

MILJØMINISTERIET
EU-koordinationen

15. juni 2007

**Samlenotat til Folketingets Europaudvalg
Rådsmøde (miljø) den 28. juni 2007**

1.	Forslag til direktiv om affald KOM(2005) 667 <i>Politisk enighed</i>	<i>Side 2</i>
2.	Forslag til direktiv om miljøkvalitetsstandarder på vandområdet samt ændring af vandrammedirektivet (prioriterede stoffer) KOM(2006) 397 endelig KOM(2006) 398 endelig <i>Politisk enighed</i>	<i>Side 20</i>
3.	Gennemgang af EU's kvotehandelssystem KOM-dokument foreligger ikke <i>Rådskonklusioner</i>	<i>Side 30</i>
4.	Biodiversitet: Forberedelse af 9. partskonferencen under biodiversitetskonventionen (CoP9), 19.-30. maj 2008 KOM-dokument foreligger ikke <i>Rådskonklusioner</i>	<i>Side 34</i>
5.	Nye perspektiver for EU's miljøpolitik KOM(2007) 225 KOM(2007) 140 <i>Rådskonklusioner</i>	<i>Side 39</i>
6.	Forslag til forordning om forbud mod eksport og sikker opbevaring af kviksølv KOM(2006) 636 <i>Politisk enighed</i>	<i>Side 46</i>
7.	Forslag til rådsbeslutning om fællesskabets deltagelse i forhandlinger om internationale regler og procedurer vedrørende ansvar og erstatning under Cartagena protokollen om biosikkerhed KOM-dokument foreligger ikke <i>Vedtagelse</i>	<i>Side 50</i>
8.	Gennemgang af fællesskabets strategi for reduktion af CO ₂ -emissioner fra personbiler KOM(2007) 19 <i>Rådskonklusioner</i>	<i>Side 53</i>
9.	Ansøgning om godkendelse til markedsføring i EU af genetisk modificeret kartoffel (C/SE/96/3501) i henhold udsætningsdirektivet KOM(2007) 336 <i>Vedtagelse</i>	<i>Side 58</i>
10.	Forslag til forordning om eksport og import af farlige kemikalier KOM(2006) 745 <i>Forventes vedtaget på et senere rådsmøde</i>	<i>Side 70</i>

Punkt 1.

Forslag til direktiv om affald

KOM(2005) 667

- Politisk enighed

Revideret notat

Resumé

Forslaget vedrører revision af primært affaldsrammedirektivet, men inddrager også reglerne i direktiverne om farligt affald og spildolie.

Forslagets mest centrale elementer er:

- 1) at indføre livscyklustankegang i affaldspolitikken: Det betyder, at miljøbelastningen fra affald vurderes over hele produktets livsforløb fra vugge til grav.*
 - 2) at justere affaldshierarkiet: Forslaget giver ikke længere forrang til genanvendelse over forbrænding med energiudnyttelse.*
 - 3) at ændre affaldsdefinitionen med kriterier for, hvornår affald ophører med at være affald: Det betyder, at visse affaldsstrømme ikke længere vil være underlagt affaldslovgivningen, herunder transportforordningens kontrol med import og eksport af affald.*
 - 4) at ændre sondringen mellem nyttiggørelse og bortskaffelse: Det præciseres, at det afgørende for sondringen er, om der i processen sker en substitution af ressourcer – enten på selve affaldsbehandlingsanlægget eller i en bredere samfundsmæssig sammenhæng.*
 - 5) at forbrænding af affald med energiudnyttelse bliver kategoriseret som nyttiggørelse.*
 - 6) krav om udarbejdelse af affaldsforebyggelsesprogrammer på nationalt niveau: medlemsstaterne forpligtes til at udarbejde programmer til forebyggelse af affald.*
 - 7) at øge anvendelse af miljøkriterier og –standarder/krav udarbejdet i komité-procedure: Kommissionens forslag lægger op til anvendelse af komitologi på en række nye og centrale områder, herunder til udarbejdelse af effektivitetskriterier for nyttiggørelse, til fastlæggelse af kriterier for, hvornår affald ophører med at være affald samt fastsættelse af krav til genanvendelsesaktiviteter.*
- Formandskabets forslag vedrører følgende centrale ændringer:*
- 8) at indføre kriterier for, hvornår noget er et biprodukt og dermed ikke er affald.*
 - 9) at indføre et 5-trins affaldshierarki.*
 - 10) at indføre regler om separat indsamling og behandling af bioaffald.*
 - 11) en minimal ændring i muligheden for at anvende nærheds- og selvforsyningsprincippet i forbindelse med import af affald til forbrænding*

Gennemførelsen af affaldsrammedirektivet i Danmark vil primært skulle ske ved ændringer i miljøbeskyttelsesloven og affaldsbekendtgørelsen. Væsentlige elementer i forslaget forslås udarbejdet efterfølgende i komité-procedure, hvorfor det ikke er muligt at foretage en præcis vurdering af konsekvenserne heraf, hverken lovgivningsmæssigt, miljømæssigt eller økonomisk.

Det vurderes ikke at gennemførelsen af affaldsrammedirektivet giver anledning til større økonomiske konsekvenser. Dog vurderes ændringen af nyttiggørelse og bortskaffelsesbegrebet at indebære, at der vil blive importeret affald til forbrænding i Danmark i perioder med overkapacitet på danske affaldsforbrændingsanlæg, hvilket vurderes at kunne indebære en samfundsmæssig nettogevinst på kort sigt.

1. Status

Kommissionen sendte den 21. december 2005 ovennævnte forslag til Rådet og Parlamentet. Forslaget forelå i dansk oversættelse den 19. januar 2006. Forslaget har hjemmel i TEF artikel 175, og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Et notat om forslaget indgik i det samlenotat om Rådsmøde(miljø) den 9. marts 2006, som blev oversendt til Europaudvalget den 24. februar 2006, og som dannede grundlag for ministerens forelæggelse i Europaudvalget den 3. marts 2006, hvor sagen blev forelagt til orientering.

Europaparlamentet foretog afstemning om Affaldsdirektivet ved sin 1. behandling af forslaget den 13. februar 2007. Parlamentet vedtog 120 ændringsforslag til direktivet.

Forslaget er sat på dagsordenen for Rådsmødet (miljø) den 28. juni 2007 med henblik på at opnå politisk enighed.

2. Formål og indhold

Forslaget vedrører revision af den lovgivningsmæssige ramme for affaldsreguleringen i EU – primært affaldsrammedirektivet – men også farligt affaldsdirektivet og spildoliedirektivet. Kommissionen angiver, at forslaget er båret af en overordnet ambition om at modernisere affaldsreguleringen i EU mhp. at styrke genanvendelsen og mindske affaldsdannelsen i Europa.

Konkret angiver Kommissionen følgende hovedårsager til revisionen:

- Behov for juridisk klarhed: specielt affaldsdefinitionen og sondringen mellem nyttiggørelse og bortskaffelse skal afklares.
- Fornyet fokus på miljøbelastning ud fra en livscyklustankegang: Det betyder, at miljøbelastningen fra affald vurderes ud fra produktets livsforløb fra vugge til grav.
- Øget brug af miljøkrav og -kriterier: Det foreslås, at direktivet skal suppleres af en række miljøkrav og -kriterier, der skal udarbejdes i komité-procedure. Der foreslås kriterier for nyttiggørelse og for, hvornår affald ophører med at være affald, samt krav til genanvendelsesaktiviteter.
- En generel målsætning om regelforenklning: Forslaget ophæver direktiverne om spildolie og farligt affald og indfører udvalgte bestemmelser fra disse i affaldsrammedirektivet.

Hovedelementer i Kommissionens forslag

a) Formål, herunder affaldsbehandlingshierarki

I forslaget er det angivet, at formålet med direktivet er at mindske den samlede miljøbelastning fra anvendelse af ressourcer og produktion samt håndtering af affald.

Det foreslås videre, at medlemsstaterne følger et hierarki, der giver første prioritet til affaldsforebyggelse og anden prioritet til nyttiggørelse af affald gennem genbrug, genanvendelse og andre nyttiggørelsesoperationer. Yderligere prioritering mellem genanvendelse og andre nyttiggørelsesformer er ikke indeholdt i forslaget.

b) Anvendelsesområde

Forslaget udvider listen over affaldsstrømme, der ikke er omfattet af direktivet med uopgravet forurennet jord, døde dyr og animalske bi-produkter samt visse stoffer fra landbrugsdrift.

c) Definitioner af centrale begreber og kategorisering af forbrænding som nyttiggørelse

Affaldsdefinitionen foreslås opretholdt, men suppleres med kriterier for, hvornår affald ophører med at være affald, jf. pkt. e) nedenfor.

Nyttiggørelses- og bortskaffelsesbegrebet foreslås ændret. Udgangspunktet for nyttiggørelse er, at der sker en substitution af ressourcer – enten på selve affaldsbehandlingsanlægget eller i en bredere samfundsmæssig sammenhæng.

Forbrænding med energiudnyttelse (R1 på bilag II) er suppleret med energieffektivitetskriterier for anlæg, der forbrænder husholdningsaffald.

Der er indsat nye definitioner af: genbrug, genanvendelse, indsamling og behandling.

d) Effektivitetskriterier for nyttiggørelse

Kommissionen foreslår, at der via komité-procedure kan fastsættes effektivitetskriterier for nyttiggørelsesoperationerne på bilag II. I forlængelse heraf foreslår Kommissionen, at listen over bortskaffelsesoperationer i bilag I – via komitologi - kan suppleres med operationer, der har lav resourcesubstitution.

e) Kriterier for, hvornår affald ophører med at være affald

Kommissionen foreslår, at der etableres en mekanisme, der kan fastslå, hvornår visse affaldsstrømme ophører med at være affald. Det foreslås, at affald kan omklassificeres til et sekundært materiale, hvis det opfylder to betingelser:

- omklassificeringen medfører ikke generelle negative miljøpåvirkninger og
- der eksisterer et marked for det pågældende sekundære materiale.

Hvis Kommissionen vurderer, at disse to betingelser er opfyldt, kan den foreslå, at der via komité-procedure vedtages miljø- og kvalitetskriterier, der skal opfyldes for, at en affaldsstrøm kan omklassificeres. Miljø- og kvalitetskriterierne skal sikre:

- at det sekundære materiale opfylder de betingelser, der gælder for at kunne markedsføres
- et højt beskyttelsesniveau for miljø og sundhed.

f) Farligt affald

Kommissionen foreslår, at direktivet om farligt affald ophæves, og visse bestemmelser indarbejdes i dette forslag. Den eksisterende konkrete liste over farligt affald (Kommissionsbeslutning 2000/532 og 2000/573), er ikke medtaget i forslaget, men det er foreslået, at der opstilles en liste over farligt affald. Mens der i den nuværende regulering er klare kriterier for at blive omfattet af listen over farligt affald, er Kommissionens forslag til udarbejdelse af ny liste upræcist formuleret.

Det er præciseret, at farligt affald produceret af husholdninger ikke skal anses for at være farligt affald, før det er indsamlet.

Det foreslås, at affald skal klassificeres som farligt, når det udviser farlige egenskaber, som listet i forslagets bilag III. I dag er affald farligt, hvis det udviser disse egenskaber og forefindes indenfor visse procentgrænser.

Som et nyt element foreslås det, at medlemsstaterne skal have mulighed for at bestemme, at affald, der i EU er klassificeret som farligt, ikke behandles som farligt affald. Det er en betingelse for en sådan nedklassificering, at medlemsstaten kan dokumentere, at det pågældende affald ikke udviser nogen af de farlige egenskaber, der er nævnt i bilag III. I dag kan medlemsstaterne kun ”opklassificere” affald til farligt affald.

Forbudet mod at blande farligt affald med andet farligt affald med forskellige egenskaber eller med andet affald foreslås ophævet. Det eksisterende forbud mod at sammenblande farligt affald foreslås nu ændret til, at det skal være tilladt at sammenblande under nærmere angivne betingelser.

g) Spildolie

Kommissionen foreslår, at spildoliedirektivet ophæves. En række bestemmelser derfra er derfor indarbejdet i dette forslag. De nuværende krav vedrørende godkendelse af anlæg til behandling af spildolie, indsamling, tilsyn og planer er opretholdt. Kravet om regenerering er imidlertid ikke opretholdt i forslaget.

h) Mindstekrav til godkendelse af behandlingsanlæg

Som et nyt element foreslås det, at affaldsbehandlingsanlæg omfattet af IPPC-direktivet ikke længere skal være godkendt både efter affaldsdirektivet og IPPC-direktivet, men kun efter IPPC-direktivet. Anlæg, der ikke er omfattet af IPPC-direktivet, skal fortsat være godkendt efter affaldsdirektivet.

Det foreslås også, at der i komité-procedure kan vedtages minimumskrav til godkendelse af behandlingsanlæg, der ikke er omfattet af IPPC direktivets godkendelseskrav.

Hvis der er tale om farligt affald, kan kun anlæg, der nyttiggør sådant affald, fritages fra godkendelseskravet – og i så fald kræves der både udstedelse af generelle regler og supplerende specifikke vilkår for aktiviteten.

i) Registrering af indsamlere, transportører, mellemhandlere og mæglere

Som et nyt element foreslås det, at indsamlere, transportører, mellemhandlere og mæglere, der ikke er omfattet af godkendelseskravet, skal registreres hos myndighederne. Det foreslås endvidere, at sådanne aktører skal overholde visse minimumskrav, og at sådanne minimumskrav skal udarbejdes i komitéprocedure.

j) Nationale affaldsplaner

Kommissionen har præciseret og udvidet kravene til de nationale affaldsplaner på en række områder. I overensstemmelse med direktivets formål skal livscyklustankegangen anvendes. Det er indføjet, at planerne skal indeholde foranstaltninger vedrørende forebyggelse og genbrug af emballageaffald, som krævet i emballagedirektivet, og foranstaltninger, der sikrer overholdelse af strategien for reduktion af bionedbrydeligt affald, der går til deponering, jf deponeringsdirektivet (1999/31/EC).

Endelig foreslås det, at der skal forelægges Kommissionen en generel vurdering af, hvorledes planerne vil bidrage til realisering af direktivets formål, og at denne vurdering skal omfatte en ”strategisk miljøvurdering” som omhandlet i direktivet om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet (2001/42/EC).

k) Programmer for affaldsforebyggelse

Som et nyt element foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne skal forpligtes til, at udarbejde programmer til forebyggelse af affald – enten som et element i den nationale affaldsplan eller som et separat program.

Med henblik på at bryde koblingen mellem økonomisk vækst og miljøpåvirkningerne af affaldsfrembringelse foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne opstiller mål for affaldsforebyggelse og foretager en vurdering af muligheden for at iværksætte de foranstaltninger, der er listet i bilag IV til forslaget (forebyggelsesforanstaltninger).

For at kunne vurdere fremskridt på de enkelte foranstaltninger foreslås det endvidere, at medlemsstaterne skal fastsætte konkrete kvalitative og kvantitative mål og indikatorer for hver enkelt foranstaltning eller kombination af de foranstaltninger, der træffes.

Endelig foreslås det, at offentligheden inddrages i plan-processen, og at medlemsstaterne afrapporterer og evaluerer affaldsforebyggelsesprogrammerne i forbindelse med den generelle afrapportering, dvs. hvert tredje år.

l) Rapportering og revurdering

Eneste ændringer af rapporteringsbestemmelsen er, at der fremover skal afrapporteres om køkken- og madaffald, og at Kommissionen i sin første rapport om direktivets gennemførelse (fem år efter dets ikrafttræden) fremsætter nødvendige forslag til revision af direktivet.

m) Komité-procedure

Kommissionens forslag lægger op til at anvende komitologi på følgende områder:

- til udarbejdelse af effektivitetskriterier for nyttiggørelse til supplerung af den mere generelle definition
- til fastsættelse af kriterier for, hvornår affald ophører med at være affald,
- til mindstekrav til godkendelse af behandlingsvirksomheder og registrering af indsamlere, transportører, mellemhandlere og mæglere
- til udarbejdelse af et notifikationskema til brug for medlemsstaternes indberetning af deres nationale affaldsplaner.

n) Andet

Direktivforslaget har på en række områder konsekvenser for Transportforordningens indsigelsesmuligheder. Bl.a. er bestemmelsen fra det eksisterende direktiv, der forpligter medlemsstaterne til ”at hindre transport af affald, som ikke er i overensstemmelse med deres

affaldsplaner” foreslået ophævet. Også nye kriterier for affaldsfasens ophør og nye krav til genanvendelsesaktiviteter vil ændre på indsigelsesmulighederne.

Forslag fra det tyske formandskab

På baggrund af forhandlingerne i Rådets arbejdsgruppe har det tyske formandskab den 11. maj 2007 fremlagt en kompromistekst for hele direktivet. De vigtigste ændringer i forhold til Kommissionens forslag er følgende:

- Definitionen af nyttiggørelse ændres idet retspraksis efter den såkaldte Luxembourg dom imødegås således at omdrejningspunktet for definitionen af nyttiggørelse bliver om det ”primære resultat” af en operation er at der sker ”ressourcesubstitution i den bredere økonomi”
- En ny artikel – og definition af - biprodukter, der opregner grundkravene for at der er tale om bi-produkter og ikke affald (bl.a. at genstanden er et bi-resultat af en produktionsproces og kan anvendes uden yderligere forbehandling) samt hjemler anvendelse af komité-procedure til fastlæggelse af yderligere krav
- Artiklen om ”status for hvornår affald ophører med at være affald” er udbygget med flere kriterier, der skal være opfyldt for at affald kan siges at ophøre med at være affald (nye elementer er markeret med kursiv: krav om at omklassificeringen ikke medfører negativ miljø- og sundhedspåvirkning, at der eksisterer et marked for det sekundære materiale og *at det lever op til tekniske krav og anden lovgivning*. Desuden gives der hjemmel til, at yderligere krav kan fastsættes i komité-procedure (ikke nyt). Det fastlægges eksplicit at, medlemsstaterne kan afgøre om affald i fraværet af EU kriterier er ophørt med at være affald og at sådanne beslutninger skal notificeres til Kommissionen.
- En ny artikel om producentansvar, der dog kun indeholder ”kan”- ikke ”skal”-bestemmelser
- En ny artikel om et affaldshierarki med 5 niveauer, som bl.a. prioriterer genanvendelse over anden nyttiggørelse. Afvigelser fra hierarkiet skal kunne begrundes med livscyklus-tænkning
- En mulighed for at begrænse import af affald til forbrænding, hvis det har som konsekvens, at nationalt blandet husholdningsaffald vil skulle bortskaffes
- Som udgangspunkt et forbud mod at sammenblende farligt affald, men med kriterier for hvornår medlemsstaterne kan tillade afvigelse fra dette forbud
- Krav om separat indsamling af spildolie og behandling i overensstemmelse med affaldshierarkiet samt mulighed for nationalt at begrænse eksport af spildolie til forbrænding, hvis der eksisterer et nationalt krav om regenerering
- En ny artikel om muligheden for regler i medlemslandene vedrørende separat indsamling og behandling af bioaffald samt om produkter fremstillet af bioaffald. Desuden pålægges Kommissionen at udarbejde et direktivforslag herom så hurtigt som muligt
- En præcisering af hvilke elementer vedrørende fastsættelse af minimumsstandarder for behandlingsaktiviteter, der kræver tilladelse, der kan besluttes i komité-procedure
- En opblødning og udvanding af bestemmelserne om affaldsplanlægning; nogle af kravene til de nationale affaldsplaner gøres således udgået eller gjort frivillige (bl.a. oplysninger om affaldsbehandlere og finansielle og organisatoriske aspekter vedrørende affaldshåndtering samt juridiske personer evaluering af økonomiske instrumenter og oplysninger om lukkede (historiske) deponier)
- En opblødning og udvanding af bestemmelserne om affaldsforebyggelse idet kravet om etablering af nationale målsætninger og indikatorer er bortfaldet
- En ny artikel om håndhævelse og sanktioner, men uden konkrete bestemmelser
- Indsættelse af forklarende fodnoter i bilagene om bortskaffelses- og nyttiggørelsesoperationer
- Mulighed for at *anvendelsen* af energieffektivitetsformlen vedrørende forbrænding med energiudnyttelse i Bilag II, punkt R1 kan præciseres i komité-procedure.
-

3. Europa Parlamentets udtalelser

Parlamentet har den 13. februar 2007 efter første læsning foreslået 120 ændringer til direktivet. De for Danmarks væsentligste punkter i ændringsforslagene er:

Hensynet til menneskers sundhed skal indgå i direktivets formål. Ligeledes ønsker Parlamentet, at affaldshierarkiet skal have fem niveauer: forebyggelse, genbrug, genanvendelse, anden nyttiggørelse og bortskaffelse. Prioriteringen kan fraviges af medlemsstaterne, når livscyklusvurderinger og costbenefitanalyser klart viser, at alternative muligheder giver bedre resultater for en bestemt affaldsstrøm. Parlamentet foreslår en del flere eller ændrede definitioner, herunder definition af nyttiggørelse, bortskaffelse samt definition af energiudnyttelse. Det er uvist, hvad konsekvensen af sidstnævnte vil komme til at betyde for så vidt angår bortskaffelse / nyttiggørelse og forbrænding.

Parlamentet har tilføjet en bestemmelse vedrørende sondringen mellem biprodukter og affald. Her opsættes kriterier for, hvornår et biprodukt kan klassificeres som et sådant og ikke som affald. Ligeledes foreslås det, Kommissionen skal fremsætte forslag til retsakt med angivelse af, hvilke miljø- og kvalitetskrav, der skal opfyldes, for at stoffet kan klassificeres som et biprodukt.

Der foreslås ligeledes en bestemmelse, hvorefter medlemsstaterne og Fællesskabet skal træffe foranstaltninger vedrørende indførelse af producentansvar.

De nuværende affaldslisten (inkl. listen for farligt affald) i Kommissionens beslutning 2000/532/EF foreslås direkte anvendelig i affaldsdirektivet med mulighed for Kommissionen til at ændre i listen ved komitéprocedure.

For så vidt angår nyttiggørelse og bortskaffelse foreslår Parlamentet, at effektivitetskriterier for nyttiggørelse skal fremsættes som et forslag efter traktatens artikel 251 i stedet for efter komitéprocedure. Det samme gælder for ændringer i bilag I og II. Effektivitetsformlen i R1 i Bilag II ønskes fjernet. Medlemsstaterne skal træffe foranstaltninger til fremme af genbrug og genanvendelse, og der opstilles kriterier for genbrugs- og genanvendelsesniveauer for medlemsstaterne. Der skal i den forbindelse indføres særskilte indsamlingsordninger for bestemte typer affald. Parlamentet foreslår endvidere forbud mod forbrænding og dumpning på havet.

Parlamentet foreslår, at medlemsstaterne kan anmode Kommissionen om at afgøre, hvorvidt en given affaldstype er ophørt med at være affald. Der opstilles en række kriterier for vurderingen. Det foreslås, at Kommissionen om nødvendigt fremsætter et lovgivningsmæssigt forslag hvori der angives kriterier for, at visse kategorier af affald kan anses for at være blevet til et sekundært produkt. Yderligere oplystes en række affaldstyper, der eventuelt skal vurderes af Kommissionen. Der foreslås endvidere et bilag II a, hvori oplystes de anvendelser, hvor affald kan bruges som et sekundært produkt.

Parlamentet har foreslået nogle stramninger i direktivet vedrørende farligt affald. Bl.a. foreslås, at der ikke må foretages blanding med andet farligt affald eller ikke-farligt affald, at der ikke kan ske nedklassificering af farligt affald til ikke-farligt affald ved fortynding, og der stilles krav til alle anlæg, der behandler farligt affald, om godkendelse efter IPPC-direktivet.

Parlamentet foreslår en konkretisering for så vidt angår affaldsforebyggelse, herunder en stabilisering af affaldsproduktionen i 2012 (beregnet ud fra affaldsproduktionen i 2008). Vedrørende de i direktivet nævnte affaldsplaner foreslås det, at medlemsstaterne kan hindre overførsler af affald, der ikke er i overensstemmelse med deres affaldshåndteringsplaner.

4. Nærhedsprincippet

Affald transporteres og behandles i stor udstrækning på tværs af grænser, og forurening herfra er derfor potentielt også grænseoverskridende. Desuden er markedet for affald internationalt, og et direktiv, der etablerer en miljømæssig minimumsramme for dette marked, må således vedtages på et højere niveau end det nationale. Ellers vil det ikke have gennemslagskraft. Danmark er derfor enig med Kommissionen i, at forslaget er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

5. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslagens lovgivningsmæssige konsekvenser

Det gældende affaldsrammedirektiv, spildoliedirektiv og farligt affaldsdirektiv er alle implementeret i miljøbeskyttelsesloven¹ og affaldsbekendtgørelsen².

En gennemførelse af forslaget vil indebære, at miljøbeskyttelsesloven og affaldsbekendtgørelsen skal ændres. Da væsentlige elementer i forslaget forslås udarbejdet i komité-procedure, er det ikke muligt at foretage en præcis vurdering af de lovgivningsmæssige konsekvenser heraf.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Kommissionen har udarbejdet en konsekvensvurdering af den fremlagte temastrategi om affaldsforebyggelse og genanvendelse, som i praksis udmøntes gennem nærværende forslag til revision af affaldsrammedirektivet. Konsekvensvurderingen er meget overordnet og næsten udelukkende kvalitativ. Det vurderes, at denne er meget lidt anvendelig til at belyse de statsfinansielle, samfundsøkonomiske og administrative konsekvenser i Danmark, da den kun – på et meget overordnet niveau – beskriver en række forskellige politikmuligheder og virkemidler, og ikke beskriver omkostninger og fordele for EU som helhed eller for enkelte medlemslande.

For at få en grundigere vurdering af de samfundsøkonomiske og administrative konsekvenser er det valgt at foretage en separat vurdering af temastrategiens (og revision af affaldsrammedirektivets) konsekvenser for Danmark, bl.a. med hjælp fra Det danske Temacenter for Affald. Nedenstående vurderinger bygger på disse analyser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

I det følgende behandles de af forslagens hovedelementer, der har økonomiske konsekvenser.

Definitioner af centrale begreber (forbrænding som nyttiggørelse i stedet for bortskaffelse)

Affaldsrammedirektivet betyder, at forbrænding af affald på danske forbrændingsanlæg vil blive klassificeret som nyttiggørelse. Det betyder, at det ikke vil være muligt for medlemslandene at sige nej til import af affald, som Danmark gør i dag. Det skal bemærkes, at det i dag, hvor affald til forbrænding klassificeres som bortskaffelse, er muligt at tillade import af affald til danske forbrændingsanlæg. Der har midlertidigt været politisk modvilje mod import, hvorfor der i dag findes et nationalt forbud mod import. Forskellen mellem situationen i dag og den fremtidige situation, hvor forbrændingsdefinitionen foreslås ændret er derfor, at den nedennævnte anslåede samfundsøkonomiske nettogevinst sådan set ikke er en egentlig konsekvens af direktivet. Den ville allerede kunne realiseres i dag, hvis den politiske vilje var til stede. Direktivet vil derimod indskrænke de politiske handlemuligheder, og så at sige gennemtvinge en realisering af gevinsten.

De danske forbrændingsanlæg ønsker at udnytte den eksisterende overkapacitet ved at importere affald. Denne overkapacitet blev i foråret 2006 anslået til 300.000 tons, men Miljøstyrelsen vurderede, at den som følge af stigende affaldsmængder ville være 150.000 tons i 2009/10, hvor direktivet forventes gennemført. Nye oplysninger antyder, at der ikke er nogen overkapacitet på forbrændingsanlæggene i dag. Miljøstyrelsen vil indhente yderligere data fra forbrændingsanlæggene. De følgende beregninger af de økonomiske konsekvenser bygger på Miljøstyrelsens vurderinger af kapaciteten og affaldsmængderne fra foråret 2006. Det er endvidere vigtigt at pointere, at resultaterne tager udgangspunkt i den nuværende affaldsorganisering herunder eksisterende prisforhold samt hvile-i-sig-selv-princippet.

Samfundsøkonomisk vurderes en import af 150.000 tons affald til forbrænding at være forbundet med en nettogevinst på 110 – 115 mio. kr./året på kort sigt. Denne gevinst skyldes dels, at staten får

¹ Miljøbeskyttelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. nr. 753 af 25/8 2001, som senest ændret ved lov nr. 572 af 24/6 2005.

² Affaldsbekendtgørelsen, jf. bekg. 619 af 27/6 2000, som senest ændret ved bekg. 790 af 14/8 2005.

et merprovenu fra affaldsafgiften på ca. 50 mio. kr. dels at forbrændingsanlæggene får en øget indtægt på mellem 85 – 95 mio. kr./året. Forbrændingsanlæggene får denne merindtægt, fordi forbrændingsprisen på det importerede affald vil afspejle de høje tyske forbrændingspriser. På langt sigt vil den samfundsøkonomiske gevinst falde, da det forventes, at de udenlandske forbrændingspriser fremover vil være faldende.

Forbrænding af en øget affaldsmængde har en række negative miljøkonsekvenser i Danmark, herunder øgede emissioner til luft fra forbrændingsanlæg og fra transport samt en øget produktion af restprodukter. Visse af disse effekter kan ikke værdisættes, da der ikke foreligger data, herunder eksternaliteter ved deponi af restprodukter. Værdien af de øvrige miljøeffekter i Danmark er forsøgt værdisat og vurderes til en negativ værdi på ca. 25 - 30 mio. kr. Samtidig har forbrænding af en øget mængde affald også en positiv effekt i Danmark i form af substitution af fossil brændsel og derved en CO₂-besparelse. Der er usikkerhed om størrelsen af denne substitution (og hvor den finder sted) men ved antagelse om fuld substitution af fossil brændsel er værdien af CO₂-besparelsen skønnet til at være i størrelsesordenen 3,5 – 6,5 mio. kr. Grundet usikkerheden er det valgt ikke at medtage denne gevinst i nettoopgørelsen ovenfor, ligesom det specielt om værdisætningen af miljøbelastningen bør understreges, at denne er forbundet med væsentlige usikkerheder. Hertil kommer en undgået metan-emission fra lossepladser i de lande, hvorfra affaldet importeres. Metan er en meget kraftig drivhusgas (21 gange stærkere end CO₂), og denne miljøeffekt er ligeledes ikke medregnet ovenfor.

Kriterier for, hvornår affald ophører med at være affald.

Fastsættelse af disse kriterier vil ske i en EU-komite og det er ikke på nuværende tidspunkt klart, hvordan disse kriterier udformes, samt hvilke affaldstyper der vil blive omfattet. For at vurdere de potentielle samfundsøkonomiske konsekvenser af dette tiltag er der derfor opstillet en række scenarier, der belyser effekten for forskellige kriterier og affaldstyper. Følgende affaldstyper er analyseret; kompost, bygge- og anlægsaffald, flyveaske, papir og pap, metal og slagter.

Analysen viser, at der ikke er nævneværdige positive samfundsøkonomiske konsekvenser forbundet med at omklassificere disse affaldstyper. Der er i Danmark allerede et marked for disse affaldstyper, og omklassificering vurderes ikke at kunne fremme genanvendelse i Danmark. Der kan være negative samfundsøkonomiske konsekvenser i form af negative miljøkonsekvenser, hvis mindre ambitiøse kriterier for genanvendelse betyder at mere ”forurenede” affaldstyper vil blive genanvendt, fx udsprengning af kompost med et højere tungmetalindhold.

Spildolie

Det vurderes ikke at ophævelse af krav om regenerering af spildolie vil have betydelige samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark. Det skyldes, at det vurderes, at markedet for regenerering vil bestå trods ændringen i affaldsrammedirektivet.

Formandskabets forslag betyder, at ovenstående ikke længere er relevant.

Øvrige hovedelementer

Det vurderes ikke at forslagetets øvrige hovedelementer har nævneværdige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Fordelingsmæssige konsekvenser

Nedenfor behandles forslagetets fordelingsmæssige konsekvenser, dvs. konsekvenser for staten, kommuner, erhverv og borgere.

Definitioner af centrale begreber (forbrænding som nyttiggørelse i stedet for bortskaffelse)

Det er vigtigt at pointere, at nedenstående beregninger tager udgangspunkt i den nuværende affaldsorganisering herunder eksisterende prisforhold samt hvile-i-sig-selv-princippet.

Staten

Staten vurderes at kunne opnå en merindtægt på kort sigt på 16 - 66 mio. kr. årligt som følge af øget afgiftsprovener ved øget import af affald.

Forbrændingsanlæggene, virksomheder og borgere

Forbrændingsanlæggene vurderes tilsvarende at kunne opnå en merindtægt på 27 - 128 mio. kr. om året på kort sigt. I dag er affaldssektoren omfattet af hvile-i-sig-selv princippet, hvilket betyder at merindtægten vil komme borgerne og virksomheder til gode i form af lavere gebyrer og lavere varmepriser.

Øvrige hovedelementer

Det vurderes ikke, at forslaget har nævneværdige fordelingsmæssige konsekvenser.

Administrative konsekvenser

Staten

De samlede administrative konsekvenser som følge af forslaget kan opgøres til en engangsudgift på 1 årsværk samt en løbende udgift på ca. 0,5 årsværk i Staten. Dette skyldes lovændringer, ændringer i indberetning/anmeldelse af import/eksport, samt udarbejdelse af et nationalt affaldsforebyggelsesprogram.

Kommuner

Konsekvenserne for kommunerne afhænger af eventuelle ændringer i affaldsregulativer, primært som følge af indførelse af kriterier for, hvornår affald ophører med at være affald.

Det er ikke muligt at vurdere størrelsen af disse, da de konkrete forslag ikke kendes.

Erhverv

Der vurderes ikke at være nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forslagets konsekvenser for beskyttelsesniveauet

Det vurderes, at Formandskabets forslag samlet set indebærer en forringelse af beskyttelsesniveauet i Danmark idet det danske forbud imod import af affald til forbrænding med energiudnyttelse i affaldsforbrændingsanlæg reelt ikke kan opretholdes. Formelt er det danske forbud formuleret som et forbud mod import af affald til bortskaffelse som *formelt* set vil kunne opretholdes. *Reelt* set vil det dog være reduceret væsentligt, idet affald til forbrænding i både Kommissionens og i formandskabets forslag klassificeres som nyttiggørelse. I dag klassificeres affald til forbrænding på dedikerede anlæg som bortskaffelse. Affald til forbrænding vil derfor efter Kommissionens forslag *ikke* være omfattet af det danske import- og eksportforbud. Efter formandskabets kompromisforslag vil det formelt set være muligt at gøre indsigelse mod visse importere, men reelt set forventes forudsætningen herfor ikke at opstå. Både Kommissionens og formandskabets forslag vil således betyde, at det eksisterende danske forbud mod import og eksport af affald til forbrænding ikke kan opretholdes.

Centrale elementer i forslaget skal desuden gennemføres via komité-procedure – udviklingen af effektivitetskriterier for nyttiggørelse, kriterier for, hvornår affald ophører med at være affald samt minimumskrav for godkendelse af affaldsbehandlingsanlæg. Karakteren og omfanget af disse bagved liggende ændringer er svære at forudsige og kan derfor ikke på nuværende tidspunkt vurderes.

6. Høring

Et notat om sagen har været forelagt på møde i miljøspecialudvalget den 8. februar 2006 sammen med notat om den fremlagte temastrategi om genanvendelse og affaldsforebyggelse. De tilstedeværende specialudvalgsmedlemmer afgav deres bemærkninger samlet til de to sager, hvilket fremgår af de nedenstående bemærkninger:

DAKOFA fandt, at det burde præciseres, at de prisstigninger for affaldsforbrænding, der nævnes som en konsekvens af at ændre forbrænding fra at være bortskaffelse til at være nyttiggørelse kun vil realiseres, såfremt sektoren liberaliseres og hvile i sig selv princippet fjernes. Herudover fandt DAKOFA, at det burde præciseres i notatet, at forslaget afskar en række muligheder for at benytte affaldstransportforordningens bestemmelser til at hindre grænseoverskridende affaldstransporter. Affald Danmark og KL tilkendegav bekymring overfor introduktion af livscyklustankegangen vel vidende, hvor mange vanskeligheder der i praksis er forbundet med en operativ anvendelse af denne tilgang som grundlag for beslutningstagen. Fandt derfor, at man burde holde fast i affaldshierarkiet som praktisk rettesnor indtil videre. Ønskede herudover præciseret, hvad der var begrundelsen for at modsætte sig en omdefinering af affaldsforbrænding samt en vurdering af de politiske muligheder for at vinde gehør for dette synspunkt i Bruxelles. Et projekt man vurderede til at gå stejlt op ad bakke. AD tilkendegav, at Danmark med sin modstand mod at omdefinere affaldsforbrænding ikke malede sig selv op i et hjørne, men i tide konstaterede, hvor flertallet lå og gik med her for at søge indflydelse.

Dansk Industri fandt den danske holdning i spørgsmålet om omdefinering af affald for firkantet. F.eks. vil incitamentet til import forsvinde, hvis priserne i udlandet falder. Fandt, at der var behov for, at raffinere ministerens synspunkt på dette område, således at Danmark medvirker til, at der etableres et marked, som kan sikre, at virksomhederne kan komme af med deres affald.

Økologisk Råd tilkendegav, at en forudsætning for at omdefinere affaldsforbrænding er, at der fastsættes høje energieffektivitetskrav til forbrændingsanlæggene.

Landbrugsrådet tilkendegav, at Danmark ikke kan holde til en firkantet afvisning af at omdefinere affaldsforbrænding. Vi må medvirke til, at EU-landene på tværs af grænserne kan bistå med at løse hinandens affaldsproblemer. Var derfor enig med AD i, at der på dette område burde arbejdes med en plan B.

Forslaget blev endvidere udsendt i høring den 5. januar 2006 til 146 interessenter med frist til den 2. februar 2006.

Der er modtaget høringssvar fra 20 høringsparter: Advokatsamfundet (AS), affalddanmark (AD), Akademisk Arkitektforening (AA), Asfaltindustrien (AI), Bryggeriforeningen (BF), Danmarks Naturfredningsforening og Det økologiske Råd (DN & DØR), Dansk Byggeri (DB), Dansk Energi, Elsam og Energi E2 (DE), Dansk Fjernvarme (DF), Dansk Industri (DI), Dansk Landbrug (DL), Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA), Dansk Transport og Logistik (DTL), HTS Interesseorganisationen (HTS), Kommunernes Landsforening (KL), Landbrugsraadet (LR), LCA Center (LCA), nomi I/S (N) og RenoSam (RS).

Den skriftlige høring har givet anledning til følgende kommentarer:

Generelt

AD og RS mener at forslaget vil have vidtrækkende konsekvenser for affaldsområdet i Danmark, herunder svække miljøbeskyttelsen. AA finder det vigtigt, at det danske system bevares, og at genanvendelsen i Danmark ikke falder.

DE, DI, DL, AA, DTL, HTS og DANVA støtter forenklingen i direktivet, AA dog under forudsætning af, at miljøtilstanden ikke forværres og væksten fremmes. N mener, at forslaget åbner mulighed for en tiltrængt reform af den danske affaldslovgivning.

BF finder, at det vigtigste er at sikre implementering og overholdelse af eksisterende regler, inden der vedtages nye. AS ser overordnet ingen retssikkerhedsmæssige betænkeligheder ved forslaget.

a) Formål, herunder livscyklustankegang og affaldsbehandlingshierarki

DANVA støtter direktivets overordnede mål. AA, DI, DANVA, LCA og RS er positive over for introduktionen af livscyklusvurdering i målsætningen. AD og KL påpeger, at det ikke fremgår klart, hvorledes livscyklustankegang og affaldshierarkiet skal kobles sammen.

AD, DN & DØR og KL mener, at det bør fremgå tydeligt, at det som udgangspunkt er affaldshierarkiet, der gælder. AD og KL mener, at hierarkiet bør opstilles fuldt udbygget i tydeligt prioriterede punkter. DI og LR bifalder en opblødning af affaldshierarkiet gennem supplering med livscyklusanalyser, og DI mener, at også samfundsøkonomiske analyser bør anvendes konsekvent. RS mener, at livscyklusanalyser skal suppleres af anvendelse af bedst tilgængelig teknologi samt af både samfundsøkonomiske og budgetøkonomiske vurderinger. AD mener, at skal det være muligt at fravige hierarkiet i takt med udviklingen af LCA-metoder, herunder f.eks. indikatorerne fra den danske affaldsstrategi. AD og KL mener, at det er afgørende at placere ansvaret for validering af LCA'er – AD mener, det skal ligge hos de nationale myndigheder, mens DI mener, at kompetencen til at verificere LCA'er skal ligge hos en central EU-instans. LCA giver en række konkrete anbefalinger for Kommissionens videre arbejde med LCA'er. DB finder det uklart, hvordan LCA-perspektivet skal inddrages i staternes affaldsplanlægning og savner regler for, hvorledes staterne på fællesskabsplan forpligtes til at anvende LCA-betragtninger.

b) Anvendelsesområde

DL og LR hilser undtagelserne fra anvendelsesområdet for en række landbrugs produkter og materialer velkomne.

c) Definitioner af centrale begreber og kategorisering af forbrænding som nyttiggørelse

DB og N hilser det velkomment, at nyttiggørelse defineres nøjere, og at R1 defineres nærmere i bilag II. DANVA og RS bakker op om den brede definition af nyttiggørelse på grundlag af ressourcesubstitution. RS støtter, at forbrænding med høj grad af energiudnyttelse defineres som nyttiggørelse; men i relation til det konkrete forslag vedrørende energiudnyttelsesgraden i relation til R1, mener RS ikke, at direktivets miljømæssige målsætning om livscyklustankegang efterleves. Desuden påpeger RS, at der i relation til R1 bør fokuseres på, hvor meget energi, der afsættes (den reelle nyttiggørelse).

LR anfører, at det er et strukturelt problem, at bortskaffelse fastlægges objektivt ved de fremlagte operationer i bilag I til direktivet.

DL er tilfredse med, at direktivet præciserer affaldsdefinitionen. DE ønsker, at definitionen af affald også omfatter problematikken om restprodukter eller bi-produkter, og at der udarbejdes en definition af ”sekundære produkter, materialer og substanser”.

BF mener, at definitionen af genbrug skal fremme forebyggelse af affald, og derfor ikke må forudsætte, at det er affald, der genbruges. Desuden savner BF en definition af nyttiggørelse og af livscyklusanalyse.

d) Effektivitetskriterier for nyttiggørelse

DI, KL, RS og DB mener, at det er vigtigt at præcisere, at forbrænding med energiudnyttelse på dedikerede anlæg er nyttiggørelse. KL efterlyser imidlertid, at denne præcisering foretages for andre nyttiggørelsesoperationer og bemærker, at effektivitetsgrænsen løbende bør revideres. RS mener også, at den foreslåede energieffektivitet er for lav og foreslår en energieffektivitet på minimum 90 %.

AD mener ikke, at forslaget lever op til de præciseringer for nyttiggørelse, som EU Kommissionen havde lovet, idet der kun sker en præcisering af forbrænding med energiudnyttelse. AD har endvidere kommenteret formelen til beregning af effektivitetskriteriet.

RS mener, at direktivet vil medføre en øget transport af affald til forbrænding fra Sydeuropa til Nordeuropa på grund af lavere priser i nord, og fremhæver, at det kan medføre kapacitetsmangel i Danmark. DI er enig og foreslår derfor, at affaldsrammedirektivet åbner op for, at de enkelte

medlemsstater får mulighed for at begrænse affald til import, og at disse begrænsninger udfases over tid.

DF, RS og DI mener, at forbrænding med energiudnyttelse som en nyttiggørelsesoperation ikke kun bør gælde fast husholdningsaffald, men for alt affald. DF og AD mener endvidere, at effektivitetskriterierne ikke kun bør gælde for almindelige forbrændingsanlæg, men for alle typer af forbrændings- og medforbrændingsanlæg.

DANVA fremhæver, at en effektivitetsgrænse på 60 % for spildevandsslam vil medføre, at incitamentet til at reducere mængden af slam på renseanlæggene ved biogasproduktion vil falde.

DI mener, at effektivitetskriterierne for nyttiggørelse kan vedtages af en komité, hvis retningslinierne for komiteens arbejde præciseres i direktivets tekst. AD og RS mener, at effektivitetskriterier bør vedtages politisk og ikke i en komité.

e) Kriterier for, hvornår affald ophører med at være affald

AA, AI, DB, DI, DANVA, DTL og N støtter, at der indføres en procedure til fastsættelse af kriterier for, hvornår affald ophører med at være affald. RS mener ikke, at reglerne om affaldsfasens ophør er i overensstemmelse med direktivets formålsbestemmelse. AD og KL finder det afgørende, at affaldsfasen kun kan ophøre, når affaldet har været igennem en behandling og er ved at indgå i en ny produktionsproces som et materiale med egenskaber som et tilsvarende råmateriale. DI mener, at affald også inden en genanvendelsesoperation skal kunne ophøre med at være affald. I forbindelse med betingelsen for omklassificering af affald mener AD og DI, at markedsbegrebet skal præciseres. AD mener, at et marked også kan have negative priser. RS mener, at et langsigtet robust marked med en positiv værdi skal dokumenteres.

AD, AI og RS mener, at fastlæggelsen af kriterier for affaldsfasens ophør skal drøftes politisk og ikke fastlægges i en komité. DI mener, at præcise retningslinier for komitéens arbejde skal fastlægges i direktivet. AI og DI ønsker en åben proces med inddragelse af parterne. RS mener, at kriterierne bør bero på samlede livscyklusanalyser, og at omklassificering af affald til produkt skal varetages af medlemsstaten. DE mener, at biprodukter fra de kulfyrede kraftværker skal underlægges reglerne om affaldsfasens ophør, og LR mener, at slam til udspreddning på landbrugsjord bør underlægges reglerne om affaldsfasens ophør.

f) Farligt affald

DB og AD finder, at det overordnet er en god ide, at indarbejde reglerne om farligt affald og spildolie i affaldsdirektivet. KL og AD er betænkelige ved ophævelse af blandingsforbudet, da de vurderer, at den foreslåede ændring udgør en betydelig lempelse med miljømæssige risici til følge. RS finder, at der kun bør ske sammenblanding, hvis dette ikke forringer mulighederne for senere genanvendelse. BF mener, at der vil være nyttigt, hvis der opstilles en overskuelig liste over henholdsvis affald og farligt affald.

g) Spildolie

DB støtter, at reglerne om spildolie indarbejdes i direktivet. RS mener, at der ikke er tale om en miljømæssig forringelse ved at ophæve kravet om regenerering af spildolie. RS finder, at det bør fremgå af direktivet, at sammenblanding kun er tilladt, hvis det ikke forringer mulighederne for en senere genanvendelse.

h) Krav til genanvendelsesanlæg

RS, DB, KL, DL, LR og HTS støtter, at anlæg, der er godkendt efter IPPC-direktivet, ikke skal have en særskilt godkendelse efter affaldsrammedirektivet, samt at der fastsættes minimumsstandarder for genanvendelsesanlæg. KL fremhæver, at det er nødvendigt med minimumsstandarder og ikke harmoniserede standarder, således at medlemsstaterne har mulighed for at skærpe kravene til gavn for miljøet. DI mener, at kravene bør være ens landene imellem.

DI, AD og RS støtter ikke, at disse minimumstandarder skal fastlægges i komité-procedure, idet parterne mener, at dette skal ske i en åben proces.

i) Krav til registrering af transportører mv.

DB og DTL finder det positivt, at det bliver muligt at fastsætte ensartede krav til virksomheder, der erhvervsmæssigt indsamler og transporterer affald. Begge parter finder samtidig at dette er i tråd med anbefalingerne fra miljøministerens arbejdsgruppe om den kommende reform af affaldssektoren.

j) Nationale affaldsplaner

KL finder det positivt med øgede krav til affaldsplaner. RS mener, at det i direktivet er præciseret, at livscyklustilgangen skal ligge til grund for udarbejdelsen af affaldsplaner; men RS peger på behovet for også at inddrage samfundsøkonomiske og budgetøkonomiske analyser i beslutningsgrundlaget. DB bemærker, at der savnes regler, der tydeligt forpligter staterne til at inddrage livscyklusperspektivet i deres affaldsplanlægning. AD bemærker til kravet om en opgørelse af de forventede importerede affaldsmængder, at en sådan er meget usikker og derfor ikke anvendelig. AD og RS bemærker, at medlemsstaterne fratages muligheden for at modsætte sig overførsler af affald, der strider mod deres affaldsplaner, når den nugældende art. 7, stk. 3 ophæves. AD mener desuden, at det i direktivet bør fremhæves, at der er behov for samarbejde om brugen af økonomiske instrumenter, der påvirker konkurrencevilkårene i affaldssektoren. BF mener, at kravet om oplysninger i affaldsplanerne er for omfattende.

k) Programmer for affaldsforebyggelse

KL mener, at det er positivt med krav om forebyggelsesplaner, dog bør der være en revisionsbestemmelse, som der er for affaldsplanerne. AD mener, at det er fornuftigt at lægge ansvaret for fastlæggelse af mål for affaldsforebyggelse på medlemsstaterne, når forskellene i de enkelte lande tages med i betragtning; men AD beklager, at ansvaret for at udarbejde indikatorer til måling af resultaterne også er placeret hos medlemsstaterne. Metoden skal som minimum afklares på EU-niveau. BF mener ikke, at man kan fastsætte specifikke mål og indikatorer for hver enkelt foranstaltning. LCA mener, at det skal overvejes, om det er relevant at igangsætte tvær-nationale tiltag for at styrke forebyggelsesinitiativernes udbredelse. BF mener, at det af bilag IV skal fremgå, at der er tale om en eksempelliste.

l) Rapportering og revurdering

AD, DN & DØR mener, at kadencen for de nationale affaldsplaner og programmer for affaldsforebyggelse og medlemsstaternes afrapportering til Kommissionen bør koordineres og følges ad (og være fireårig som i Danmark). AD savner begrundelse for det særskilte krav om indsamling af data om køkken- og madaffald.

m) Komitéprocedure

KL, DN & DØR og AD er generelt betænkelig ved den omfattende brug af komitéprocedure i direktivet og mener, at politisk inddragelse er central. AI og LR deler dette synspunkt for så vidt angår kriterier for, hvornår affald ophører med at være affald. DTL og HTS anfører, at brugen af komitéprocedure kan have en række fordele, men understreger samtidigt, at det er væsentligt at der er en åben proces, der sikrer, at de berørte parter har mulighed for at kommentere forslag, der udarbejdes.

RS advarer kraftigt imod brugen af komitéprocedure og foreslår i stedet politisk vedtagne fælles europæiske retningslinjer for, hvordan de nærmere regler bør udformes. DI anfører, at retningslinier for komitéarbejde vedrørende sondringen affald/ikke affald bør præciseres i direktivet. DI anfører videre, at der i relation til komitéproceduren for klassificeringen af nyttiggørelse og bortskaffelse bør ske en præcisering af retningslinjerne herfor, og at der som minimum skal indføres en høringsmulighed for organisationer m.v. i medlemsstaterne. DB er tilhænger af brugen af

komitéprocedure, således at der kan opnås en hurtigere minimumsstandardisering på fællesskabsplan.

n) Andet

RS fremhæver behovet for, at nye regler gennemføres med en passende overgangstid. RS opfordrer den danske stat til at oprette et dialogforum, der sikrer en løbende udveksling af synspunkter om den fremtidige affaldsregulering og organisering af affaldssektoren.

KL bifalder opfordringen til at anvende økonomiske instrumenter i affaldspolitikken. DB er også tilfreds med, at udgifter til nyttiggørelse og bortskaffelse af affald påhviler indehaveren, den tidligere indehaver eller affaldsproducenten i et passende forhold. DB mener, at det herved sikres, at staterne skal bevise, at de ikke yder ulovlig statsstøtte.

DØR & DN er ikke særlig optimistiske med hensyn til at indføre fælles EU-afgifter, idet disse skal vedtages enstemmigt i Ministerrådet, jf. EU's Traktat.

KL mener, at den nuværende affaldsliste bør gælde, indtil en ny træder i kraft samt at kommende lister tager udgangspunkt i de lister, der gælder i dag. KL mener, at princippet om, at forurenere betaler, skal fastholdes og anvendes som udgangspunkt i affaldspolitikken.

Rammenotatet har desuden været forelagt specialudvalget på møde den 6. juni 2007.

På mødet fremførte DAKOFA, at eksemplet med kompost ikke er et velvalgt eksempel i forhold til dansk betænkelse ved kriterier for affaldsfasens ophør fastsat i komité-procedure, som angivet i afsnit 8. 2, da Kommissionens interne udkast til direktiv rummede en række skærper.

Desuden anførtes det af DAKOFA at en ensartet affaldsdefinition i EU er afgørende og at kriterier på EU plan er at foretrække frem for nationale kriterier. Dansk Transport og Logistik anførte det samme.

DAKOFA anførte videre, at implikationerne af, at effektivitetsformlen i bilag II, R1 kan gøres til genstand for *tilpasninger* (eller mere korrekt præciseringer vedrørende *anvendelsen*) i komitéprocedure er vidtgående og problematiske i forhold til at sikre et højt energieffektivitetsniveau.

Endelig anførte DAKOFA, at det forslag vedrørende forbrænding med energiudnyttelse, der er fremlagt fra formandskabet ikke entydigt fastslår retten for medlemsstaterne til at sikre national kapacitet og at konsekvenserne af det fremlagte forslag kompliceres af, at Danmark her et forbud mod decideret deponering af forbrændingsegnet affald. Afslutningsvist efterlyste DAKOFA dansk holdning til bio-affald i notatet.

AffaldDanmark bemærkede, at en række sager ikke er løst tilfredsstillende i formandskabets tekst - især den ikke bindende karakter af affaldsbehandlingshierarkiet, den omfattende anvendelse af komité-procedure og fraværet af mål for affaldsforebyggelse er problematisk. Desuden pointerede de, at krav vedrørende bio-affald (separat indsamling) ikke må hindre fremskridt i relation til biobrændsel.

Dansk Industri anførte på mødet, at de ikke deler synspunktet om at beskyttelsesniveauet er forringet og at de er enige i at anvendelse af komité-procedure principielt skal begrænses, men at de dog ikke i praksis finder proceduren problematisk. Endelig hilste DI definition af bi-produkter velkommen.

7. Forhandlingssituationen

Forslaget var på dagsordenen for Rådsmødet den 9. marts 2006 med henblik på politisk drøftelse, og har herefter været drøftet på en lang række møder i Rådets arbejdsgruppe (miljø) under østrigsk, finsk og især tysk formandskab. Det tyske formandskab har på denne baggrund den 11. maj 2007 fremlagt en kompromistekst for hele direktivet.

Andre medlemslandes foreløbige holdninger

Landene har ikke udtalt sig bindende om deres holdning til udkastene til direktiv fra Kommissionen og Formandskabet. Af de foreløbige tilkendegivelser kan følgende holdninger til de centrale problemstillinger af dansk interesse nævnes:

Komité-procedure

De fleste medlemslande støtter generelt Kommissionens forslag om udstrakt brug af komité-procedure. Danmark må forventes at komme i mindretal med sin holdning imod komité-procedure for fastlæggelse af biprodukter og affaldsfasens ophør. Dog er nogle store lande (der måske kan samle et blokerende mindretal) imod komité-procedure for fastlæggelse af mindstekrav til affaldsbehandlingsanlæg. Danmark står ret alene med sin modstand mod anvendelse af komité-procedure ved ændringer af bilag I og II om henholdsvis nyttiggørelse og bortskaffelse.

Affaldsdefinitionen, biprodukter og affaldsfasens ophør

Medlemslandene er enige om at bibeholde den eksisterende affaldsdefinition. Et flertal af lande støtter formandskabets forslag om at indsætte en ny artikel om biprodukter, og hvordan sådanne skelnes fra affald, mens kun få lande og Kommissionen er imod. Mange medlemslande støtter formandskabets forslag om, hvornår affald ophører med at være affald. Danmark står alene med sine indvendinger imod at regulere affaldsfasens ophør.

Definition af nyttiggørelse samt forbrænding som nyttiggørelse eller bortskaffelse

En del lande ønsker kriterier for nyttiggørelse indføjet i definitionen af nyttiggørelse i artikel 3. Danmark og et mindre antal lande taler for en smal definition af nyttiggørelse med udgangspunkt i aktivitetens primære formål. Et mindre antal lande ønsker, at forbrænding med energiudnyttelse kategoriseres som bortskaffelse, fx ved at effektivitetsformlen udgår i R1 i bilag II. Om der kan opnås et blokerende mindretal er endnu ikke klart. Kun få lande ønsker, at nærheds- og selvforsyningsprincipperne kan anvendes på alt affald til forbrænding med energiudnyttelse.

Affaldshierarkiet

Der er generelt opbakning til et affaldshierarki med fem niveauer. Men medlemslandene er delt i holdningen til, hvorledes man skal håndtere afvigelser fra hierarkiet herunder om man skal tage livscyklusvurderinger og cost-benefit-analyser i anvendelse. Kun få lande støtter Danmarks forslag om at basere afvigelser fra hierarkiet på livscyklus- og cost-benefit-analyser.

Farligt affald og spildolie

Der er stort set enighed om, at det som udgangspunkt ikke skal være tilladt at sammenblende farligt affald med andet affald. Der er ligeledes opnået enighed om, at spildolie skal indsamles separat og behandles i overensstemmelse med affaldshierarkiet. Desuden er der enighed om at forbyde sammenblanding af spildolie med andre olier eller andre slags affald, hvis det er teknisk muligt og økonomisk gennemførligt. Danmark har opnået opbakning fra de fleste lande til at kunne forbyde eksport af spildolie til forbrænding, såfremt olien ifølge nationale regler er indsamlet med henblik på regenerering.

Affaldsforebyggelse

Der er generel opbakning til formandskabets forslag til regler om nationale affaldsforebyggelsesprogrammer. Nogle få medlemslande ønsker ved en opstramning af formandskabets forslag, at Kommissionen skal forpligtes til at arbejde med affaldsforebyggelse, herunder at opstille indikatorer, idet tiltag kan være mere effektive på europæisk niveau.

Det samlede direktiv

Sagen forventes at blive sat til afstemning på Rådsmødet den 28. juni 2007. Det er endnu for tidligt at afgøre, om Danmark vil komme i mindretal, eller om Danmark kan indgå i et blokerende mindretal, idet sagen endnu ikke er diskuteret i COREPER. Der er imidlertid risiko for, at Danmark vil blive nedstemt i forhold til sine synspunkter vedrørende import af affald til forbrænding.

8. Dansk holdning

Generelt

Udgangspunktet for den danske holdning er, at der skal sikres et højt beskyttelsesniveau. Danmark har hidtil stået næsten 100 % bag hele det omfattende kompleks af eksisterende EU-lovgivning på affaldsområdet. Det er derfor meget vigtigt for Danmark, at den regelforenkling og deregulering, der i praksis søges iværksat med strategien for forebyggelse og genanvendelse af affald samt med forslag til ændring af affaldsdirektivet, ikke må indebære en negativ påvirkning af det eksisterende miljøbeskyttelsesniveau, herunder at myndighedernes mulighed for at sikre gennemførelsen af eksisterende miljøpolitiske målsætninger på affaldsområdet ikke svækkes.

Kommissionen foreslår anvendelse af fælles europæiske krav og kriterier for affald og behandlingsformer. Danmark er generelt betænkelig ved sådanne fælles krav, idet Danmark har skrappe krav til såvel jord som grundvandsbeskyttelse end mange europæiske lande. Som et eksempel kan nævnes grænseværdier for kompost, der udbringes på landbrugsjord. Da baggrunds niveauet for cadmium og bly i dansk jord typisk er meget lavt i forhold til andre EU-lande, sættes grænseværdierne i Danmark tilsvarende lavt. På denne baggrund ønsker Danmark for eksempel at stille skrappe krav til tungmetaller i kompost for at bibeholde det lave baggrunds niveau. Forhøjes grænseværdierne i forhold til det nuværende niveau, vil det medføre en stigende belastning af miljøet, hvis mere forurenede komposter importeres fra andre lande.

Danmark finder det vanskeligt at vurdere, om de foreslåede tiltag vil være virkningsfulde og kan sættes i værk uden, at der herved sker en svækkelse af miljøbeskyttelsesniveauet på affaldsområdet i Danmark. Det er således ikke klart, om det overordnede formål med direktivet er en styrket miljøbeskyttelsesindsats på affaldsområdet, eller om formålet snarere er et ønske om regelforenkling og deregulering af hensyn til at forstærke konkurrenceevnen i europæisk erhvervsliv (som en konkret udmøntning af ”bedre regulering”-målsætningen). Hvis sidstnævnte er tilfældet, kan det medføre en miljøforringelse, da miljøomkostningerne (eksternaliteterne) ikke nødvendigvis er inkluderet i markedspriserne.

Komité-procedure

Danmark finder den foreslåede omfattende anvendelse af komitéprocedure problematisk. Det vurderes, at en række af de elementer, der foreslås underlagt komité-procedure – kriterier for affaldsfasens ophør, kriterier for biprodukter, sondringen mellem bortskaffelse og nyttiggørelse samt minimumsstander for affaldsbehandling – er centrale elementer, der vedrører selve direktivets anvendelsesområde. Det er derfor vigtigt at sikre, at sådanne centrale elementer fastsættes under iagttagelse af den fælles beslutningsprocedure.

Affaldsdefinitionen, biprodukter og affaldsfasens ophør

Danmark støtter Kommissionens forslag om at bibeholde den eksisterende definition af affald.

Imidlertid kan Danmark ikke støtte formandskabets forslag om at indsætte en ny artikel om biprodukter samt at anvende komité-procedure for EU-beslutning om, hvordan biprodukter skelnes fra produktionsaffald. Der kan forventes et stort pres fra virksomheder for at få deres affald omklassificeret til biprodukter, der altså ikke skal følge affaldsreglerne. Dette vil klart bringe miljøbeskyttelsen under pres.

Ydermere mener Danmark ikke, at Kommissionens forslag om at fastsætte kriterier for affaldsfasens ophør er nødvendig. Kommissionens argument om at sådanne kriterier kan fremme genanvendelse af affald er ikke gyldigt. Danmark har hidtil anvendt en bred fortolkning af affaldsdefinitionen, samtidig med at der ikke har eksisteret kriterier for affaldsfasens ophør. Alligevel havde Danmark i 2005 opnået en genanvendelse på 67 %.

Det er generelt dansk holdning, at den nuværende affaldsdefinition og den omfattende retspraksis, der er udviklet siden direktivets vedtagelse, er tilstrækkelig klar og samtidig rummer den nødvendige fleksibilitet i forhold til grænsedragningstilfælde. Det er videre Danmarks opfattelse, at artiklerne om biprodukter og affaldsfasens ophør indirekte er en ændring af affaldsdefinitionen. En sådan ændring vil medføre, at gældende retspraksis om affaldsdefinitionens grænser ikke længere vil være gyldig, og at ny retspraksis om de nye elementer skal udvikles. Udvikling af en omfattende og fyldestgørende retspraksis må forventes at løbe over adskillige år og vil betyde, at der i en længere periode reelt etableres usikkerhed om affaldsdefinitionens grænser – til skade for virksomheders og myndigheders indarbejdede praksis. Kommissionen har den 21. februar fremlagt en guideline om retspraksis vedrørende bi-produkter (KOM (2007) 59) og dermed grænsefalden til affaldsbegrebet.

Såfremt forslaget om kriterier for affaldsfasens ophør, samt artiklen om biprodukter støttes af et flertal, er det Danmarks holdning, at anvendelsesområdet for komité-procedure skal begrænses mest muligt og beskrives præcist og konkret.

Mindstekrav til affaldsbehandling

Danmark er meget positiv over for etablering af fælles europæiske minimumsstandarder for behandlingsaktiviteter på et højt ambitionsniveau. Da sådanne krav vil have stor indflydelse på miljøbeskyttelsen i EU og Danmark.

Affaldshierarkiet, livscyklusvurderinger og miljø- og samfundsøkonomiske analyser

Formandskabet har i sit ændringsforslag tydeliggjort affaldshierarkiet og foreslået at indføre yderligere to niveauer, således at hierarkiet får 5 niveauer. Affaldshierarkiet angiver en prioritering af affaldsbehandlingen. De 5 niveauer er; forebyggelse, (forberedelse af) genbrug, genanvendelse, anden nyttiggørelse og bortskaffelse. Ved anvendelse af hierarkiet skal medlemslandene gå efter den miljømæssigt bedste løsning. Dette vil oftest falde i tråd med affaldshierarkiet, således er forebyggelse bedre end genanvendelse, men i visse tilfælde vil den miljømæssigt bedste løsning afvige fra hierarkiet. Formandskabet foreslår desuden at livscyklus-tænkning om den overordnede miljøbelastning fra affald skal inddrages ved afvigelser fra hierarkiet.

Danmark er stærk tilhænger af Formandskabets forslag om at indføre et klart affaldshierarki. Ved afvigelser fra affaldshierarkiet er det dog dansk holdning, at disse skal baseres på etablerede vurderingsmetoder som livscyklusanalyser og miljø- og samfundsøkonomiske analyser. Danmark vil derfor arbejde for en præcisering af formandskabets forslag på dette område.

Definition af nyttiggørelse samt forbrænding som nyttiggørelse eller bortskaffelse

Grundlæggende finder Danmark det afgørende, at kunne forhindre import af affald til forbrænding. Dette indebærer, at Danmark vil fastholde, at forbrænding af affald bør klassificeres som en bortskaffelsesoperation, fordi der i henhold til reglerne om grænseoverskridende transport af affald kan gøres indsigelse mod transporter til bortskaffelse. Herved bliver det muligt at sikre dansk kapacitet til forbrænding af det danske affald og hindre væsentlige potentielle prisstigninger på forbrænding af affald i Danmark. Såfremt der i Rådet er opbakning til at ændre klassificeringen af forbrænding fra bortskaffelse til nyttiggørelse, som foreslået af Kommissionen, er det afgørende for Danmark, at en sådan ændring ledsages af bestemmelser i direktivet, som entydigt fastslår medlemslandenes ret til fortsat at sikre, at den tilstedeværende kapacitet til forbrænding af affald i første række forbeholdes nationalt frembragt affald. Formandskabets fremlagte kompromistekst imødekommer ikke disse danske synspunkter.

Farligt affald og spildolie

Kommissionens forslag om farligt affald og spildolie indebærer en svækkelse af de eksisterende bestemmelser. For farligt affald fordi det eksisterende forbud mod sammenblanding af farligt affald indskrænkes og for spildolie fordi det nuværende krav om regenerering bortfalder.

I formandskabets forslag er forbudet mod sammenblanding af farligt affald genindført. Det er væsentlig for Danmark, at det ikke er tilladt at sammenblende forskellige typer af farligt affald, således at genanvendelse ikke vil være mulig. Det er ligeledes vigtigt, at farligt affald ikke sammenblandes med ikke-farligt affald, og således fortyndes til ikke at være et problem. Danmark støtter derfor formandskabets forslag.

Danmark har igennem de senere år investeret i udvikling af ny teknologi til regenerering af olie. Det er Danmarks vurdering, at regenerering og genbrug er miljømæssigt at foretrække frem for at forbrænde spildolien. Danmark støtter derfor formandskabets forslag, der indebærer, at Danmark kan opretholde det nuværende danske krav om regenerering af spildolie.

Affaldsforebyggelse

DK støtter Kommissionens forslag om at indføre affaldsforebyggelsesprogrammer. Programmerne skal sikre at medlemslandene aktivt arbejder for at afkoble affaldsproduktionen fra den økonomiske vækst, ved at fastsætte mål for affaldsforebyggelse og iværksætte initiativer.

Danmark mener dog, at udvikling og fastsættelse af indikatorer til at måle fremskridt i affaldsforebyggelse ikke skal ligge hos den enkelte medlemsstat, men skal være Kommissionens opgave med inddragelse af medlemsstaterne. På denne måde sikres et fælles system af indikatorer, der gør det muligt at sammenligne effektiviteten af initiativerne på tværs af medlemslandene. Desuden mener Danmark, at Kommissionen skal forpligtes til at udarbejde affaldsforebyggelsesprogrammer på fællesskabsniveau som supplement til medlemslandenes programmer.

Kommissionens miljøkonsekvensvurdering (Impact Assessment)

Der er udarbejdet en impact assessment (IA) i tilknytning til strategien og implementering af strategien især gennem revision af affaldsrammedirektivet. Analysen i denne impact assessment er meget overordnet og næsten udelukkende kvalitativ. Endvidere finder Danmark, at det er problematisk, at der ikke er gennemført en konkret analyse, der belyser de økonomiske, juridiske eller tekniske barrierer, der kan være en hindring for indførelse af det genanvendelsessamfund, som er visionen bag temastrategien og den foreslåede revision af affaldsrammedirektivet. Det kunne have bidraget til at sikre, at det er de rette midler, der anvendes til at nå dette genanvendelsessamfund.

Punkt 2.

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv om miljøkvalitetskrav inden for vandpolitikken (prioriterede stoffer) og om ændring af direktiv 2000/60/EF og Kommissionens ledsagende meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om integreret forebyggelse og bekæmpelse af kemisk forurening af overfladevand i Den Europæiske Union.

KOM(2006) 397 endelig
KOM(2006) 398 endelig
- Politisk enighed

Revideret notat

Resumé

Forslaget til direktiv om prioriterede stoffer, som er et datterdirektiv til vandrammedirektivet, fastsætter øvre grænser (miljøkvalitetskrav) for koncentrationer i overfladevand af prioriterede stoffer og andre forurenende stoffer. Forslaget udpeger tillige endeligt de prioriterede farlige stoffer, hvis udledning ifølge vandrammedirektivet skal bringes til ophør, ifølge forslaget senest i 2025. Forslaget giver medlemslandene mulighed for i forbindelse med udledninger at udpege overgangsområder (fortyndingszoner), hvor miljøkvalitetskravene må overskrides. Forslagets miljøkvalitetskrav kan generelt overholdes i Danmark, om end kravet for nonylphenol lejlighedsvist kan give problemer ved regnbetingede udledninger. Forslaget vurderes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Forslaget vurderes ud fra en samlet betragtning at have positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU. Forslaget har lovgivningsmæssige konsekvenser.

1. Status

Kommissionen sendte den 19. juli 2006 ovennævnte forslag til Rådet.

Der er tale om et forslag til ”datterdirektiv” om prioriterede stoffer til Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (vandrammedirektivet). Forslaget vedrører beskyttelse af overfladevand og refererer til vandrammedirektivets artikel 16.

Forslaget har hjemmel i artikel 175 i TEF. Direktivet skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF. Direktivet er ikke til hinder for, at de enkelte medlemslande opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger.

Kommissionen redegør for problemstillinger og overvejelser bag forslaget i en ledsagende meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om integreret forebyggelse og bekæmpelse af kemisk forurening af overfladevand i Den Europæiske Union.

Grundnotat om forslaget og meddelelsen er sendt til Folketingets europaudvalg og Folketingets miljø- og planlægningsudvalg den 6. oktober 2006. Revideret grundnotat er sendt til de to udvalg den 29. marts 2007.

Europa-Parlamentet vedtog på plenarforsamlingen den 22. maj 2007 65 ændringsforslag.

Formandskabet har sat forslaget på dagsordenen for rådsmødet den 28. juni 2007 med henblik på politisk enighed.

2. Formål og indhold

Det overordnede formål med forslaget er at fastsætte øvre grænser (miljøkvalitetskrav) for indholdet af i alt 41 prioriterede stoffer og andre forurenende stoffer i overfladevand, dvs. vandet i vandløb, søer og kystvande. De prioriterede stoffer er 33 miljøskadelige stoffer og grupper af stoffer, som

Europa-Parlamentet og Rådet med beslutning 2455/2001/EF³ udvalgte som dem, der i første omgang skal sættes ind over for, bl.a. på grund af deres farlighed og udbredte forekomst i miljøet. De andre forurenende stoffer er 8 liste I-stoffer⁴, som ikke er med på listen over prioriterede stoffer, men for hvilke de gældende miljøkvalitetskrav bør videreføres ved ophævelse af de ældre direktiver på området.

Ifølge vandrammedirektivet skal der i 2015 være opnået god økologisk tilstand, herunder god kemisk tilstand, i alt overfladevand. Miljøkvalitetskravene, som fastsættes med forslaget, definerer sammen med miljøkvalitetskrav i anden fællesskabslovgivning, hvad der forstås ved god kemisk tilstand.

Det konkrete indhold af forslaget er følgende:

- I overensstemmelse med vandrammedirektivets artikel 16 fastsættes miljøkvalitetskrav, der skal opfyldes i overfladevand, for 33 udpegede prioriterede stoffer og visse andre forurenende stoffer, jf. ovenfor. Miljøkvalitetskravene fastsættes som årlige gennemsnitskoncentrationer og som maksimalt tilladelige koncentrationer, henholdsvis til beskyttelse mod kroniske effekter ved langtidseksposering og til beskyttelse mod direkte og akutte miljøeffekter ved korttidseksposering. For hexachlorbenzen, hexachlorbutadien og methyl-kviksølv fastsættes desuden miljøkvalitetskrav for vandlevende organismer. For bly og blyforbindelser og for nikkel og nikkelforbindelser har miljøkvalitetskravene foreløbig karakter, idet risikovurderingerne endnu ikke er afsluttet.
- Medlemslandene skal på grundlag af overvågning sikre, at koncentrationer af prioriterede stoffer og visse andre forurenende stoffer ikke øges i sediment og biota.
- Medlemslandene kan udpege og afgrænse overgangsområder omkring punktkildeudledninger, svarende til en fortyndingszone, hvor koncentrationer af et eller flere forurenende stoffer må overskride de relevante miljøkvalitetskrav.
- Medlemslandene skal etablere og regelmæssigt ajourføre en oversigt over udledninger, emissioner og tab af prioriterede stoffer og visse andre forurenende stoffer. Kommissionen skal kontrollere, at oversigtens tal for emissioner, udledninger og tab senest i 2025 er i overensstemmelse med vandrammedirektivets mål om reduktion eller udfasning.
- De prioriterede *farlige* stoffer udpeges endeligt. Blandt de 33 stoffer, som blev udvalgt med Europa-Parlamentets og Rådets beslutning 2455/2001/EF, blev 8 dengang udpeget som prioriterede stoffer og 11 som prioriterede farlige stoffer. De resterende 14 stoffer på listen skulle revurderes, hvilket nu er sket, og 2 af stofferne får med forslaget status som prioriterede farlige stoffer. Der vil herefter være i alt 20 prioriterede stoffer (alachlor, atrazin, benzen, chlorfenvinphos, chlorpyrifos, 1,2-dichlorethan, dichlormethan, di(2-ethylhexyl)phthalat (DEHP), diuron, fluoranthen, isoproturon, bly og blyforbindelser, naphtalen, nikkel og nikkelforbindelser, octylphenol, pentachlorphenol, simazin, trichlorbenzener, trichlormethan, trifluralin) og 13 prioriterede farlige stoffer (anthracen, pentabrombiphenylether, cadmium og cadmiumforbindelser, chloralkaner C₁₀₋₁₃, endosulfan, hexachlorbenzen, hexachlorbutadien, hexachlorcyclohexan, kviksølv og kviksølvforbindelser, nonylphenol, pentachlorbenzen, polyaromatiske kulbrinter, tributyltinforbindelser).
- Fra 22. december 2012 ophæves de gældende ”datterdirektiver” for liste I-stoffer, idet kvalitetskrav for disse stoffer (DDT, aldrin, dieldrin, endrin, isodrin, tetrachlormethan, tetrachlorethylen, trichlorethylen) er indarbejdet i Kommissionens forslag.

³ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 2455/2001/EF af 20. november 2001 om vedtagelse af en liste over prioriterede stoffer inden for vandpolitik og om ændring af direktiv 2000/60/EF.

⁴ Stoffer udvalgt på grundlag af deres toksicitet, persistens og bioakkumulation, med undtagelse af sådanne, som er biologisk uskadelige, eller som hurtigt omdannes til biologisk uskadelige stoffer, jf. Rådets direktiv 76/464/EØF af 4. maj 1976 om forurening, der er forårsaget af udledning af visse farlige stoffer i Fællesskabets vandmiljø. Miljøkvalitetskrav for stofferne er fastsat i en række datterdirektiver til direktiv 76/464/EØF. Disse datterdirektiver ophæves med forslaget.

Miljøkvalitetskravene er i forslaget for alle 41 stoffer fastsat som krav til den årlige gennemsnitskoncentration i overfladevand og er derudover for 21 af stofferne tillige fastsat som krav til den maksimale koncentration i overfladevand. Miljøkvalitetskravene er i henhold til proceduren i vandrammedirektivets bilag V, pkt. 1.2.6, fastsat som den laveste koncentration, som i kontrollerede forsøg medfører akut eller kronisk skadevirkning, divideret med en sikkerhedsfaktor, der afhænger af arten og kvaliteten af datagrundlaget. Jo færre testresultater, der foreligger, desto større sikkerhedsfaktor indregnes for at skabe tilstrækkelig sikkerhed for, at stofferne ikke forårsager skadelige effekter på vandmiljøet.

I medfør af vandrammedirektivets artikel 11 skal medlemslandene sikre regulering af udledninger fra punktkilder, herunder fastsætte miljøkvalitetskrav i henhold til direktivets artikel 16, hvor sådanne krav ikke fastsættes på fællesskabsniveau. Til beskyttelse mod akutte effekter ved bl.a. kortvarige udledninger, anvendes krav til maksimale koncentrationer i overfladevand. De enkelte medlemslande skal selv fastsætte sådanne krav for de resterende 20 stoffer, som forslaget ikke fastsætter kravene for. Krav om beskyttelse mod akutte effekter ved udledninger har været indeholdt i dansk lovgivning siden 1996, og krav til maksimale koncentrationer er siden da indgået som grundlag for fastsættelse af vilkår for udledning af stoffer, idet sådanne krav efter Miljøministeriets vurdering er eneste tilgængelige reguleringsform.

For 5 stoffer (cadmium og cadmiumforbindelser, hexachlorcyclohexan/*saltvand*, kviksølv og kviksølvforbindelser, pentachlorphenol, trichlormethan) er de foreslåede miljøkvalitetskrav strengere end de krav, der i dag gælder i Danmark og i EU. Et af stofferne (hexachlorcyclohexan) anvendes ikke længere i Danmark, to af stofferne (pentachlorphenol, trichlormethan) udledes generelt i så lave koncentrationer, at der ikke vil være problemer med at overholde de foreslåede krav.

For 10 stoffer (1,2-dichlorethan, hexachlorbenzen, hexachlorbutadien, aldrin, dieldrin, endrin, isodrin, tetrachlormethan, tetrachlorethylen, trichlorethylen) svarer de foreslåede miljøkvalitetskrav til de krav, der i dag gælder i Danmark og i EU.

For 3 stoffer er de foreslåede miljøkvalitetskrav er lempeligere end de gældende danske krav. Det gælder hexachlorcyclohexan/*ferskvand*, foreslået krav 0,02 µg/l mod dansk krav 0,01 µg/l, trichlorbenzener, foreslået krav 0,4 µg/l mod dansk krav 0,1 µg/l, og DDT, foreslået krav 0,025 µg/l (0,01 µg/l for isomeren para-para-DDT) mod dansk krav 0,002 µg/l.

For hexachlorcyclohexan/*ferskvand* er der samtidig tale om en skærpelse i forhold til det gældende fællesskabskrav 0,1 µg/l, mens der for trichlorbenzener er tale om opretholdelse af det gældende fællesskabskrav. I begge tilfælde er der foretaget en revurdering ud fra et forbedret datagrundlag, som berettiger indregning af mindre sikkerhedsfaktorer end dem, som de gældende danske krav er baseret på. For DDT er det foreslåede miljøkvalitetskrav en videreførelse uden revurdering af det gældende fællesskabskrav, som er fastsat lempeligere end de anbefalinger fra EU's videnskabelige komite, CSTE, som det gældende danske krav er baseret på. De 3 stoffer anvendes ikke eller kun i forsvindende mængder i Danmark.

For de resterende stoffer omfattet af forslaget gælder der ikke miljøkvalitetskrav fastsat nationalt i Danmark eller krav fastsat i EU. For 2 af disse stoffer, alachlor med foreslået krav 0,3 µg/l og chlofenvinphos med foreslået krav 0,1 µg/l, har Kommissionen efter Miljøstyrelsens opfattelse indregnet en mindre sikkerhedsfaktor end foreskrevet i proceduren i vandrammedirektivet, jf. ovenfor. Indregnes en sikkerhedsfaktor som foreskrevet, bliver kravene i stedet 0,2 µg/l for alachlor og 0,04 µg/l for chlofenvinphos. De 2 stoffer anvendes ikke i Danmark.

Kommissionens meddelelse har til formål:

- at redegøre for, hvorfor regulering af tilførsel af forurenende stoffer til overfladevand er nødvendig, herunder redegøre for sammenhæng til den tidligere og gældende regulering,

- at forklare konceptet for reguleringen,
- at begrunde direktivforslaget,
- at redegøre for kommende tiltag fra Kommissionen med henblik på at styrke fællesskabsregulering af prioriterede stoffer.

I henhold til vandrammedirektivets artikel 16 skulle Kommissionen komme med forslag til:

- miljøkvalitetskrav (artikel 16(7)),
- foranstaltninger til progressiv reduktion af udledninger, emissioner og tab af prioriterede stoffer (artikel 16(6)) og
- foranstaltninger til standsning eller udfasning af udledninger, emissioner og tab af prioriterede farlige stoffer inden for 20 år efter en vedtagelse af forslagene (artikel 16(6)).

Kommissionen fastlægger i forslaget dog kun miljøkvalitetskravene, idet Kommissionen refererer til, at Fællesskabet siden 2000 har vedtaget og fremover forventes at vedtage en række bestemmelser, som gør det ud for foranstaltninger rettet mod prioriterede stoffer i overensstemmelse med artikel 16(6), f.eks. kemikaliregulering (REACH), og forordning til revision af direktiv 91/414/EØF om plantebeskyttelsesmidler. Derudover foreslår Kommissionen justeringer i 2006-07 i direktiv 96/61/EF (IPPC) om større forurenende virksomheder, bedre informationsudveksling mellem Kommissionen og medlemslandene, etablering af en klar procedure for medlemslandene til at dokumentere behov for ny fællesskabsregulering og endelig en bedre udveksling af data.

Kommissionen forventer, at den gældende fællesskabsregulering i de fleste tilfælde vil være tilstrækkeligt grundlag for medlemslandene til at nå målene i vandrammedirektivet. Samtidig anser Kommissionen det for mest omkostningseffektivt og rimeligt, at medlemslandene indarbejder påkrævede foranstaltninger i de indsatsprogrammer, som følger af vandrammedirektivet, idet dette giver medlemslandene størst fleksibilitet.

Som følge af vandrammedirektivets artikel 16(8) er medlemslandene på denne baggrund forpligtet til selv at fastlægge og gennemføre de nødvendige foranstaltninger for de vigtigste kilder til udledninger, baseret på bl.a. overvejelser om alle tekniske reduktionsmuligheder, med henblik på progressiv reduktion af forurening med prioriterede stoffer og standsning eller udfasning af emissioner, udledninger og tab af prioriterede farlige stoffer, jf. vandrammedirektivets artikel 4(1)(a)(iv). Nationale foranstaltninger kan navnlig iværksættes over for udledninger og tilførsler af forurenende stoffer til vandmiljøet fra specifikke kilder. Foranstaltninger over for forureninger fra diffuse kilder, herunder forurening, som hidrører fra stoffer i produkter, vil imidlertid oftest forudsætte fællesskabsregulering, f.eks. forbud mod anvendelse af konkrete stoffer under REACH.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog på plenarforsamlingen den 22. maj 2007 65 ændringsforslag.

Parlamentet ønsker yderligere 10 af de prioriterede stoffer og de 8 gamle Liste 1-stoffer, som også er omfattet af direktivet, klassificeret som prioriterede farlige stoffer. Parlamentet ønsker desuden yderligere 23 stoffer, på sigt eventuelt 30 stoffer, optaget som prioriterede stoffer eller prioriterede farlige stoffer.

Parlamentet ønsker, at prioriterede stoffer, der frigøres fra sedimenter som følge af skibstrafik, opmudringsarbejder eller naturgivne forhold, ikke skal betragtes som tab.

Parlamentet ønsker derudover bl.a. mere detaljerede krav til medlemslandenes regulering af udledninger af prioriterede stoffer. Endvidere ønsker parlamentet, at Kommissionen forpligtes til at vurdere og følge op på medlemslandenes indsats til opfyldelse af vandrammedirektivets mål om progressiv reduktion af forurening med prioriterede stoffer og standsning eller udfasning af emissioner, udledninger og tab af prioriterede farlige stoffer.

4. Nærhedsprincippet

For at sikre samme beskyttelsesniveau i alle medlemslande og samme vilkår for alle økonomiske beslutningstagere, bør der ifølge Kommissionen fastsættes fælles miljøkvalitetskrav. Specifikke og supplerende forureningsbegrænsende foranstaltninger overlades derimod til medlemslandene i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Regeringen er enig i, at direktivforslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslagens lovgivningsmæssige konsekvenser:

Miljøkvalitetskrav for vandmiljøet er i dag fastlagt i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1669 af 14. december 2006.

Foranstaltninger til begrænsning af forurening med visse farlige stoffer, cadmium, hexachlorcyklohexan og kviksølv er i form af grænseværdier for udledning fastlagt i Miljøministeriets bekendtgørelser, hhv. nr. 75 af 30. januar 1992, nr. 181 af 25. marts 1986, nr. 520 af 8. august 1986 og nr. 736 af 27. oktober 1986.

Forslaget vil have som konsekvens, at der skal ske ændring af bekendtgørelse nr. 1669 af 14. december 2006, idet bl.a. de nye miljøkvalitetskrav vil skulle indføres.

Da forslaget ophæver ”datterdirektiver” om liste I-stoffer, vil der endvidere være grundlag for med virkning fra 22. december 2012 at ophæve bekendtgørelserne nr. 75 af 30. januar 1992, nr. 181 af 25. marts 1986, nr. 520 af 8. august 1986 og nr. 736 af 27. oktober 1986, der gennemfører dele af disse direktiver.

Som følge af, at forslaget ikke indeholder foranstaltninger på fællesskabsniveau til opfyldelse af vandrammedirektivets miljømål, kan der blive behov for i dansk lovgivning at fastsætte bestemmelser, der etablerer supplerende nationale foranstaltninger.

Statsfinansielle konsekvenser: Forslaget vurderes ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget vurderes ikke at have EU-budgetmæssige konsekvenser.

Erhvervsadministrative konsekvenser: Forslaget vurderes ikke at have væsentlige erhvervsadministrative konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser: Kommissionen har i forbindelse med forslaget udarbejdet en vurdering af konsekvenserne på fællesskabsniveau⁵, herunder de økonomiske konsekvenser. Den økonomiske analyse tager udgangspunkt i et mere vidtrækkende udkast til direktivforslag og var medvirkende til, at forslaget i den endelige udgave blev begrænset til kun at omfatte fastsættelse af miljøkvalitetskrav. Analysens omkostningsberegninger har dermed begrænset relevans. Kommissionen anfører, at der ikke var tid til at foretage nye beregninger, men at de foretagne ændringer i forslaget ville reducere de potentielle omkostninger til en brøkdel af, hvad analysen viste⁶.

⁵ *Commission Staff Working Document. Impact Assessment. Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on environmental quality standards in the field of water policy and amending directive 2000/60/EC, SEC(2006) 947.* Foreligger ikke på dansk.

⁶ Ifølge analysen kunne de samlede omkostninger på europæisk plan for de mest påvirkede industrielle sektorer (kemisk industri, jern- og stålindustri, metalindustri i øvrigt, PVC-industri og raffinaderier) udgøre op til 730 mio. EUR pr. år ved en diskonteringsrente på 4 %.

Konsekvensvurderingen peger på økonomiske fordele på fællesskabsniveau som følge af, at forslaget f.eks. reducerer behovet for rensning/behandling af vand til drikkevand og industriens procesvand. Dette har dog begrænset relevans for Danmark, der normalt ikke har behov for at rense vand til drikkevand på grund af forekomst af forurenende stoffer. Mere relevant er det, at der ifølge Kommissionen vil være besparelser som følge af et reduceret behov for deponering af forurenede sediment (havbundsmateriale optaget f.eks. fra havne og sejlrender).

En konsulent har for Miljøstyrelsen foretaget en vurdering af forslagets teknisk-økonomiske konsekvenser for Danmark. Det fremgår heraf, at koncentrationerne af prioriterede stoffer og prioriterede farlige stoffer i udledninger og emissioner til vandmiljøet i Danmark er så lave, at de foreslåede miljøkvalitetskrav generelt vil kunne overholdes. Dog kan der ifølge vurderingen i tørre somre være risiko for, at koncentrationen af nonylphenol i visse vandløb overskrider det foreslåede krav som følge af udledning af regnvand fra befæstede arealer, men denne vurdering bygger på et spinkelt datagrundlag. Konsulenten foreslår, at problemet løses gennem etablering af sedimentationsbassiner ved de relevante udledninger til tilbageholdelse af partikulært materiale, som nonylphenol binder sig til. Udgifterne hertil vil udgøre i alt 2,0 - 4,7 mia. DKK i velfærdsøkonomiske omkostninger (i alt 1,2 - 2,6 mia. DKK i finansielle omkostninger).

Miljøstyrelsen vurderer, at eventuelle problemer med overholdelse af miljøkvalitetskrav på grund af nonylphenol i regnvand mere omkostningseffektivt kan løses gennem kildeorienteret regulering, herunder produktregulering på fællesskabsniveau, der nedbringer eller standser forureningen af regnvandet. Alternativt vil vandrammedirektivets undtagelsesbestemmelser kunne anvendes.

Konsulenten vurderede tillige Danmarks muligheder for at opfylde de eksisterende forpligtelser i vandrammedirektivet til progressiv reduktion af udledninger, emissioner og tab af prioriterede stoffer og standsning eller udfasning af udledninger, emissioner og tab af prioriterede farlige stoffer, herunder når målet forudsættes opfyldt gennem nationale foranstaltninger. Den overordnede konklusion var, at der kan blive behov for ny specifik regulering i forhold til cadmium, kviksølv, nonylphenol og TBT, mens allerede iværksatte tiltag vil være tilstrækkelige i forhold til øvrige stoffer. For nonylphenol og TBT blev dog samtidig konkluderet, at opfyldelse af reduktionsmålet gennem national regulering ikke er realistisk, idet udledning til omgivelserne især følger af stoffernes anvendelse i forskellige produkter, hvorfor den nødvendige regulering må ske på fællesskabsniveau. Konsulenten vurderede, at den nødvendige nationale regulering vil være omkostningsfri for cadmium, mens den for kviksølv vil være forbundet med omkostninger på i alt 16 - 19 mio. DKK.

Miljøstyrelsen finder, at konsulenten har overvurderet omkostningerne forbundet med regulering af kviksølv til opfyldelse af de eksisterende forpligtelser i vandrammedirektivet. Efter Miljøstyrelsens vurdering vil disse omkostninger kun udgøre i alt 7 - 9 mio. DKK, som afholdes af erhvervet.

Miljøstyrelsens konsulent har i den teknisk-økonomiske vurdering ikke taget højde for eventuel forurening af overfladevand, som skyldes udsivning af forurenende stoffer fra jordforureninger, depoter og lignende. Umiddelbart antages det, at der i Danmark findes flere hundrede lokaliteter, der potentielt kan udgøre en risiko, men problemstillingen er kun sparsomt undersøgt. Der foreligger generelt ingen konkret viden om udsivning eller udvaskning af forurenende stoffer til overfladevand fra de enkelte lokaliteter.

Med forbehold for de nævnte jordforureninger, depoter og lignende vurderes forslaget ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveau: Forslaget vurderes ud fra en samlet betragtning at have positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU.

6. Høring

Forslaget har været udsendt i almindelig høring den 24. juli 2006 til 25 relevante organisationer og myndigheder. Der er ved høringsfristens udløb den 21. august 2006 modtaget høringssvar fra Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Industri og Dansk Vand- og Spildevandsforening, DANVA. Der er desuden efter høringsfristens udløb modtaget bemærkninger fra Danske Havne.

Danmarks Naturfredningsforening, DANVA og Dansk Industri er overordnet positive over for, at Kommissionen fremsætter forslag til fastsættelse af fælles miljøkvalitetskrav og dermed ensartet beskyttelsesniveau for hele EU. DANVA's støtte til et ensartet beskyttelsesniveau er betinget af, at det ikke sænker beskyttelsesniveauet i enkeltlande.

Danmarks Naturfredningsforening beklager, at forslaget ikke indeholder forureningsbegrænsende foranstaltninger, og at Kommissionen dermed overlader det til medlemslandene selv at sikre overholdelse af miljøkvalitetskravene. Det er desuden foreningens opfattelse, at miljøkvalitetskrav ikke er tilstrækkelige for bioakkumulerende og persistente stoffer, men bør suppleres med krav til de udledte mængder. Foreningen gør endvidere opmærksom på, at listen over prioriterede stoffer ikke er udtømmende med hensyn til stoffer, der er problematiske for det europæiske vandmiljø, og finder det derfor afgørende vigtigt, at kravet (i vandrammedirektivet) om, at listen revideres hvert fjerde år, reelt anvendes til at inddrage nye problemstoffer.

DANVA mener, at det som udgangspunkt er fornuftigt, at forureningsbegrænsende foranstaltninger overlades til medlemslandene med udgangspunkt i eksisterende EU-regulering, idet der dermed kan tages hensyn til lokale forhold i beslutningen om anvendelse af virkemidler. Foreningen mener dog samtidig, at det for en række stoffer ikke vil føre til omkostningseffektive løsninger, fordi en række forureningskilder ikke er omfattet af eksisterende eller kommende EU-regulering. Foreningen er af den formodning, at der mange steder vil blive etableret yderligere avanceret rensning på de kommunale rensesanlæg for at opfylde miljøkvalitetskravene, selv om denne løsning ikke er den mest omkostningseffektive.

Både Danmarks Naturfredningsforening og DANVA fremhæver, at medlemslandene med den eksisterende EU-lovgivning vil have vanskeligt ved at gribe ind over for den diffuse miljøbelastning, som stoffernes tilstedeværelse i forskellige produkter kan medføre.

Dansk Industri støtter, at Kommissionen i forslaget med hensyn til foranstaltninger henviser til øvrig EU-lovgivning, idet der herved undgås unødvendig dobbeltregulering. Organisationen efterlyser dog klare retningslinjer for, hvordan og hvornår nationale foranstaltninger kan og skal gennemføres for at sikre overholdelse af miljøkvalitetskravene.

Danske Havne mener, at miljøkvalitetskravene, der bortset fra for visse metaller er udtrykt som samlet koncentration i hele vandprøven, dvs. inklusive suspenderet stof, vil kunne forhindre aktiviteter som oprensning og sejlads, der medfører ophvirvling af bundmateriale. Organisationen mener endvidere, at hidtidig praksis for klappning (dumpning af optaget havbundsmateriale f.eks. fra havne og sejlrender) næppe kan fortsætte, når koncentrationer af forurenende stoffer ikke må forøges i sediment og biota. Kravet bør i stedet gælde de gennemsnitlige koncentrationer i sediment og biota inden for vandområdet.

Danske Havne mener, at muligheden for udpegning af overgangsområder omkring udledninger fra punktkilder, hvor koncentrationerne af forurenende stoffer kan overskride miljøkvalitetskravene, bør udbredes til også at gælde omkring udledninger, emissioner og tab fra diffuse kilder.

Danske Havne mener endelig, at en definition af begreberne udledninger, emissioner og tab (af forurenende stoffer) bør være indeholdt i forslaget.

Sagen blev den 23. februar 2007 forelagt for miljøspecialudvalget. Der var ved høringsfristen udløb den 2. marts 2007 modtaget høringssvar fra Dansk Industri, DANVA og Forbrugerrådet.

Dansk Industri har ingen bemærkninger ud over de allerede meddelte, jf. ovenfor. Forbrugerrådet har af ressourcemæssige årsager ikke haft mulighed for at forholde sig til forslaget, og ønsker derfor ikke at blive taget til indtægt for hverken støtte til forslaget eller det modsatte.

DANVA henviser indledningsvist til de tidligere fremsendte bemærkninger, jf. ovenfor. Derudover støtter DANVA overordnet regeringens foreløbige holdning som den fremgik af høringsmaterialet, men understreger særligt behovet for yderligere fællesskabsregulering i forhold til den diffuse forurening fra stoffers forekomst i produkter.

DANVA støtter forslagets bestemmelse om, at medlemslandene skal udarbejde og regelmæssigt ajourføre en oversigt over udledninger, emissioner og tab af prioriterede stoffer og andre forurenende stoffer. DANVA påpeger her nødvendigheden af, at oversigten udarbejdes for "alle oprindelseskilder til prioriterede stoffer (både punktkilder og diffuse kilder til forurening)". DANVA finder udtrykket "oprindelseskilder" vigtigt for at sikre, at renseanlæg ikke opfattes som kilder til prioriterede stoffer, og opfordrer til at støtte ændringsforslag herom fra Europa-Parlamentets miljøudvalg.

DANVA støtter, at miljøkvalitetskrav fastsættes både som krav til årlige gennemsnitskoncentrationer og som krav til maksimale koncentrationer. Med hensyn til overholdelse af sidstnævnte, finder DANVA, at der bør opereres med f.eks. 95 eller 99 pct. fraktiler for at undgå interessekonflikter i forhold til antallet af prøver, der udtages.

Et udkast til rammenotat har den 6. juni 2007 været forelagt miljøspecialudvalget.

Formanden redegjorde på mødet for den seneste udvikling i forhandlingssituationen.

Greenpeace tilkendegav på mødet støtte til, at flere stoffer optages på listen over prioriterede samt prioriterede farlige stoffer. Foreningen ønskede desuden, at der ved fastsættelsen af grænseværdier ikke alene ses på det enkelte stofs egenskaber, men at der desuden tages højde for, at flere stoffer til sammen vil kunne have en kumulerende effekt.

7. Forhandlingssituationen

Forslaget har været behandlet i Rådets miljøgruppe.

Delegationerne har i forhandlingerne været enige om at indføre en klar reference til vandrammedirektivets bestemmelser om opfyldelse af miljømål.

Danmark har opnået støtte til en præcisering af, at blandingszoner omkring punktkildeudledninger, hvor miljøkvalitetskravene kan overskrides, skal afgrænses til et snævert område omkring udledningsstedet.

En række delegationer ønsker, at miljøkvalitetskrav fastsat som krav til maksimale koncentrationer i vandmiljøet kun skal være vejledende. Danmark har støttet Kommissionen i, at miljøkvalitetskravene skal være bindende.

En række delegationer, heriblandt Danmark, har foreslået ændringer til de konkrete miljøkvalitetskrav i forslaget. Det tegner dog til, at miljøkvalitetskravene i forslaget bliver vedtaget uden ændringer, idet ingen delegationer synes at kunne samle et flertal for deres ændringsforslag.

En række delegationer, heriblandt Danmark, ønsker fællesskabsforanstaltninger for specifikke stoffer, fx i form af produktregulering. Der tegner sig derfor et flertal for at indsætte en ny bestemmelse, som forpligter Kommissionen til at revurdere behovet for fællesskabsforanstaltninger, når et medlemsland rapporterer om og dokumenterer et konkret behov herfor.

Meget sent i forhandlingerne er der fremkommet et forslag, som fastslår, at vandrammedirektivets undtagelsesbestemmelser i artikel 4, stk. 4 (forlængelse af frister) og artikel 4, stk. 5 (mindre strenge miljømål) ikke alene finder anvendelse på specifikke forekomster af vand, men også på vandrammedirektivets generelle mål om progressiv reduktion og udfasning af henholdsvis prioriterede og prioriterede farlige stoffer.

8. Dansk holdning

Regeringen er enig i, at der er behov for at beskytte overfladevand gennem fastsættelse af fælles miljøkvalitetskrav for prioriterede stoffer og andre forurenende stoffer. De pågældende stoffer har dokumenteret skadelig indvirkning på menneskers sundhed og/eller det naturlige dyre- og planteliv, og deres forekomst i naturen bør derfor begrænses, hvilket hensigtsmæssigt kan ske gennem fastsættelse af miljøkvalitetskrav. Da Fællesskabets overfladevandområder for en stor dels vedkommende går på tværs af de nationale grænser, bør der fastsættes fællesskabskrav af hensyn til en sammenhængende forvaltning af vandområderne og af hensyn til erhvervsøkonomiske interesser.

Regeringen er enig i, at den gældende fællesskabsregulering i de fleste tilfælde vil være tilstrækkeligt grundlag for medlemslandene til at nå målene i vandrammedirektivet. Regeringen mener dog, at der for at opfylde målene om udfasning er behov for yderligere fællesskabsregulering, navnlig i forhold til den forurening med nonylphenol og TBT, som hidrører fra stoffernes forekomst i produkter, hvorved også et eventuelt problem i forhold til miljøkvalitetskravet for nonylphenol vil være løst.

Regeringen er enig i, at der bør være mulighed for at etablere et overgangsområde omkring punktkildeudledninger. Det er dog samtidig regeringens opfattelse, at udstrækningen af et sådant overgangsområde bør begrænses til alene at kunne omfatte et snævert område omkring udledningsstedet, svarende til eksisterende danske regler. Konkrete situationer, hvor særlige forhold måtte begrunde udpegning af et overgangsområde af større udstrækning, kan håndteres gennem anvendelse af vandrammedirektivets undtagelsesbestemmelser, der bl.a. har til formål i den slags situationer at sikre en passende afvejning af miljømæssige og socio-økonomiske hensyn. Derved sikres også, at udpegningen sker i åbenhed og gennemsigtighed i overensstemmelse med vandrammedirektivets principper for forvaltning af vandmiljøet.

Det er tilsvarende regeringens opfattelse, at tab af prioriterede stoffer, herunder stoffer, der frigøres fra sedimentet i forbindelse med skibstrafik og opmudring, fortsat skal reguleres efter vandrammedirektivets bestemmelser, herunder eventuelt gennem anvendelse af direktivets undtagelsesbestemmelser, der sikrer en passende afvejning af miljømæssige og socio-økonomiske hensyn.

Regeringen er enig i, at medlemslandene bør udarbejde og regelmæssigt ajourføre en oversigt over udledninger, emissioner og tab af prioriterede stoffer og andre forurenende stoffer, således at der skabes grundlag for, at Kommissionen kan følge udviklingen i retning af vandrammedirektivets reduktionsmål og mål om udfasning.

Regeringen er enig i forslaget endelige udpegning af prioriterede farlige stoffer. Regeringen finder, at udpegning af yderligere prioriterede stoffer bør ske efter proceduren fastlagt i vandrammedirektivet. Nye prioriterede stoffer skal således udpeges og klassificeres ud fra en faglig vurdering på grundlag af oplysninger om stoffernes anvendelse, forekomst og egenskaber. Listen over prioriterede stoffer skal revideres mindst hvert fjerde år på baggrund af forslag fra Kommissionen, forventeligt første gang i 2008.

Regeringen er overordnet af den opfattelse, at miljøkvalitetskravene ikke bør fastsættes lempeligere end de eksisterende danske krav. Regeringen kan dog tilslutte sig de lempeligere krav, som er foreslået for hexachlorcyclohexan/ferskvand (0,02 µg/l) og trichlorbenzener (0,4 µg/l), idet disse lempeligere krav er baseret på et forbedret datagrundlag og ikke ændrer ved den faktiske beskyttelse i Danmark, som regeringen ønsker opretholdt. For DDT bør fællesskabskravet svare til det gældende danske krav (0,002 µg/l), der er baseret på anbefalingerne fra EU's videnskabelige komite, CSTE.

Regeringen finder, at miljøkvalitetskravene bør fastsættes i overensstemmelse med den procedure, som er fastlagt i vandrammedirektivet. Efter regeringens opfattelse er dette ikke sket for alachlor og chlorfenvinphos, hvor proceduren korrekt anvendt vil føre til strengere krav (hhv. 0,2 og 0,04 µg/l). Forslagets kravværdier bør derfor skærpes for disse 2 stoffer, uanset at de ikke anvendes i Danmark.

Regeringen finder, at miljøkvalitetskravene ud over at fastsættes som krav til årlige gennemsnitskoncentrationer også bør fastsættes som krav til maksimale koncentrationer for de resterende 20 stoffer, hvor datagrundlaget herfor er til stede. Kravene til maksimale koncentrationer bør fastsættes som bindende krav på fællesskabsniveau for at sikre en ensartet beskyttelse i medlemslandene mod akutte effekter ved regulering af udledninger.

Regeringen er enig i, at der på et senere tidspunkt som følge af den tekniske og videnskabelige udvikling, herunder risikovurderinger, vil kunne opstå behov for at revidere et eller flere af miljøkvalitetskravene, herunder kravene for bly og blyforbindelser og for nikkel og nikkelforbindelser, som har foreløbig karakter.

Regeringen er enig i, at de gældende datterdirektiver om liste I-stoffer bør ophæves, idet miljøkvalitetskravene heri er indarbejdet i det nye forslag.

| Regeringen kan ikke acceptere, at der samlet set sker en forringelse af beskyttelsesniveauet.

Punkt 3.

Gennemgang af EU's kvotehandelssystem

- Rådskonklusioner

Nyt notat

Resumé

Udkastet til rådskonklusioner vedrører revision af EU's kvotedirektiv for perioden efter 2012 og fastlægger en foreløbig ramme for Kommissionens arbejde med revisionen. Formålet med rådskonklusionerne er at bistå Kommissionen i deres udarbejdelse af udkast til revision af kvotedirektivet, der forventes i slutningen af 2007. Forslaget udpeger harmonisering af tildelingskriterier, ikke mindst til nye installationer, samt udvidelse af kvotesystemet til flere sektorer og gasser, som hovedformålet med revisionen, således at systemet bliver mere effektivt og transparent. Derudover er der fokus på overholdelsesmekanismer samt muligheden for at koble EU's kvotesystem med andre CO2 kvotesystemer. Konklusionerne har ikke i sig selv lovgivnings-, økonomiske eller miljømæssige konsekvenser, men de linier der tegnes gennem konklusionerne har indflydelse på udformningen af allokeringsplaner for perioden efter 2012.

1. Status

Med direktiv 2003/87/EF om handel med CO₂-kvoter (herefter kvotedirektivet) indførtes der, fra 2005, en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i EU. Kvotedirektivet omfatter større anlæg indenfor energi, offshore og industri. Ordningen gælder i alle 27 medlemslande i EU, plus Norge, og omfatter mere end 10.000 produktionsenheder.

Kvotehandelsystemets igangværende prøveperiode løber fra 2005 til 2007. Den efterfølgende handelsperiode går fra 2008 og frem til og med 2012. Kvotedirektivet skal revideres for perioden efter 2012.

EU Kommissionen offentliggjorde d. 13. november 2006 en kommunikation "Building a global carbon market" (COM 2006 676 final), som udstikker rammerne for revisionen af kvotedirektivet for handelsperioden efter 2012. EU Kommissionens endelige forslag til ændring af kvotedirektivet ventes offentliggjort i slutningen af 2007.

Det tyske formandskab har udarbejdet udkast til Rådskonklusioner vedrørende revision af EU's kvotedirektiv om handel med CO₂-kvoter.

EU Kommissionen fremsatte d. 22. december 2006 et forslag om at inkludere luftfarten under kvotehandelsystemet fra 2011. Forslaget om at inkludere luftfart kører allerede i en særskilt proces, og beskrives derfor ikke nærmere her. Herudover er der ikke lagt op til ændringer af kvotedirektivet, der kan træde i kraft før 2012.

2. Formål og indhold

Udkastet til rådskonklusioner konstaterer indledningsvis, at kvotehandelsystemet er et vigtigt middel til at opnå betydelige emissions reduktioner, samt at disse reduktioner sker omkostningseffektivt via et markedsbaseret system, og at kvotehandelsystemet er en vigtig komponent i en integreret klima og energipolitik.

Udkastet til rådskonklusioner tager udgangspunkt i Kommissionens kommunikation "Building a global carbon market" og fokuserer primært på:

- Vigtigheden af harmonisering. Rådet støtter standardisering af allokeringsmetoder og regler for at sikre lige vilkår på tværs af landegrænser. Endvidere udtrykker Rådet ønske om at

- øget og obligatorisk auktionering overvejes seriøst.
- Rådet lægger vægt på vigtigheden af, at fastsætte langsigtede reduktionsmål, samt øge varigheden af reduktionsperioderne for at øge forudsigeligheden, og refererer til DERs konklusionerne fra marts i år vedrørende EU's reduktionsmål i 2020. Derudover foreslår Rådet, at supplementaritetsprincippet klargøres.
 - Rådet bekræfter at omfanget af kvotehandelssystemet skal under revision, for at sikre at ens installationer er omfattet at systemet underordnet hvilket EU land de befinder sig i. Rådet beder Kommissionen om at undersøge muligheden for at ekskludere små installationer med udledninger under et ikke angivet niveau.
 - Rådet inviterer Kommissionen til at overveje muligheden for at udvide indholdet af kvotehandelssystemet til at omfatte lagring i jord og skov, transport, andre drivhusgasser samt CCS.
 - Rådet mener, at velfungerende overholdelsesmekanismer er en forudsætning for et velfungerende kvotehandelssystem, og opfordrer Kommissionen til at undersøge muligheder for at styrke og forenkle reglerne vedrørende monitorering, rapportering samt øvrige overholdelsesprocedurer.
 - Rådet opfordrer Kommissionen til at undersøge mulighederne for at etablere forbindelser med andre kvotehandelssystemer, og understreger at JI og CDM kreditter fortsat vil være anerkendt, som allerede forudsat i EU's kvotehandelssystem.
 - Rådet inviterer Kommissionen til i slutningen af 2007 at komme med et forslag til revision af kvotedirektivet indeholdende de nødvendige ændringer med det formål at øge gennemsigtigheden af EU's kvotehandelssystem samt at styrke og udvide omfanget af systemet. For at sikre stabilitet og forudsigelighed, bør disse ændringer træde i kraft ved starten af den tredje handelsperiode i 2013.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentet udtaler sig ikke om Rådets konklusioner.

4. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

5. Konsekvenser for Danmark

Udkast til konklusioner har ikke i sig selv lovgivningsmæssige-, økonomiske- eller miljømæssige konsekvenser, men de linier der tegnes gennem rådskonklusionerne har indflydelse på udformningen af den tredje allokeringsplan for perioden efter 2012 og en tilhørende revision af kvoteloven. Det er i sagens natur endnu ikke muligt på det nuværende grundlag, at opgøre administrative og eventuelle økonomiske konsekvenser for Danmark.

6. Høring

Sagen har den 6. juni 2007 været forelagt miljøspecialudvalget.

Greenpeace fandt, at revisionen skal tage sigte mod en reduktion på 30% som udmeldt på forårstopmødet, samt at der skal arbejdes for en 100% auktionering af kvoter. Greenpeace støttede regeringens vægtlægning på forurenere betaler princippet, men fandt det inkonsekvent, at regeringen ikke som følge heraf arbejdede for 100% auktionering, men blot at reducere gratiskvoter mest muligt.

Noah udtrykte bekymring over regeringens støtte til en udvidelse af kvotesystemet, da systemet endnu er så svagt, at en udvidelse vil svække reguleringen af emissionerne. Noah støttede holdningen om 100% auktionering og modstand overfor CCS. Noah fandt, at usikkerheden omkring lagring i skov og jord endnu var så stor, at dette ikke burde kunne indregnes. Noah støttede en mere ensartet tolkning af supplementaritetsprincippet, men kun dersom dette lå på 85% hjemlig handling.

DN støttede, at hovedparten af kvoterne bør auktioneres. DN fandt, at man relevant kunne stille flere og mere detaljerede krav til CCS. Ift. lagring i jord og skov var DN enige med Noah. Endelig fandt DN det godt med en ensartet tolkning af supplementaritetsprincippet.

WWF fandt overordnet, at revisionen godt kunne være mere progressiv. WWF støttede, at tildelingskriterierne bliver mere ensartede og at der er fuld auktionering. Ift. en udvidelse af systemet til flere gasser og sektorer, manede WWF til varsomhed, så længe der ikke var fuld auktionering, da man ellers kunne komme i situationer, hvor kvotesystemet reelt fik støtte (via windfall profitter) til noget, som politisk er uacceptabelt. Ift. længde af næste periode for kvotetildeling fandt WWF det meget u hensigtsmæssigt at binde kvoterne i 10 år. Indtil nu har der været behov for justeringer af kvotesystemets indretning, og uafklarethed omkring reduktionsforpligtelserne efter 2012 tilsiger behov for fleksibilitet, som ikke er foreneligt med 10 års perioder. WWF foreslog i stedet 5 år.

DI understregede, at kvotesystemet kun er ét af flere virkemidler til at indfri de politiske beslutninger og mål. DI lægger vægt på omkostningseffektivitet og lige konkurrenceevne. Harmonisering af tildelingskriterier støttes således. DI fandt, at regeringen burde være mere aktive ift. at få små installationer undtaget. DI foreslog, at regeringen skulle være positiv overfor brugen af bench-marking ifm. kvotetildeling, særligt på store energianlæg. DI understregede, at auktioneringsgraden ikke i sig selv er et incitament til reduktion af drivhusgasser. Om en kvote er købt eller gratis er ikke afgørende for den samlede reduktionsindsats. DI støttede en tildelingsperiode på 10 år, idet man samtidigt fandt relevans i at udvikle muligheder for "banking and lending" i kvotesystemet. DI ønskede størst mulig fleksibilitet ift. brugen af JI og CDM. Ift. CCS understregede DI, at kvotesystemet ikke må skævvride valget af teknologi til reduktion (skævvride teknologivalget og teknologiudviklingen). Fsva. lagring i skov og jord fandt DI det nødvendigt at finde en form til registrering af disse lagringer.

3F støttede 100% auktionering og harmonisering af tildelingskriterier. 3F mente desuden, at 5 års periode ville være mere passende i stedet for 10 år.

7. Forhandlingssituationen

Konklusionerne er blevet drøftet i Rådets arbejdsgruppe vedrørende EU's kvotehandelssystem på møde den 17. april 2007, hvor der var generel støtte til formandskabets udkast.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan generelt støtte formandskabets udkast til rådets konklusioner.

Regeringen finder, at de linier det foreliggende udkast til konklusioner tegner for revisionen af EU's kvotehandelssystem, konstruktivt bygger på de erfaringer, der er opnået i første handelsperiode fra 2005-2007.

Regeringen ser kvotesystemet som et centralt virkemiddel for en ambitiøs klimaindsats og bidrag til regeringens vision om at Danmark på lang sigt skal frigøre sig fra fossile brændsler til fordel for vedvarende energi.

Regeringen finder det derfor vigtigt, at EU fortsætter udviklingen af et effektivt fungerende kvotesystem og EU-eksterne markedsbaserede mekanismer for CO₂-reduktioner, som efterlever forurenere betaler princippet, opnår en så omkostningseffektiv indfrielse af fremtidige klimamål som muligt samt øger harmonisering af vilkår for at undgå konkurrenceforvriddning.

Helt centralt finder regeringen behov for:

1. at der i kvotesystemet sker en øget harmonisering og gennemsigtighed af tildelingskriterier mhp. at reducere eventuel konkurrenceforvriddning som følge af kvotesystemet, herunder

- sikre det rette miljømæssige incitament samt harmonisering af tildeling af kvoter ved etablering af nye installationer,
2. udbygning af EU's kvotehandelsystem internt i EU til andre sektorer og gasser, da dette vil sikre en ensartet incitamentsstruktur på tværs af sektorer og medvirke til omkostningseffektivitet, samt
 3. at tildeling af gratiskvoter bør reduceres betydeligt til fordel for obligatoriske minimumssatser for bortauktionering, som er en enkel, fair og omkostningseffektiv metode til fordeling af kvoter frem for uddeling af gratiskvoter, samt modvirker "windfall" profitter (utilsigtede profitter som følge af tildeling af gratis kvoter),

Regeringen finder at dobbeltregulering af CO2 er u hensigtsmæssig, når det medfører unødvendige ekstra byrder i opfyldelsen af Danmarks Kyoto-mål. Regeringen arbejder derfor for at der under EU's energibeskatningsdirektiv og EU's statsstøtteregler sikres mulighed for at undgå dobbeltregulering.

Såfremt der kan opnås enighed herom i EU, kan regeringen støtte at små installationer med relativt høje transaktionsomkostninger og små emissioner kan udelukkes af kvotesystemet og pålægges anden regulering, der sikrer samme incitament til at reducere CO2-udledningen.

Regeringen støtter at anlæg med lagring af CO2 (carbon capture and storage) kan inkluderes i kvotesystemet, under forudsætning af teknologiens miljømæssige integritet og det juridiske ansvar er fuldt afklaret, samt at CCS ikke tilsidesætter indsatsen for vedvarende energi og energieffektivisering.

Som udgangspunkt støttes inkludering af lagring af CO2 i jord og skov. Håndtering af de usikkerheder der forbundet med denne type reduktioner, herunder at staten påføres en risiko, bør dog afklares forud for en evt. inklusion i EU's handelssystem.

Regeringen støtter aktivt en kobling af EU's kvotesystem til kvotesystemer i andre regioner, dersom disse kvotesystemer er kompatible og sikrer reelle miljøforbedringer samt at systemet samlet set bidrager til omkostningseffektiv indfrielse af fremtidige reduktionsmål.

Regeringen støtter en udbygning og forbedring af mulighederne for at købe kreditter uden for EU ved en harmoniseret fortolkning af supplementaritetsprincippet.

Punkt 4.

Forberedelse af 9. partskonference under Biodiversitetskonventionen (CoP 9) i Bonn, 19. – 30. maj 2008.

- Rådskonklusioner

Nyt notat

Resumé

Rådskonklusionerne fastlægger en foreløbig ramme for EU's forberedelser til Biodiversitetskonventionens 9. partskonference i Bonn 19. – 30. maj 2008 (COP 9). Rådet retter i den forbindelse fokus mod sammenhængen mellem biodiversitet og klimaændringer, sammenhængen mellem biodiversitet og skov, behovet for et internationalt regime for adgang til og udbyttedeling fra genetiske ressourcer, behovet for bedre beskyttelse af biodiversitet i havet, nødvendigheden af at videreføre arbejdet med netværk af beskyttede områder på globalt, regionalt og nationalt niveau, samt vigtigheden af at styrke og fokusere det internationale videnskabelige samarbejde på biodiversitetsområdet.

1. Status

Formålet med rådskonklusionerne er at fastlægge EU's holdninger i forberedelsesfasen til Biodiversitetskonventionens 9. partskonference i Bonn 19. – 30. maj 2008 (COP 9).

Rådskonklusionerne ventes vedtaget på Rådsmødet (miljø) 28. juni 2007. Yderligere rådskonklusioner med mere detaljerede holdninger forventes i lyset af forberedelsesprocessen at skulle behandles på det seneste rådsmøde før CoP 9.

Der er ikke tidligere oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg.

2. Formål og indhold

Rådet understreger i udkastet til rådskonklusioner, at det haster meget med den forstærkede indsats på alle niveauer, som er nødvendig for at nå det globale mål om at opnå en betydelig nedgang i tabet af biodiversitet inden 2010 og EU's eget mål om at standse tabet af biodiversitet i 2010. Rådet lover en aktiv og konstruktiv EU-rolle i forberedelsen af COP 9.

Der udtrykkes dyb bekymring for klimaændringernes indvirkning på biodiversitet. Der er derfor behov for stærkere gensidig understøttelse og synergi mellem politikkerne på klima- og biodiversitetsområdet. Biodiversitetshensyn skal inddrages i tiltag til at afbøde og tilpasse sig klimaændringerne bl.a. i forbindelse med produktion og forbrug af biobrændsel og biomasse. Rådet finder, at COP 9 skal anerkende et princip om, at produktion og forbrug af biobrændsel ikke må have væsentlig effekt på biodiversitet og at der skal udvikles et sæt retningslinier for integration af hensyn til biodiversitet i produktion og forbrug af biobrændsel.

Rådet fremhæver konventionens arbejdsprogram for skove, og at udmøntning af dette program vil være et væsentligt bidrag til at opfylde 2010-målet. Der udtrykkes derfor behov for ambitiøse beslutninger på COP 9 om styrket udmøntning af skovarbejdsprogrammet, hvor hovedprioriteterne skal være beskyttede skovområder, skovbiodiversitet og klimaændringer, effekter af produktion af bioenergi, illegal tømmerhugst og relateret handel, samt Biodiversitetskonventionens rolle i forhold til andre internationale skovprocesser. Det understreges, at beskyttelse af biodiversitet ikke alene er vigtig i beskyttede, men i alle typer skove, og at diskussionen om at begrænse drivhusgasemissioner fra afskovning udgør en vigtig mulighed for at få rejst politisk opmærksomhed om biodiversitet i skove og for at tilvejebringe finansieringsmuligheder, der kan tilgodese både klima og biodiversitet. Rådet anser det for meget vigtigt, at forholde sig til de alvorlige følger af ulovlig

tømmerhugst og relateret handel og fremhæver muligheden for at udvikle offentlige indkøbspolitikker og certificeringsordninger til fremme af bæredygtig træ

Rådet fremhæver behovet for tættere samarbejde mellem de tre Rio-konventioner, Klimakonventionen, Ørkenkonventionen og Biodiversitetskonventionen, såvel på nationalt, regionalt som internationalt niveau.

Rådet er fast besluttet på at færdigforhandle et internationalt regelsæt om adgang til genetiske ressourcer og udbyttedeling før COP 10 i 2010. Derfor er det afgørende, at COP 9 identificerer de væsentligste elementer, der skal indgå i regelsættet. Rådet er villig til at diskutere yderligere tiltag – herunder juridisk bindende - til at støtte brugere af genetiske ressourcers overholdelse af regler i oprindelseslande om forudgående samtykke og gensidigt aftalte vilkår. Der er behov for internationale minimumsstandarder for national adgangsgivning, der kan tjene som et referencepunkt for overholdelsestiltag i brugerlande.

Rådet fremhæver vigtigheden af snarlig og fuld udmøntning af Biodiversitetskonventionens arbejdsprogram for beskyttede områder. Rådet udtrykker et stærkt ønske om, at det af Biodiversitetskonventionen besluttede globale netværk - bestående af regionale og nationale systemer af beskyttede områder - får større rolle og synlighed, og man foreslår, at COP 9 vurderer både succeser og problemer med at udmønte arbejdsprogrammet for beskyttede områder.

Behovet for bedre beskyttelse og for bæredygtig forvaltning af biodiversitet i havet bliver fremhævet. I den forbindelse lægger man særlig vægt på, at der skabes et globalt repræsentativt netværk af beskyttede områder inden 2012 på havet indenfor og udenfor national jurisdiktion, bl.a. gennem udmøntning af Natura 2000 og ved at udlægge beskyttede områder under de regionale havkonventioner. Rådet støtter også, at der skabes en international aftale under FN's havretskonvention som ramme for udlæg af beskyttede områder i havområder uden for national jurisdiktion.

Rådet vil arbejde for tættere koordination mellem fiskeri- og miljømyndigheder og i særlig grad mellem regionale hav- og fiskerierorganisationer i forhold til beskyttelse af havområder udenfor national jurisdiktion. På fællesskabsniveau vil man arbejde for flere sammenhængende tiltag med hensyn til biodiversitet og fiskeri.

Rådet støtter, at den globale database om beskyttede områder også omfatter beskyttede områder i havområder udenfor national jurisdiktion, at der sker interaktiv kortlægning af det åbne havs og havbundens biodiversitet og biogeografi, og at der kommer til at foregå yderligere forskningsaktivitet på området.

Rådet forventer at modtage forslag fra Kommissionen om beskyttelse af sårbare økosystemer gennem snarlig udmøntning af FN's generalforsamlings resolution om fiskeri. Beskyttelsen skal ske gennem forudgående konsekvensvurderinger, forebyggelse af virkningerne af fiskeriudstyr til bundfiskeri, identifikation af og lukning af sårbare havområder, vedtagelse af tiltag til beskyttelse og forvaltning, regulering af fartøjer og udveksling af information. Rådet inviterer medlemsstaterne til at informere og komme med forslag om disse forhold.

Rådet mener, at der er behov for at forbedre Biodiversitetskonventionens arbejdsform og beslutningsproces og for at vurdere erfaringerne med de ændringer i konventionens arbejdsform, som blev besluttet på COP 8. Det er endvidere Rådets opfattelse, at det vil give yderligere strategisk momentum til konventionen, hvis ministrene får en større rolle i partskonferencens beslutningsproces.

Der bliver udtrykt behov for at vurdere finansiering af biodiversitetsindsatsen fra eksisterende mekanismer og for at finde nye finansieringskilder. Rådet fremhæver partskonferencens særlige

rolle i forhold til at vurdere effektiviteten af den globale miljøfacilitet (GEF), der er konventionens finansielle mekanisme, og i forhold til at rådgive GEF om prioritering af finansieringen.

Rådet understreger behovet for at styrke videnbasen og fremme forskning som bidrag til at udmønte konventionens arbejdsprogrammer. Rådet fremhæver også behovet for bedre sammenhæng mellem politik og forskning og støtter den igangværende international konsultationsproces om behovet for en international videnskabsmekanisme for biodiversitet (IMoSEB), men understreger samtidig, at en sådan mekanisme ikke skal duplikere allerede eksisterende strukturer.

Rådet udtrykker støtte til, at der udføres et globalt studium om værdien af økosystemer og om omkostningerne ved at forholde sig passivt til tab af biodiversitet.

Til slut anerkender Rådet potentialet ved, at erhvervslivet bliver mere involveret i indsatsen for biodiversitet og udtrykker vilje til udvikling af partnerskaber med erhvervslivet.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentet har ikke udtalt sig om forslaget

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. konsekvenser for Danmark

Forslaget har ikke konsekvenser for Danmark

6. Høring

Et udkast til rammenotat har den 6. juni 2007 været forelagt miljøspecialudvalget.

Nepenthes tilkendegav indledningsvist støtte til, at EU påtager sig en aktiv og konstruktiv rolle, og tilkendegav i den forbindelse håb om, at DK vil spille en aktiv rolle. Særligt opfordrede foreningen til at gøre koordination mellem de tre Rio-konventioner samt en indsats mod afskovning og ulovlig tømmerhugst til danske mærkesager. Særligt vedrørende tømmerhugst bør DK efter foreningens opfattelse lægge yderligere pres på Kommissionen for at få udarbejdet den ventede rapport. Endvidere gentog foreningen sit synspunkt fra tidligere rådsmøder om at det bør være en klar dansk holdning, at et internationalt regelsæt om adgang til genetiske ressourcer og udbyttedeling skal være bindende. Desuden tilkendegav foreningen, at et globalt netværk af beskyttede områder også bør omfatte skov. Vedrørende biobrændsel tilkendegav Nepenthes, at det klart bør fremgå, at produktion af biobrændsel ikke må have negative virkninger på miljøet. Endelig ønskede foreningen, at miljø i højere grad skal integreres i den danske udviklingsbistand, og at flere bistandsmidler går til miljø.

Greenpeace tilkendegav, at det bør fremgå klart, at produktion af biobrændsel ikke må have negative virkninger på miljøet. Vedrørende finansiering tilkendegav foreningen støtte til, at der undersøges alternative muligheder. Endelig tilkendegav foreningen, at Kommissionen snarest bør komme med et forslag om bekæmpelse af ulovlig tømmerhugst.

WWF tilkendegav støtte til de af Nepenthes og Greenpeace fremførte punkter. Vedrørende et regelsæt om adgang til genetiske ressourcer og udbyttedeling anførte foreningen, at fokus bør være på konventionens regler snarere end på om de genetiske ressourcer er tilegnet i strid med oprindelseslandets regler.

DN ønskede, at DK klart støtter formuleringen i rådskonklusionerne om, at produktion og forbrug af biobrændsel ikke må have væsentlig effekt på biodiversitet.

7. Forhandlingssituationen

Udkastet til rådskonklusioner har været drøftet i Rådets arbejdsgruppe. Der er blandt medlemslandene generel enighed om udkastet.

8. Dansk holdning

Regeringen er generelt enig i udkastet til rådskonklusioner. Regeringen er således enig i, at der kræves en ekstraordinær indsats på alle niveauer for at opfylde det globale mål om en betydelig nedgang i tabet af biodiversitet inden 2010.

Da klimaændringerne er en meget alvorlig trussel mod biodiversitet er regeringen enig i, at indsatsen i forhold til klimaændringer og biodiversitet skal tænkes sammen i videst muligt omfang – både i forhold til afbødning af og tilpasning til klimaændringer. Regeringen er enig i, at produktion og forbrug af biobrændsel ikke må have væsentlig effekt på biodiversitet, og kan støtte, at der udvikles et sæt retningslinier for integration af hensyn til biodiversitet i produktion og forbrug af biobrændsel.

På grund af den tætte sammenhæng mellem klimaændringer, tab af biodiversitet og ørkenspredning kan regeringen støtte en tættere koordination mellem de tre Rio-konventioner, Klimakonventionen, Biodiversitetskonventionen og Ørkenkonventionen.

Beskyttelse af verdens skove har stor gavnlig effekt både i forhold til at begrænse emissioner af drivhusgasser, beskytte biodiversitet og bevare livsgrundlaget for hundreder af millioner mennesker. Regeringen ønsker derfor at fremme bæredygtig skovdrift og at begrænse den omfattende globale skovrydning både i Biodiversitetskonventionen, FN's skovforum, Klimakonventionen samt andre internationale fora, der beskæftiger sig med skove. Regeringen ønsker i den forbindelse, at der skabes bedre sammenhæng mellem arbejdet i disse fora. Regeringen støtter effektiv bekæmpelse af ulovlig tømmerhugst og relateret handel gennem bl.a. gennem fremme af offentlige indkøbspolitikker og certificeringsordninger for træ.

Regeringen støtter implementering af Bonn guidelines om adgang til genetiske ressourcer og udbyttedeling. Regeringen støtter endvidere, at der udvikles et internationalt regime om adgang til genetiske ressourcer og udbyttedeling, og at der i den forbindelse undersøges muligheder for at udvikle regler om forbud mod udnyttelse af genetiske ressourcer, der er tilegnet eller udført i strid med klare adgangsregler i oprindelseslandet. Endelig dansk stillingtagen vil afhænge af den konkrete udarbejdelse af retsakter om adgang til genetiske ressourcer og udbyttedeling og tilhørende samfundsøkonomiske analyse, samt at der anvendes omkostningseffektive virkemidler.

Regeringen støtter udmøntning af Biodiversitetskonventionens arbejdsprogram om beskyttede områder, der har som mål at udvikle et globalt netværk af beskyttede områder inden 2010 på land og 2012 på havet. Regeringen støtter, at der som grundlag for at udlægge beskyttede områder i havområder uden for national jurisdiktion udvikles en international aftale under FN's Havretskonvention, og at Biodiversitetskonventionen bl.a. får til opgave at udarbejde kriterier for udpegning af beskyttede områder i havområder uden for national jurisdiktion.

Regeringen mener, at der bør skabes tættest muligt samarbejde mellem regionale havfora og fiskeriforvaltningsorganisationer om at beskytte biodiversiteten i havområder uden for national jurisdiktion. Regeringen støtter en hurtig EU-udmøntning af FN's generalforsamlingsresolution RES/61/105 om fiskeri og dermed en række tiltag til at forebygge og begrænse skadevirkninger på havets biodiversitet ved fiskeri.

Regeringen støtter en forbedring og opstramning af arbejdsform og beslutningsprocedure i Biodiversitetskonventionen, herunder partskonferencernes ministersegmenter med henblik på, at ministrene kan komme til at spille en større rolle i beslutningsproceduren.

Fra regeringens side arbejder man fortsat for en styrket integration af CBD's målsætninger i udviklingen af indsatser til bekæmpelse af fattigdom og fremme af økonomisk udvikling. Dette indebærer også en finansiering af aktiviteter med henblik på at nå CBD's målsætninger med udviklingsbistandsmidler. Finansiering kan også omfatte nye kilder, navnlig fra den private sektor.

Regeringen støtter, at der er behov for at forbedre videngrundlaget i forhold til biodiversitet og for at skabe tættere sammenhæng mellem videnskab og politik. Regeringen støtter i den forbindelse den af Frankrig initierede internationale konsultationsproces om behovet for en international videnskabsmekanisme i forhold til biodiversitet (IMoSEB)

Regeringen støtter, at industri og erhvervsliv i højere grad engageres i indsatsen for at beskytte biodiversitet gennem bl.a. partnerskaber.

Punkt 5.

Rådskonklusioner vedr. ”Nye perspektiver for EU's miljøpolitik”, med baggrund i Kommissionens midtvejs evaluering af sjette miljøhandlingsprogram KOM(2007) 225, Kommissionens grønbog om markedsbaserede instrumenter til miljøpolitiske og andre beslægtede politiske formål KOM(2007)140 samt drøftelserne på det uformelle miljøministermøde om elementer til en grøn europæisk industripolitik

Nyt notat

Resumé

Kommissionen har fremlagt en meddelelse om midtvejsevaluering af sjette miljøhandlingsprogram. Kommissionens meddelelse bekræfter at sjette miljøhandlingsprogram stadig udgør den rette ramme for EU's miljøpolitik frem til 2012 og at de prioriterede områder: klimaændringer, natur og biodiversitet, miljø & sundhed og livskvalitet, samt naturressourcer og affald forsat er valide. Meddelelsen peger på en række områder hvor der er behov for at øge indsatsen. Kommissionen har endvidere fremlagt en grønbog om brugen af markedsbaserede instrumenter i miljøpolitikken, der er tænkt som et første debatskabende udspil mhp. at danne grundlag for Kommissionens videre overvejelser på området.

Formandskabet har fremlagt et udkast til Rådskonklusioner, som støtter meddelelsen om 6 miljøhandlingsprogram og bakker op om nødvendigheden af at iværksætte en debat om brugen af markedsbaserede instrumenter på miljøområdet. Rådskonklusionerne indeholder endelig et afsnit i forlængelse af drøftelserne på det uformelle miljøministermøde om behovet for en grøn industripolitik i EU, der på en gang bidrager til at opfylde miljømæssige målsætninger og fremme europæisk beskæftigelse og konkurrenceevne.

1. Status

Kommissionen sendte hhv. den 3. og den 30. april 2007 grønbogen om markedsbaserede instrumenter og meddelelsen om en midtvejsevaluering af 6. miljøhandlingsprogram til Rådet og Europa Parlamentet.

Folketingets Europaudvalg fik den 25. maj 2007 oversendt et grundnotat om grønbogen om markedsbaserede instrumenter i miljøpolitikken.

Formandskabet har fremlagt udkast til Rådets konklusioner om grønbog og meddelelse mhp vedtagelse på rådsmødet (Miljø) den 28. juni 2007. Konklusionerne afspejler endvidere drøftelserne på det uformelle miljøministermøde i Essen 1.-2. juni om en grøn Europæisk Industripolitik.

2. Formål og indhold

Midtvejsevalueringen af 6. miljøhandlingsprogram

Sjette miljøhandlingsprogram trådte i kraft den 22. juni 2002 og giver den overordnede strategiske ramme for EU's miljøpolitik frem til 2012. Sjette miljøhandlingsprogram identificerer Klimaændringer, Natur og Biodiversitet, Miljø, Sundhed og Livskvalitet samt Naturressourcer og Affald, som de prioriterede fokusområder for den miljømæssige dimension af EU's bæredygtighedsstrategi og sigter mod at opnå afkobling mellem miljøbelastning og økonomisk vækst. Ydermere sigter programmet mod at fremme integration af miljøhensyn i alle Fælleskabets sektorpolitikker og aktiviteter.

En lang række aktiviteter, initiativer og virkemidler (i alt 156) er identificeret i programmet med henblik på at opnå fremdrift mod de fastsatte mål. Herunder hører også udarbejdelsen og implementeringen af 7 temastrategier indenfor områderne:

- Luftforurening
- Havmiljø

- Bæredygtig ressourceudnyttelse
- Forebyggelse og genanvendelse af affald
- Bæredygtig anvendelse af pesticider
- Jordbundsbeskyttelse
- Bymiljø

Temastrategierne udgør en ny generation af EU's miljøpolitik i lighed med Vandrammedirektivet og det europæiske program for klimaændringer. Temastrategiernes langtidsperspektiv med målsætninger frem mod omkring 2020 er tænkt som en stabil politisk ramme indenfor de respektive områder.

Kommissionens midtvejsevaluering af sjette miljøhandlingsprogram sigter mod at besvare følgende tre spørgsmål:

- I hvilket omfang lever Fælleskabet op til forpligtelserne i sjette miljøhandlingsprogram?
- Baseret på seneste videnskabelig dokumentation, er sjette miljøhandlingsprograms tilgang tilstrækkelig til at løse de nuværende miljøudfordringer?
- Skal EU's strategiske tilgang til miljøpolitikken revurderes i lyset af den ændrede policy kontekst siden 2002, herunder især den reviderede bæredygtighedsstrategi, Lissabon strategien for vækst og beskæftigelse og Kommissionens dagsorden for "Bedre regulering".

Meddelelsen konstaterer, at der er sket væsentlige fremskridt i forhold til at reducere udslip af drivhusgasser, beskyttelse af vådområder, bæredygtig skovdrift og affaldsforvaltning, men at de miljømæssige udfordringer i Europa samtidig er stadigt stigende og at Europa derfor endnu ikke er på rette vej i forhold til bæredygtig udvikling.

I forhold til 6. miljøprogram's 4 fokus områder konstaterer meddelelsen om:

Klimaændringer

- Behov for øget indsats for at nå Kyotomålsætningerne, især indenfor energi-, transport-, industri- og landbrugssektoren og behov for fornyet indsats med henblik på at nå de langsigtede mål i EU's energi og klimapakke, herunder effektivisering af kvotehandelssystemet, forøget forskning i nye teknologiske løsninger.
- Behov for en øget international indsats for at skabe opbakning til en ny global aftale efter 2012, med særlig vægt på en aktiv indsats overfor USA. Behov for øget teknisk bistand og teknologioverførsel til tredje verdens lande mhp. at afkoble emissionerne fra den økonomiske vækst. Der peges på behovet for en konkret indsats for at stoppe afskovning globalt, som bidrager med 20% af drivhusgasemissionerne.
- Kommissionen fremlægger i 2007 en grønbog om tilpasninger til klimaændringer.

Natur og biodiversitet

Kommissionen ser NATURA 2000 netværket af beskyttede områder som den største udfordring, herunder specielt: At sikre fuld udnyttelse af eksisterende finansielle midler til naturbeskyttelse; At NATURA 2000 udvides til marine områder; At udpegningen af naturområder færdiggøres i de nye medlemslande; samt, at der gøres en særlig indsats for at modvirke effekterne af klimaændringer på NATURA 2000 netværket. Herudover peger Kommissionen på behovet for en indsats i relation til ikke hjemmehørende arter.

Der lægges også i denne del af meddelelsen vægt på stoppe den globale afskovning, som udover klimaeffekten, også er den vigtigste årsag til globalt tab af biodiversitet. Kommissionen vil i den forbindelse fremlægge et yderligere forslag til markedsføring af tropisk træ.

Kommissionen vil forsat arbejde med medlemslandene for at introducere økosystem-baseret forvaltning af det globale fiskeri og eliminere destruktiv fiskepraksis i de åbne havområder.

Miljø og sundhed og livskvalitet

Vandrammedirektivet (VRD), Kemikalielovgivningspakken REACH, forslaget til luftkvalitetsdirektiv og cafe-programmet (clean air for Europe), samt forslaget til rammedirektivet om pesticider udgør grundelementerne i EU's tilgang til beskyttelse af menneskers sundhed fra miljøpåvirkninger.

Meddelelsen fremhæver at der i forhold til VRD er behov for at fremme den nationale implementering og at en forudsætning herfor er, at der stilles tilstrækkelige finansielle ressourcer til rådighed fra de nationale myndigheders side.

Med henblik på næste generation af miljøpolitik indenfor dette område vil Kommissionen vurdere, hvorvidt der er mangler i de eksisterende indsatser, f.eks. i forhold til cocktail effekt af kemikalier.

Naturressourcer og affald

Temastrategien for bæredygtig anvendelse af naturressourcer udgør den langsigtede ramme for afkobling af økonomisk vækst og miljøforringelser og sigter mod at gøre EU til den mest ressource-effektive økonomi i verden. Temastrategien for forebyggelse og genanvendelse af affald og revisionen af affaldsrammedirektiver skal desuden bidrage til sidstnævnte.

Det fremgår af meddelelsen at det fortsat er et væsentligt problem at det ikke er lykket at afkoble de negative miljøeffekter af ressourceanvendelse, forbrug og affald fra den økonomiske vækst.

Kommissionen vil i 2007 forelægge en grøn bog om bæredygtig produktion og forbrug med henblik på at vende udviklingen inden for områder hvor produktions- og forbrugsmønstrene er særlig foruroligende.

Udenfor miljøprogrammets 4 fokusområder vil Kommissionen lægge særlig vægt på at

- Styrke den eksterne dimension af EU's miljøpolitik, herunder bl.a. gennem udarbejdelse af en ny strategi for integration af miljøhensyn i udviklingspolitikken; fremme bæredygtig udvikling i forbindelse med WTO forhandlinger; fremme handel med bæredygtige varer og tjenesteydelser samt teknologioverførsel; støtte etableringen af en miljøorganisation under UNEP og oprettelse af et internationalt panel for bæredygtig anvendelse af naturressourcer.
- Fremme arbejdet med Bedre regulering, herunder ved i højere grad at anvende markedsbaserede instrumenter, reducere administrative byrder, sikre tættere samarbejde med offentligheden i forbindelse med politikudvikling, udvikle et tæt samarbejde med industrien for at fremme en bæredygtig udviklingsdagsorden, fremme udbredelsen af god regulerings praksis og strømline rapporteringsforpligtelserne. Konkret vil kommissionen i 2008 bl.a. fremlægge plan for en reform af miljøskadelige subsidier med henblik på eliminering. Kommissionen vil også foreslå en udvidelse af den eksisterende mærkningsordning for elektriske produkter og biler til også at omfatte andre produkter.
- Forbedre implementeringen. Meddelelsen tilkendegiver klart at status for implementering af EU lovgivningen i medlemslandene ikke er tilfredsstillende. Kommissionen vil i 2007 udarbejde en ny strategi for implementering og håndhævelse af EU's miljølovgivning.

Det konkluderes at de fire fokus områder i sjette miljøhandlingsprogram fortsat vil være valide frem til 2012 og at sjette miljøhandlingsprogram som helhed fortsat udgør den rigtige ramme for Fællesskabets miljøindsats. Det konkluderes ligeledes at programmet generelt følger den forventede implementering, men at det er for tidligt at foretage en fyldestgørende vurdering af effekterne.

Grønbogen om markedsbaserede instrumenter til miljøpolitiske og andre beslægtede formål

Kommissionen angiver, at formålet med grønningen er at skabe debat om anvendelsen af markedsbaserede instrumenter (MBI) og at fremme anvendelsen heraf såvel på EU-niveau som på nationalt niveau. Kommentarerne vil indgå i kommissionens overvejelser om opfølgning på grønningen, idet der dog særligt peges på, at kommissionen vil inddrage kommentarerne i overvejelser om en mulig revision af energibeskatningsdirektivet.

EU-grønningen gennemgår de større indsatsområder på miljøområdet så som: energiforbrug og luftforurening, transport, vandmiljø, affald og biodiversitet. Endvidere behandler grønningen en række tværgående og overordnede emner så som: rationalet for brug af MBI og deres anvendelse i en EU-sammenhæng, grønne skattereformer og miljøskadelige subsidier. For hvert område rejses der en række spørgsmål, og der peges på mulige løsninger for fremme af MBI. Endelig indeholder grønningen en omtale af Kommissionens kommende initiativer.

Generelt om brug af markedsbaserede instrumenter

Grønningen gennemgår de traditionelle begrundelser for brug af MBI (omkostningseffektivitet, fleksibilitet og dynamiske effekter) samt ligheder og forskelle mellem regulering via afgifter og regulering via omsættelige kvoter. Muligheder for medlemslandenes brug af grønne skattereformer omtales, og vedrørende miljøskadelige subsidier vil Kommissionen i 2008 fremlægge en plan for en reform sektor for sektor.

Brug af markedsbaserede instrumenter med sigte på at påvirke energianvendelsen

Grønningen behandler MBI på energiområdet med fokus på energibeskatningsdirektivet og sammenhænge til EU-kvotestystemet for CO₂. Der rejses to problemstillinger: 1) bør energibeskatningsdirektivet ændres, så det i højere grad kan bidrage til opfyldelse af EU-politikker på energi- og miljøområdet og 2) Skal eventuelle miljørelaterede afgiftselementer undtages for beskatning såfremt miljøformålet er dækket af EU-kvotestystemet.

Med henvisning til energibeskatningsdirektivets nuværende udformning rejses spørgsmålet om direktivet bør søges ændret, så det i højere grad kan bidrage til opfyldelse af EU-målsætninger om fremme af energi-effektivitet og fremme af miljøvenlige energiformer. Der peges på muligheden for at differentiere afgiftsgrundlaget således at det dels er bestemt af brændslernes CO₂-emission, dels af energiindholdet i brændslerne. Kommissionen vil undersøge disse muligheder nærmere.

Kommissionen vil endvidere nærmere undersøge om CO₂-emission, der er reguleret via EU-kvotestystem bør undtages for beskatning af et eventuelt miljørelateret afgiftsgrundlag i et revideret energibeskatningsdirektiv.

Endelig omtaler grønningen hensynet til EU's globale konkurrenceevne forårsaget af at lande uden for EU ikke bidrager i samme omfang som EU til begrænsning af CO₂-udledninger, og påpeger nødvendigheden af at analysere mulighederne for at tilvejebringe nødvendige incitament for at tilskynde EU's handelspartnere til at træffe effektive foranstaltninger på området.

Brug af markedsbaserede instrumenter på miljøområdet i øvrigt

Endelig behandler grønningen andre miljøområder, så som transport, luftforurening, affaldshåndtering, vandmiljø og biodiversitet. På transportområdet har Kommissionen foreslået, at luftfart omfattes af EU-kvotestystemet og der peges på, at anvendelse af MBI til regulering af udledninger fra skibstrafik bør overvejes nøje af hensyn til både legale og håndhævelsesmæssige hensyn. For vejtransport vil Kommissionen offentliggøre en model for, hvorledes vejafgifter vil kunne fastlægges og en strategi for hvorledes de eksterne omkostninger kan internaliseres for alle transportformer.

For luftforureninger så som NO_x og SO₂ vil kommissionen undersøge mulighederne for om omsættelige kvoter, fx mellem to medlemslande, kunne være en mulighed for en

omkostningseffektiv implementering af det annoncerede nye NEC-direktiv, der fastsætter grænser for medlemslandenes udledning af specifikke luftforurenende stoffer. Kommissionen vil også undersøge om omsættelige kvoter vil kunne anvendes i forhold til implementering af IPPC-direktivet om miljøgodkendelse af forurenende virksomheder.

For vandmiljøet og affaldshåndtering peges på de nuværende muligheder for at medlemslandene gør brug af MBI. Særligt for deponering af affald rejses spørgsmålet om Kommissionen bør igangsætte et arbejde med henblik på en harmoniseret minimums-deponeringsafgift.

Drøftelser på det uformelle miljøministermøde om elementer til en grøn europæisk industripolitik

Mødet blev afholdt i Essen den 1.-2. juni under overskriften miljø – innovation og beskæftigelse. Mødetemaet er fra formandskabets side grundlagt på den opfattelse, at opfyldelsen af Lissabon strategiens målsætning om at gøre Europa til verdens mest konkurrencedygtige økonomi, i vid udstrækning vil være betinget af Fællesskabets evne til at understøtte og udvikle miljøteknologisk innovation med primært sigte på forøget energi- og ressourceeffektivitet. Det Tyske formandskab ønsker en skærpet EU dagsorden med det sigte at øge synergien mellem miljøbeskyttelse, vækst og beskæftigelse, dels for at sikre opfyldelsen af en række tvingende miljøpolitiske målsætninger men i lige så høj grad for at fremtidssikre konkurrenceevnen for europæisk erhvervsliv på et globalt marked, som i stigende grad vil efterspørge miljøeffektive løsninger og produkter. Resultatet af mødet er af formandskabet omsat i et forslag til nærværende konklusioners del III jf. nedenfor.

Formandskabets udkast til konklusioner

Formandskabet har præsenteret et udkast til rådskonklusioner i 3 dele under den samlede overskrift ”Nye perspektiver for EU's miljøpolitik”. Den mest omfangsrige del 1 vedrører midtvejsevalueringen af 6. miljøhandlingsprogram. En meget kortfattet del 2 vedrører grønbogen om markedsbaserede elementer og en endnu ikke udfyldt del 3 skal omhandle resultatet af det uformelle miljøministermøde i Essen og forventes i sit indhold at komme til at svare til de konklusioner formandskabet vil lægge frem på mødet i Essen.

I konklusionerne tilslutter Rådet sig Kommissionens vurdering af 6. miljøhandlingsprogram som det fortsatte grundlag for at levere på den miljøpolitiske dimension af Fællesskabets reviderede overordnede strategi for bæredygtig udvikling, med det sigte at bidrage samtidigt til miljøbeskyttelse, vækst og beskæftigelse via en aktiv satsning på miljøteknologisk innovation og ressourceeffektivitet.

Rådet bekræfter de fire prioriterede fokusområder for EU miljøpolitikken fra 6. miljøhandlingsprogram frem til 2012 som fortsat valide prioriteter, og Rådet påskønner den udmøntning af fokusområderne, som Kommissionen ind til videre har lagt frem i form af de 7 temastrategier og bio diversitets handlingsplanen. På alle områder efterlyses en snarlig fremlæggelse af de i temastrategierne annoncerede initiativer.

Rådet efterlyser en fortsat styrkelse af EU's globale lederrolle på områderne klima, biodiversitet og bæredygtig ressourceudnyttelse, med det sigte at udbrede EU's miljøpolitiske målsætninger internationalt. Konklusionerne peger konkret på behovet for det lovede kommissionsudspil vedrørende en handlingsplan for bæredygtigt forbrug og produktion, samt det annoncerede udspil om etableringen af et internationalt panel for bæredygtig brug af natur ressourcer.

På biodiversitetsområdet fremhæver konklusionerne behovet for at fuldføre NATURA 2000 netværket med særlig vægt på de marine områder, og ved at færdiggøre udpegningen af habitatområder i de nye medlemsstater. Endvidere efterlyses en bæredygtig indkøbspolitik for tømmer samt udspil fra Kommissionen til en harmoniseret politik, der forbyder handel med ulovligt fældet tømmer.

På sundhedsområdet efterlyser konklusionerne et snarligt forslag til skærpelse af emissionsnormerne for lastbiler, samt forslag til revisioner af IPPC direktivet og direktivet om nationale luft emissionslofter baseret på anvendelse af Bedst Tilgængelig Teknologi.

Endelig opfordrer konklusionerne medlemsstaterne til at styrke og effektivisere implementeringen af EU miljøløvgivningen, og understreger behovet for, at der sker en strømlining og forenkling af medlemsstaternes eksisterende indrapporteringspligter i relation hertil.

For så vidt angår grønbogen om markedsbaserede instrumenter, er konklusionerne holdt i meget generelle vendinger, hvor den konsultationsproces, som Kommissionen hermed har igangsat grundlæggende set blot hilses velkommen. Konklusionerne understreger økonomiske instrumenter som omkostningseffektive og Rådet tilkendegiver i øvrigt sin interesse for Kommissionens annoncerede analyse vedrørende udfasning af miljøskadelige subsidier. I konklusionerne anmodes endelig Kommissionen om at afrapportere til Rådet om resultatet af den høringsproces, der er iværksat med grønbogen samt at Rådet underrettes om hvordan Kommissionen agter at følge op på denne.

Endelig indeholder konklusionerne en del III, som opsummerer drøftelserne på det uformelle miljøministermøde i Essen. Konklusionerne tager det udgangspunkt at miljøteknologisk innovation allerede udgør en væsentlig søjle i den europæiske økonomi til gavn for beskæftigelse og konkurrenceevne, som bør styrkes yderligere for at tilgodese Lissabon strategiens målsætninger. Det understreges på denne baggrund, at markedet har brug for rettesnore for at styrke den miljøteknologiske satsning, og at miljøpolitikken derfor bør udstyre industrien med ambitiøse og realistiske krav, der kan udgøre pejlemærker for fremme af innovationsindsatsen. Der efterlyses en grøn industripolitik baseret på bidrag fra alle politikområder, og Kommissionen opfordres til med dette sigte, at gennemføre en systematisk vurdering af alle relevante EU sektorpolitikker jf. beslutningen herom på forårstopmødet i år. Den systematiske gennemgang bør resultere i konkrete forslag fra Kommissionen tidligt i 2008. Konkret peges på forslag til opfølgning af miljødesign - direktivet for energiforbrugende produkter samt krav til ressourceeffektivitet, indhold af farlige stoffer og genanvendelighed i Fællesskabets produktregulering. Der efterlyses større synergi mellem EU's miljøteknologiske handlingsplan og miljøreguleringen i EU, som bredt bør medvirke til at fremme forskning, udbredelse og konkret anvendelse af miljø teknologier. Endelig peges på behovet for at styrke en offentlig grøn indkøbspolitik.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa-parlamentet har endnu ikke udtalt sig om hverken meddelelsen om 6. miljøhandlingsprogram eller om Grønbogen om markedsbaserede instrumenter.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. I den udstrækning meddelelsen eller grønbogen udmøntes i konkrete forslag vil der i forbindelse med Regeringens stillingtagen hertil ske en vurdering af nærhedsprincippet.

5. Konsekvenser for Danmark

Hverken meddelelsen, grønbogen eller de fremlagte Rådskonklusioner har lovgivningsmæssige, økonomiske eller erhvervsadministrative konsekvenser for Danmark, ligesom disse ikke påvirker beskyttelsesniveauet. I den udstrækning meddelelsen eller grønbogen udmøntes i konkrete forslag vil der i forbindelse med Regeringens stillingtagen hertil ske en vurdering af forslagernes konsekvenser for Danmark.

6. Høring

Formandskabets udkast til konklusioner har ikke været sendt i høring.

Sagen blev forelagt på et møde i miljøspecialudvalget den 6. juni 2007, hvor Danmarks Naturfredningsforening bemærkede, at der tidligere er vedtaget konklusioner i Rådet, som støtter op om sektorspecifikke afkoblingsmål.

7. Forhandlingssituationen

Rådskonklusionerne har været drøftet på møder i Rådets miljøgruppe, hvor der har været generel opbakning blandt medlemslandene til det fremlagte udkast.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Formandskabets udkast til konklusioner velkomment. Regeringen finder sjette miljøhandlingsprogram ambitiøst og deler vurderingen af at programmet fortsat udgør den rette ramme for EU's miljøpolitik frem mod 2012.

Regeringen er også enig i at de fire fokusområder for indsatsen: klimaændringer, natur og biodiversitet, miljø & sundhed og livskvalitet, samt naturressourcer og affald stadig er valide.

Regeringen er enig i, at der fortsat er behov for at afkoble negative miljøeffekter fra økonomisk vækst og at det i den forbindelse er afgørende fortsat at arbejde for at miljøhensyn indarbejdes i alle sektorpolitikker.

Regeringen kan tilslutte sig, at konklusionerne - for så vidt angår grønbogen om markedsbaserede instrumenter - alene hilser Kommissionens debatskabende initiativ velkomment, og som sådan ikke foruddiskonterer de bemærkninger til grønbogen, som Kommissionen har opfordret medlemsstaterne og berørte organisationer til at fremkomme med til brug for Kommissionens videre overvejelser på området.

For så vidt angår konklusionerne vedrørende elementer til en grøn europæisk erhvervs politik, finder Regeringen, at satsningen på miljøteknologisk innovation er central for miljøpolitikken og kan bidrage positivt til at opfylde Lissabon strategiens målsætninger. Regeringen finder det positivt, hvis erhvervs politikken i EU aktivt understøtter den teknologiske fornyelse, der er nødvendig for at kunne løse fremtidens miljøudfordringer. Endelig er det Regeringens vurdering, at miljøreguleringen skal sikre, at markedet giver størst muligt incitament til at fremme miljøteknologisk innovation.

Punkt 6.

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om eksportforbud og sikker oplagring af metallisk kviksølv KOM(2006) 636

- Politisk enighed

Revideret notat

Resumé

Kommissionen har 26. oktober 2006 fremsat et forslag til forordning om eksportforbud og sikker oplagring af metallisk kviksølv. Eksportforbudet dækker metallisk kviksølv med undtagelse af kviksølv i produkter, mens kravet om sikker oplagring gælder for metallisk kviksølv stammende fra kloralkali-industrien, kviksølv fra rensning af naturgas og kviksølv fra non-ferro minedrift og smeltning. Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU. Det skønnes ikke, at forslaget vil få økonomiske eller administrative konsekvenser for danske virksomheder eller myndigheder.

1. Status

Kommissionen sendte den 26. oktober 2006 ovennævnte forslag til forordning til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 133 og 175 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Der er oversendt et nærhedsnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg den 6. november 2006.

Der er oversendt et grundnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2006.

Der er oversendt et revideret grundnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg den 30. marts 2007.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmøde (miljø) den 28. juni 2007 med henblik på politisk enighed.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører, at forslaget sigter mod at forbyde eksport af metallisk kviksølv fra Fællesskabet og at sikre, at det pågældende kviksølv ikke vender tilbage til markedet, men oplagres sikkert i tråd med fællesskabsstrategien for kviksølv. Det grundlæggende formål er at begrænse yderligere tilførsler til den globale mængde af kviksølv.

Forslaget er udarbejdet som et led i opfølgningen på den meddelelse om en kviksølv-strategi, som Kommissionen fremsendte den 28. januar 2005, og som Rådet vedtog den 24. juni 2005. Rådet gav udtryk for sin tilfredshed med meddelelsen og understregede betydningen af forslaget om at afvikle eksporten af kviksølv fra Fællesskabet. Det opfordrede også Kommissionen til blandt andet at forelægge passende forslag om navnlig afvikling af eksport af kviksølv fra Fællesskabet og foranstaltninger til sikker opbevaring eller lagring af kviksølv fra bl.a. kloralkaliindustrien efter en tidsplan, som er i overensstemmelse med den påtænkte afvikling af kviksølv eksporten.

Forslaget til forordning vil indføre et eksportforbud fra EU af metallisk kviksølv fra den 1. juli 2011 samt fra samme dato krav om, at metallisk kviksølv, der ikke længere anvendes i kloralkaliindustrien, kviksølv fra rensning af naturgas og kviksølv som biprodukt fra non-ferro minedrift og smeltning oplagres på en måde, der uden ændringer i tilstand og koncentration er

sikker for menneskers sundhed og miljøet. Forslaget omfatter ikke kviksølv i produkter eller kviksølv i kemiske forbindelser.

EU er i dag en af de større eksportører af metallisk kviksølv. Eksportforbudet vil således forhindre den handel med metallisk kviksølv, der i dag eksisterer med f. eks. 3. verdenslande. Ved et eksportforbud vil det samlede forbrug på verdensplan derfor blive reduceret, og EU vil have større troværdighed i forhandlinger om reduktioner i forbrug af kviksølv på globalt plan.

EU's deponeringsdirektiv omfatter ikke flydende affald. Da kviksølv i metallisk form er flydende, har Kommissionen i forslaget undtaget kviksølv fra forbudet i deponeringsdirektivet mod deponering af flydende affald, således at flydende kviksølv kan oplagres underjordisk i saltminer, der er tilpasset formålet.

Endvidere tillades oplagring på anlæg, der udelukkende er bestemt til og udstyret med henblik på midlertidig oplagring af metallisk kviksølv inden den endelige bortskaffelse. Det er uklart om forslaget følger deponeringsdirektivets bestemmelser, hvor kravene til anlægget er afhængige af, om oplagringen er mindre end et år eller mere end et år.

Når kviksølv betragtes som affald forbliver det omfattet af de generelle regler i affaldsrammedirektivet og transportforordningen. Da der i Europa kun er ganske få anlæg, der er egnede til at modtage kviksølv til oplagring, fremgår det af forslaget, at indsigelser mod overførsler af kviksølv, der betragtes om affald, ikke kan begrundes med en henvisning til principperne om nærhed, prioritering af nyttiggørelse og tilstrækkelig egenkapacitet.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

4. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at handel med kviksølv er underlagt indre markedsregler og som affald reguleres kviksølv via fællesskabets lovgivning om affald. Kommissionen vurderer således, at forslagets bestemmelser skal fastsættes på fællesskabsniveau. Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens vurdering og finder således, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Da der er tale om en forordning, vil reglerne umiddelbart være gældende. Der skal dog udstedes en bekendtgørelse i medfør af lov om kemikalier, der henlægger tilsynet med forbudet mod eksport af metallisk kviksølv til Miljøstyrelsen.

Forslaget forventes ikke i sin nuværende form at medføre en ændring af de danske regler for import og eksport af affald til bortskaffelse, som undtager kviksølv fra reglerne om forbud mod import og eksport til bortskaffelse.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Kloralkaliindustri og non-ferro minedrift (udvinding af andre metaller end jernholdige metaller) og smeltning forekommer ikke i Danmark. Kviksølv anvendes ikke ved rensning af naturgas i Danmark.

Forslaget forventes således ikke at få økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget forventes ikke at få økonomiske eller administrative konsekvenser for regioner eller kommuner.

Forslaget forventes ikke at få nævneværdige økonomiske og administrative konsekvenser for staten. Forbudet mod eksport af metallisk kviksølv skal håndhæves af Miljøstyrelsen. Eventuelle meromkostninger afholdes inden for Miljøministeriets egne rammer.

Beskyttelsesniveau: Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU.

6. Høring

Forslaget er den 15. november 2006 sendt i almindelig høring til en række interessenter. Der er ved høringsfristens udløb den 1. december 2006 modtaget høringssvar fra de følgende høringssvarter:

Advokatrådet, Affald Danmark, Lysteknisk Selskab, Danmarks Apotekerforening, De Danske Bilimportører og Dansk Industri havde ingen bemærkninger.

HTSI ser gerne en præcisering af indberetningspligten, således at der bliver tale om en bagatelgrænse under forudsætning af, at indberetningspligten også omfatter handel med produkter, da dette vil give en stor administrativ byrde for de berørte virksomheder.

Forslaget er den 16. januar 2007 sendt i høring til EU-Specialudvalget vedrørende miljøspørgsmål. Der er ved høringsfristens udløb modtaget høringssvar fra de følgende høringssvarter:

Dansk Industri havde ingen bemærkninger.

Forbrugerrådet oplyser at rådet af ressourcemæssige årsager ikke har mulighed for at forholde sig til forslaget og kan ikke tages til indtægt for at støtte forslaget eller for at gøre det modsatte.

Fagligt Fælles Forbud (3F) kan støtte den foreslåede danske indstilling.

Sagen blev behandlet på møde i EU-Specialudvalget vedrørende miljøspørgsmål den 6. juni 2007, hvor der ikke var bemærkninger.

7. Forhandlingssituationen

Forslaget har været drøftet i Rådets miljøarbejdsgruppe, hvor alle medlemsstater generelt bakkede op om et eksportforbud mod metallisk kviksølv. Opbevaringsbestemmelserne er blevet problematiseret af en række medlemslande. Kun to medlemslande - herunder Danmark - har udtrykt ønske om en fremrykning af ikrafttrædelsesdatoen og udvidelse af forordningens anvendelsesområde. Kommissionen afviste forslaget om en udvidelse af anvendelsesområdet med henvisning til at det pt. ikke er muligt at analysere konsekvenserne af et eksportforbud mod produkter og kemiske forbindelser på grund af manglende data.

Formandskabet har fremsat et kompromisforslag der giver mulighed for endelig deponering af kviksølv i underjordiske klippeformationer eller saltminer. Desuden vil det være muligt at foretage midlertidig oplagring i samme formationer, samt på virksomheder der har en tilladelse til sådan opbevaring (i henhold til bestemmelserne i IPPC-direktivet). Der er i kompromisforslaget ikke taget stilling til en tidsbegrænsning af den midlertidige oplagring og hvorvidt oplagring der går ud over et år skal følge deponeringsdirektivets bestemmelser.

En række medlemslande ønsker en afklaring af tidsbegrænsningen for midlertidig deponering. Danmark lægger vægt på at midlertidig oplagring udover et år skal følge deponeringsdirektivets bestemmelser.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Overordnet set støtter Regeringen Kommissionens forslag om, at metallisk kviksølv fra kloralkaliindustrien, naturgasrensning og non-ferro-minedrift oplagres i EU frem for eksporteres. Regeringen har arbejdet aktivt for et EU-forbud mod eksport af metallisk kviksølv, og støtter det grundlæggende formål med forslaget, nemlig at begrænse yderligere tilførsler til den globale mængde af kviksølv.

Der udvindes ikke jomfrueligt kviksølv i EU i dag, alligevel er EU nettoeksportør af kviksølv, som primært er affald eller genvundet fra affald fra kloralkaliindustrien, naturgasrensning og non-ferro-minedrift. For kviksølvholdigt affald er der allerede et forbud i EU mod at eksportere det til ikke-OECD lande. Danmark eksporterer kviksølvholdigt affald til nyttiggørelse i andre EU-lande. Denne eksport vil kunne fortsætte.

Forbudet dækker i den fremsatte form kun metallisk kviksølv som stof og omfatter således ikke produkter indeholdende metallisk kviksølv. Det betyder, at det vil være muligt at eksportere produkter indeholdende metallisk kviksølv, selvom disse produkter er forbudt ifølge anden EU-lovgivning. Denne mulighed vil kunne medføre, at der stadig eksporteres metallisk kviksølv ud af EU. Fra dansk side finder man derfor, at forbudet mod eksport principielt bør udvides til også at omfatte sådanne produkter. Tilsvarende bør forslaget principielt også omfatte kviksølv i kemiske forbindelser. I lyset af forhandlingssituationen vil Danmark arbejde for dels at der indsættes en revisionsbestemmelse i forordningen, dels at Rådet opfordrer Kommissionen til at undersøge konsekvenserne af et eksportforbud mod kviksølvholdige produkter og kemiske forbindelser.

Eksportforbudet vil først træde i kraft 1. juli 2011. Der er ingen faglige grunde til, at forbudet ikke kunne træde i kraft tidligere. Kommissionen anfører, at den foreslåede dato er den dato, der efter Kommissionens mening kan opnå størst flertal blandt medlemsstaterne samtidig med, at den kan opnå støtte fra Europa-Parlamentet.

Danmark har ikke egnede anlæg til endelig deponi af affald af metallisk kviksølv. Med hensyn til bestemmelserne i forslaget om midlertidig oplagring, lægger Danmark vægt på at midlertidig oplagring ud over et år forbydes, jf. deponeringsdirektivets (direktiv 1999/31/EC) bestemmelser om midlertidig oplagring. Det er dansk holdning at en midlertidig oplagring forud for bortskaffelse, som går ud over et år, skal ske på et anlæg, der lever op til definitionen af et deponeringsanlæg i deponeringsdirektivet. Miljøstyrelsen er ikke bekendt med danske anlæg, der kan opfylde kravene til midlertidig oplagring ud over et år. Der findes imidlertid i dag flere miljøgodkendte anlæg, som kan oplagre affald af kviksølv og kviksølvholdige produkter i mindre end et år.

Det er dansk holdning, at det heller ikke skal være muligt at importere kviksølvaffald til midlertidig oplagring. Såfremt der ikke kan samles flertal imod import til midlertidig oplagring, vil Danmark arbejde for en løsning der giver mulighed for at indføre forbud mod import fra lande der selv har anlæg til midlertidig oplagring.

Punkt 7.

Forslag til rådsbeslutning om fællesskabets deltagelse i forhandlinger om internationale regler og procedurer vedrørende ansvar og erstatning under Cartagena protokollen om biosikkerhed

- Vedtagelse

Nyt notat

Resumé

På baggrund af et forslag fra Kommissionen har formandskabet fremlagt en rådsbeslutning om fællesskabets deltagelse i forhandlinger om internationale regler og procedurer vedrørende ansvar og erstatning under Cartagena protokollen om biosikkerhed. Ifølge forslaget gives Kommissionen bemyndigelse til at føre forhandlingerne for EU for så vidt angår forhold under fællesskabskompetence, mens forhandlingerne videreføres af formandskabet i et tæt samarbejde med Kommissionen og medlemslandene, hvor der delt kompetence. Det fremgår desuden af forslaget, at Kommissionen skal sikre at regler og procedurer om ansvar og erstatning er i overensstemmelse med fællesskabslovgivning, tager højde for udviklingslandenes kapacitet, og ikke er juridisk bindende. Forslaget har ikke konsekvenser for Danmark. Danmark mener ikke at der er behov for en rådsbeslutning, og foretrækker at den hidtidige fremgangsmåde i forhandlingerne fortsættes. Såfremt et kvalificeret flertal i Rådet støtter formandskabets forslag vil Danmark kunne acceptere forslaget.

1. Status

Kommissionen har i september 2006 foreslået at Rådet træffer en beslutning om fællesskabets deltagelse i forhandlingerne om regler og procedurer for ansvar og genopretning af skader under Cartagena-protokollen om biosikkerhed. Forslaget blev ikke fremmet af det daværende finske formandskab på grund af modstand fra en del medlemslande.

Det tyske formandskab har sat forslag til en Rådsbeslutning om forhandlingsmandat til deltagelse i forhandlingerne under Cartagena-protokollen om biosikkerhed til udarbejdelse af regler og procedurer for ansvar og genopretning af skader forårsaget af grænseoverskridende handel med GMO'er på dagsordenen for rådsmøde (miljø) den 28. juni 2007.

Forslaget er en *sui generis* beslutning uden eksplicit hjemmel.

2. Formål og indhold

Cartagenaprotokollens artikel 27 indeholder et krav om at det første partsmøde skal fastsætte en proces til udarbejdelse af regler og procedurer for ansvar for og genopretning af skader forårsaget af grænseoverskridende handel med GMO'er. Processen skal efter artiklen være afsluttet efter 4 år.

På det første partsmøde under Cartagenaprotokollen i 2004 blev der fastlagt mandat for en åben arbejdsgruppe, der skal forhandle regler og procedurer. Den åbne arbejdsgruppe forventes at afslutte opgaven forud for det fjerde partsmøde i 2008, hvor regelsættet efter de 4 år, der er stipuleret i artikel 27, skal vedtages.

Forhandlingerne på EU's vegne har hidtil været ført af formandskabet i et tæt samarbejde med Kommissionen og medlemslandene.

Hovedelementet i forslaget til rådsbeslutning er at Kommissionen gives bemyndigelse til at føre forhandlingerne for EU for så vidt angår forhold under fællesskabskompetence, mens forhandlingerne videreføres som hidtil for så vidt angår spørgsmål, hvor der delt kompetence.

Det fremgår desuden af forslaget til forhandlingsdirektiver, at Kommissionen skal sikre at regler og procedurer om ansvar og erstatning:

- Er i overensstemmelse med fællesskabslovgivning;
- tager højde for udviklingslandenes kapacitet, og
- ikke er juridisk bindende.

3. Europa Parlamentets Udtalelser

Forslaget skal ikke forelægges Europa-Parlamentet.

4. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet er ikke relevant, idet forslaget ikke indebærer bindende regler for medlemslandene.

5. Konsekvenser for Danmark

Forslaget har ikke konsekvenser for Danmark.

6. Høring

Rammenotat om forslaget har været i høring i EU-Specialudvalget vedrørende miljøspørgsmål i juni 2007, hvor der ikke er kommet høringssvar.

7. Forhandlingssituationen

Danmark har i rådets internationale arbejdsgruppe om biosikkerhed taget afstand fra forslaget. Enkelte andre lande deler Danmarks holdning.

8. Dansk holdning

EU har oprettet en uformel ekspertgruppe, som forbereder EU's holdninger i arbejdsgruppen. Denne ekspertgruppe har fundet kompromisser på de afvigende holdninger til område og erstatningsstandard m.v., som eksisterer inden for EU. EU's holdninger er også kommet godt igennem i Cartagena arbejdsgruppen. Den åbne arbejdsgruppe har været præget af en stor åbenhed om positioner, hvilket har fremmet forhandlingerne, og gruppen har således levet fuldt op til arbejdsplanen indtil nu. De egentlige forhandlinger af en samlet indstilling til en kommende partsmøde er dog endnu ikke startet, men grundlaget skønnes at blive klart. Et særligt spørgsmål vil blive valg af instrument, herunder om det skal være bindende eller ej.

EU har i arbejdsgruppen fremlagt et forslag, hvorefter regler og procedurer for ansvar og genopretning får form af en partsmøde-beslutning og ikke en retligt bindende protokol. Dette begrundes med, at det vil være hurtigere at implementere, og man vil have et – ikke-bindende – ensartet regelsæt, der gælder for alle parter til Cartagenaprotokollen.

Danmark har modsat sig bemyndigelse til Kommissionen både ud fra juridiske og praktiske grunde. Man finder ikke, at Kommissionen skal forhandle på EU og medlemsstaternes vegne på områder, der ikke er forudset i traktaten. Et forslag om et juridisk grundlag var fremsat af Kommissionen, men blev ændret til en "sui generis" beslutning, fordi der var usikkerhed om hjemmelsgrundlaget, og fordi det ville indikere, at man arbejdede frem mod bindende regler imod EU's egne oplæg ved forhandlingerne. De hidtidige forhandlinger har været godt gennemført fra EU's side, og der ses ikke grundlag for at ændre fremgangsmåden. Dertil kommer, at en opsplitting af forhandlingskompetencen vil medføre meget store vanskeligheder under forhandlingerne og skabe tvivl om hvem, der tegner EU.

Danmark mener således ikke at der er behov for en rådsbeslutning, og foretrækker at den hidtidige fremgangsmåde fortsættes. Såfremt et kvalificeret flertal i Rådet støtter formandskabets forslag vil Danmark kunne acceptere forslaget.

Punkt 8.

Kommissionens meddelelse om resultaterne af revisionen af Fællesskabets strategi til reduktion af CO₂ emissioner fra person- og varebiler.

KOM(2007) 19 endelig

- Rådskonklusioner

Revideret notat

Resumé

Strategien indeholder et forslag om, at det gennemsnitlige CO₂ udslip fra nye biler fra 2012 ikke må overstige 120 g CO₂/km. Målet nås af to veje:

- Et direktivforslag, som pålægger bilfabrikanter at reducere det gennemsnitlige CO₂ udslip til 130 g CO₂/km gennem teknologiforbedringer.
- Tekniske krav til biludstyr som f.eks. aircondition samtidig med, at medlemsstater opfordres til at anvende afgiftsinstrumenter med et CO₂ element, fremme af øko-kørsel, øget brug af biobrændstof m.v. Disse tiltag vurderer EU-Kommissionen vil kunne tilføre en besparelse på yderligere 10 g CO₂/km, hvorved målsætningen på 120 g/CO₂ nås.
- Fremme energieffektiviteten for varebiler.

EU-Kommissionen forventer at kunne offentliggøre et direktivforslag om et gennemsnitligt CO₂ udslip på 130 g CO₂/km senest medio 2008.

1. Status

Kommissionen offentliggjorde den 7. februar 2007 ovennævnte meddelelse til Rådet. En dansk udgave af forslaget er modtaget den 15. februar 2007.

Folketingets Europaudvalg blev mundtligt orienteret om meddelelsen på udvalgets møde den 9. februar 2007.

Meddelelsen var på dagsordenen for Rådsmødet (miljø) den 20. februar 2007 til politisk drøftelse.

Grundnotat om meddelelsen er oversendt til FMPU og FEU den 27. februar 2007.

Revideret grundnotat om meddelelsen er oversendt til FMPU og FEU den 26. marts 2007.

Det tyske formandskab har sat sagen på dagsordenen på Rådsmødet (miljø) den 28. juni 2007 til vedtagelse rådskonklusioner.

2. Formål og indhold

EU-Kommissionen angiver, at formålet med meddelelsen er at tage hånd om køretøjers stigende CO₂ udslip, og herigennem sikre, at alle sektorer bidrager til at reducere udslippet af CO₂. Således udgør udslippet fra biler 12 % af EU's samlede CO₂ udslip, og til trods for bedre motorteknologi, er udslippet af CO₂ fra vejtransport steget med 26 % i perioden 1990 til 2004.

Fællesskabets hidtidige strategi omkring CO₂ for biler har taget afsæt i tre søjler. Den første søjle indeholder en frivillig aftale med europæiske, japanske og koreanske bilproducenter om at begrænse det gennemsnitlige CO₂-udslip for nye biler til 140 g CO₂/km i 2008/2009. Imidlertid vurderer Kommissionen, at det ikke er realistisk at nå dette mål. Således lå det gennemsnitlige CO₂ udslip i 2004 på 163 g /km samtidig med, at bilflåden bliver sammensat af stadig større biler.

Den anden søjle bygger på forbrugerinformation, hvor der er krav om, at nye biler skal mærkes med deres CO2 udslip og energiforbrug. Kommissionen vurderer imidlertid, at dette krav efterleves meget forskelligt i medlemslandene.

Endelig bygger den tredje søjle på at fremme energieffektive køretøjer ved brug af afgiftsinstrumentet. Kommissionen konstaterer imidlertid, at der ikke er synderlig fremdrift omkring et tidligere Kommissionsforslag om at indarbejde et CO2 element i EU's bilbeskatning. Samtidig har en række medlemsstaters bestræbelser på at indføre et CO2 element i den nationale afgiftsstruktur ikke ført til betydelige CO2 reduktioner.

På den baggrund vurderer EU-Kommissionen, at der er behov for en fornyet indsats med en målsætning på 120 g CO2/km.

EU-Kommissionen vurderer, at dette mål kan nås ved en blanding af EU- og nationale tiltag, som kan skitseres som følger:

- Bindende retlige krav til bilproducenter om, at det gennemsnitlige CO2 udslip fra nye biler skal nå ned på 130 g /km fra 2012 gennem forbedring af motorteknologi. Direktivforslag forventes forelagt i 2007 eller senest medio 2008.
- En yderligere reduktion på 10 g CO2/km gennem andre tiltag som:
 - Effektivitetskrav til aircondition
 - Montering af dæktryksmålere
 - Fastsættelse af krav til maksimal dækmodstand
 - Brug af gear-skifts indikator
 - Fremme energieffektiviteten i lette erhvervskøretøjer til 175 g CO2/km i 2012 og 160 g/km i 2015
 - Øget brug af biobrændstoffer
 - Direktivforslag til forbedring af energimærkning af køretøjer i 2007
 - Frivillig aftale med bilproducenter om "good practice" for markedsføring
 - Tiltag i medlemsstater til:
 - Afgifter med CO2 elementer – nationale såvel som opbakning til EU's afgiftsforslag
 - Fremme af øko-kørsel

EU-Kommissionen vil i 2010 vurdere behovet for yderligere tiltag.

Udkast til Rådskonklusioner

Det tyske formandskab har forelagt et udkast til rådskonklusioner med følgende indhold:

- Henvisning til, at EU har forpligtet sig til at reducere udslip af drivhusgasser med minimum 20 % inden 2020.
- Henvisning til, at man gennem rådskonklusionerne fra oktober 1998 bad EU-Kommissionen om at fremsætte et bindende forslag, såfremt de frivillige aftaler med bilindustrien ikke blev honoreret.
- Hilser EU-Kommissionens strategi for reduktion af CO2 fra personbiler velkommen.
- Bekræfter på ny, at EU har et reduktionsmål på 120 g CO2/km, hvoraf de 10 g CO2/km skal nås gennem øvrige tiltag (aircondition, gearskiftsindikator, økokørsel, biobrændstof m.v.).
- Vurderer, at den europæiske bilindustri kan få en betydelig fordel, ved at der gennem forskning og udvikling opnås en spidskompetence.

- Understreger, at tiltag skal være omkostningseffektive, må ikke forvride diversiteten af bilproducenterne og må ikke skabe en u hensigtsmæssig social byrdefordeling.
- Anmoder EU-Kommissionen om at fremsætte bindende forslag til øvrige tiltag til at reducere CO2 udslip fra biler inden udgangen af 2007.
- Er enige om, at forbrugerinformation og mærkning er vigtige, og at EU-Kommissionen bør fremsætte forslag herom i 2007.
- Opfordrer EU-Kommissionen til dialog med producenter af tunge erhvervskøretøjer med henblik på at opnå en reduktion af CO2-udslippet.
- Vurderer, at teknologi spiller en afgørende rolle, og at en langsigtet ambitiøs målsætning for 2020 er nødvendig.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentets udtalelser foreligger ikke.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Konsekvenser for Danmark

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige-, økonomiske- eller miljømæssige konsekvenser. En efterfølgende udmøntning af meddelelsen i form af eksempelvis direktiver må imidlertid forventes at have positive miljømæssige konsekvenser samt kan potentielt have visse økonomiske konsekvenser, særligt erhvervsøkonomiske for bilpriserne. Størrelsesordenen er på det foreliggende grundlag er meget usikker og vil afhænge af den konkrete udmøntning mv. Forslaget vurderes ikke at få administrative konsekvenser, da der ikke er danske bilproducenter.

6. Høring

Forslaget har været udsendt i høring den 8. februar 2007 til 28 interessenter. Der er ved høringsfristen udløb modtaget høringssvar fra 8 høringsparter. Kommentarerne kan opdeles som følger.

Københavns Kommune støtter princippet om at fastsætte bindende CO2 emissionskrav, og at kravet udbygges til at omfatte biler, der f.eks. har kørt over 200.000 km. Samtidig støttes tanken om en bilbeskatning, der tilgodeser biler med lavt energiforbrug.

Dansk Industri ønsker, at der foretages en vurdering af hvorvidt, det er teknisk muligt at nå de mål som Kommissionen foreslår, samt en analyse af, hvorfor de frivillige aftaler ikke har virket, forud for at der foreslås bindende regler. Endvidere støtter DI, at mærkning er et fornuftigt middel til at informere forbrugeren. Endelig peger DI på, at der på EU plan bør være fælles principper for skatte- og afgiftsbelægning af biler.

Danske Bilimportører mener, at det er vigtigt både at kigge på dem, der udbyder biler og dem som køber for at nå målet på 120 g CO2/km. Således kan der på efterspørgselssiden ses på en omlægning af afgifter baseret på bilens CO2 udledninger. Der henvises endvidere til, at nogle miljøvenlige bilmodeller ikke markedsføres i Danmark grundet registreringsafgiften.

Danmarks Automobilforhandler Forening støtter Kommissionens meddelelse.

Rammenotat om forslaget har den 5. marts 2007 været forelagt miljøspecialudvalget i skriftlig høring. Den skriftlige høring har givet anledning til følgende kommentarer:

Fagligt Fællesforbund (3F) stiller sig positive overfor forslaget, da en sænkning af CO2 udslip vil have en sundhedsmæssig positiv effekt på de personer, der har bilen eller vejene som arbejdsplads, og dermed vil det på sigt også gavne samfundsøkonomien. 3F støtter dansk indstilling og bemærker endvidere at målene skal være rettlige krav overfor bilproducenterne.

Oliebranchens Fællesråd mener, at en løsning for transportsektorens CO2 udslip kun kan ske ved, at en samlet indsats rettes mod producenter, ejere og brugere. Opfyldelsen af et mål på 120 g CO2/km skal ske gennem forbedring af motorteknologien og energieffektiviteten. Oliebranchen Fællesråd støtter dansk holdning.

Dansk Metal kan tilslutte sig den danske holdning.

Det Økologiske Råd og Danmarks Naturfredningsforening mener, at den gennemsnitlige udledning bør være 120 g CO2/km i 2012 og 80 g fra 2020. Endvidere bør der fastsættes tilsvarende grænser for varebiler. CO2 besparelsen ved brug af 1. generations biobrændstoffer betvivles og vurderes ligeledes at kunne have en uheldig påvirkning på fødevarerpriserne i ulandene. Overvejelser om at anvende afgifter til at fremme mere miljøvenlige biler støttes, og samtidig foreslås det, at der indføres hastighedsgrænser på motorvejene i EU.

NOAH mener, at kravene der lægges op til er for beskedne, i det en række biler allerede i dag opfylder kravene på 130 g CO2/km i dag. Denne grænse bør sænkes til 110 g CO2/km og yderligere reduceres til f.eks. 100 g CO2/km fra 2016. Endvidere anbefales det, at der arbejdes med en øvre grænse for bilernes CO2 udslip på f.eks. 160 g CO2/km. Endelig mener NOAH, at der er behov for at bruge afgifter som et virkemiddel, herunder ændre afskrivningsregler for firmabiler.

Sagen blev drøftet i EU Specialudvalget for miljø den 6. juni 2007, hvilket gav anledning til følgende bemærkninger:

NOAH tilkendegav enighed med regeringen om at anlægge en kritisk linie vedr. opnåelse af målet på de 120 vs. 130 g CO2/km. Noah gjorde opmærksom på, at der er mange typer af motorer. I forlængelse heraf gælder det om at få skiftet de gamle ud med nyere og mere effektive motorer. Herudover bør vækst i transportsektoren også medregnes, og det betyder brug af incitament til at reducere CO2 udslip ved brug af bl.a. afgifter. NOAH gjorde også opmærksom på, at udover at andelen af små biler stiger p.t. kan antallet af store biler også stige. Derfor er der behov for en øvre grænse på f.eks. 160 g CO2/km.

Greenpeace tilkendegav, at man støttede bindende mål, og at målet 120 g CO2/km udelukkende skal opnås gennem forbedret motorteknologi. Greenpeace fandt endvidere, at det langsigtede mål for 2020 burde være 80 frem for 100 g CO2/km, da det skulle være muligt at opnå. Herudover pegede Greenpeace på behovet for at gøre afgiftssystemet mere effektivt, samt at man også støttede bindende mål for varebiler, som burde være skrappe end de 175 g CO2/km som foreslået af EU-Kommissionen. Greenpeace afviste, at de 120 g CO2/km skulle nås ved brug af biobrændstoffer.

7. Forhandlingssituationen

Sagen har været behandlet i Rådets arbejdsgruppe (miljø).

En gruppe af lande kan støtte konklusionerne i deres nuværende form, mens en anden gruppe af lande ønsker, at Rådet tilkendegiver, at målet på 120 g CO2/km skal nås gennem forbedret køretøjsteknologi. En mindre gruppe lande lægger vægt på, at målet skal nås gennem krav til køretøjsteknologi og øvrige tiltag.

En gruppe af lande har ønsket en langsigtet målsætning, hvilket formandskabet har imødekommet dog uden at kvantificere målsætningen.

8. Foreløbig dansk holdning

Danmark kan overordnet tilslutte sig hensigten i strategien om at reducere køretøjers CO2 udslip. En nærmere dansk stillingtagen vil afvente et konkret direktivforslag fra EU-Kommissionen.

Danmark støtter, at CO2 reduktionsforpligtigelse udbredes til flere sektorer.

Transportområdet som helhed udgør en særlig udfordring. Danmark er enig med Kommissionen i, at det ikke er realistisk, at de frivillige aftaler med bilindustrien vil nå målet om 140 g CO2/km, og at der derfor må gøres brug af bindende regulering. En omkostningseffektiv indsats forudsætter, at der iværksættes fælles EU-virkemidler.

Danmark er enig i den forslåede målsætning på 120 g CO2/km i 2012. Danmark finder, at reduktion i bilernes udledning af CO2 til 120 g/km som udgangspunkt skal ske gennem krav til køretøjsteknologien, herunder motorteknologi samt energieffektiviteten i ekstraudstyr, herunder aerodynamik og mindre energikrævende ekstraudstyr som f.eks. aircondition. Danmark stiller sig tvivlende ved, at tiltag som gearskiftsindikatorer, dæktryksmålere m.v. reelt kan føre til en besparelse på 10 g CO2/km. Danmark finder derfor, at Kommissionens forslag om 130 g CO2/km fra 2012 ved krav til motorteknologien er for uambitiøs.

Danmark finder endvidere, at der bør fastsættes en langsigtet målsætning på højest 100 g CO2/km i 2020, som vil være med til at fremme den miljøteknologiske innovation på motorteknologiområdet.

Endelig hilser Danmark velkommen, at der rettes fokus på mulighederne for at reducere CO2-emissionerne fra varebiler og ser gerne, at der fastsættes bindende mål.

Danmark støtter vedtagelse af Rådskonklusioner og arbejder for at de afspejler Danmarks holdning.

Punkt 9.

Ansøgning om godkendelse til markedsføring i EU af genetisk modificeret kartoffel (C/SE/96/3501) i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF

KOM-dokument foreligger ikke

- Vedtagelse

Revideret notat

Resumé

Danmark modtog den 4. maj 2004 en ansøgning om godkendelse til markedsføring i EU af genetisk modificeret kartoffel (klon EH92-527-1), efter reglerne i del C i direktiv 2001/18/EF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer, herefter kaldet udsætningsdirektivet. Ansøgningen er oprindeligt indleveret til svenske myndigheder af Amylogene HB. Der søges om godkendelse til at anvende den genetisk modificerede kartoffel som enhver anden stivelseskartoffel.

I første høringsrunde meddelte Danmark Kommissionen, at Danmark havde et antal begrundede indvendinger og derfor ønskede at sagen blev taget op i komité procedure

Det supplerende materiale, der er fremsendt vedrørende ansøgningen, imødekommer Danmarks begrundede indvendinger for så vidt angår håndtering og mærkning af partier konventionelle læggekartofler hvori der er sket en iblanding af EH92-527-1 kartofler, samt indvendingen gående på manglende præcisering af hvem, hvor og hvornår overvågningen skal finde sted. Endvidere blev de tekniske retningslinjer for prøvetagning og detektion af GMO'er publiceret d. 24. november 2004 i De Europæiske Fællesskabers Tidende og derved er også denne indvending fra Danmark mod ansøgningen imødekommet.

I anden høringsrunde opretholdt Danmark sin begrundede indvending mod ansøgningen, idet omfanget af artikel 4, stk. 2, om brugen af antibiotikaresistensmarkørgener endnu ikke var afklaret.

Kommissionens dokument om antibiotikaresistensmarkørgener er endnu ikke fremsat til medlemslandenes godkendelse. Umiddelbart vurderes det ikke sandsynlig, at Kommissionen vil initiere en sådan godkendelse foreløbig. Dette skyldes hovedsageligt, at det er Kommissionens hensigt at gennemføre anden fase af arbejdet i den nedsatte arbejdsgruppe – dvs. en vurdering og kategorisering af de antibiotikaresistente markørgener der anvendes og forventes anvendt under indesluttede forhold – inden dokumenterne (evt. som ét samlet dokument) fremsættes til medlemslandenes godkendelse.

Der blev stemt om en eventuel godkendelse til markedsføring af stivelseskartofflen (klon EH92-527-1) i komiteen nedsat under udsætningsdirektivet med den 4. december 2006. I komiteen kunne der ikke opnås kvalificeret flertal for beslutningsudkastet.

En godkendelse til markedsføring forventes ikke at få lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. En godkendelse forudses ikke at få væsentlige administrative eller stats- eller kommunaløkonomiske konsekvenser. De hørte eksperter har vurderet, at der ikke kan forventes uønskede økologiske og/eller sundhedsmæssige konsekvenser for mennesker, dyre- og planteliv ved markedsføring og dyrkning af den genmodificerede kartoffel i Danmark, samt teknisk anvendelse af stivelsen og anvendelse af biprodukterne til foder og gødningsmiddel.

1. Status

Danmark modtog med brev dateret den 4. maj 2004 fra Europa-Kommissionen en ansøgning om godkendelse til markedsføring i EU af genetisk modificeret kartoffel (klon EH92-527-1) efter reglerne i del C i direktiv 2001/18/EF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer,

herefter kaldet udsætningsdirektivet. Der er tale om opdatering af en ansøgning, som oprindeligt blev indleveret efter reglerne i det gamle udsætningsdirektiv (90/220/EØF). Ansøgningen er indleveret til de svenske myndigheder af Amylogene HB. Der søges om at anvende den genetisk modificerede kartoffel som enhver anden stivelseskartoffel, dvs. til dyrkning og forarbejdning. Dette omfatter produktion og teknisk anvendelse af stivelsen, anvendelse af biproduktet pulp til foder og øvrige biprodukter til gødningsmiddel. Der verserer også et forslag om godkendelse under forordningen om genetisk modificeret fødevarer og foder. Kartofflen er modificeret således at de industrielle egenskaber er blevet forbedret.

De svenske myndigheder har udarbejdet en vurderingsrapport, hvori de konkluderer, at den foreslåede anvendelse er sikker, men at det er vigtigt at EH92-527-1 og produkter afledt fra EH92-527-1 holdes adskilt fra fødevarer, idet den genetiske modificerede kartoffel ikke er godkendt som levnedsmiddel. De svenske myndigheder mener at kvalitetssikring og overvågning er tilstrækkeligt til at konkludere at disse produkter vil blive holdt ude af fødekæden. Vurderingsrapporten og ansøgningen er herefter fremsendt til Kommissionen og til de øvrige medlemslande.

Danmark har tidligere udtalt sig om ansøgningen i forbindelse med behandlingen under det gamle udsætningsdirektiv. Den danske holdning var dengang positiv, hvor de danske myndigheder besluttede at imødekomme Sveriges indstilling om godkendelse af ansøgningen, dog med et forbehold vedrørende manglende oplysninger om frosttolerance. Folketinget er orienteret herom i juli 1998.

De danske miljømyndigheder modtog efterfølgende de manglende oplysninger om frosttolerance og i august 1998 tilkendegav de danske miljømyndigheder overfor Europa-Kommissionen, Danmarks støtte til godkendelsen af ansøgningen og anbefalede, at der blev iværksat et frivilligt overvågningsprogram.

Danmark har 60 dage til at anmode om yderligere oplysninger, fremsætte bemærkninger eller komme med begrundede indvendinger mod ansøgningen og den svenske indstilling. Fristen udløb således den 3. juli 2004. Hvis der ikke inden fristens udløb kom anmodninger om yderligere oplysninger, bemærkninger eller indvendinger fra medlemslandene, kunne Sverige umiddelbart efter fristens udløb udstede en godkendelse til markedsføring.

Den 2. juli 2004 meddelte Danmark Kommissionen, at Danmark på baggrund af et antal begrundede indvendinger ønsker at sagen tages op i komitéprocedure.

Den 13. december 2004 modtog Danmark supplerende materiale til ansøgningen. Materialet, som er fremsendt af Kommissionen, er ansøgers besvarelse af de spørgsmål, som medlemslandene har stillet til ansøgningen. De medlemslande, som havde begrundede indvendinger mod ansøgningen, har herefter 45 dage til at meddele Kommissionen, hvorvidt indvendingerne opretholdes.

Det supplerende materiale blev forelagt Danmarks Miljøundersøgelser, Plantedirektoratet og Danmarks Fødevarerforskning til vurdering.

Folketingets Europaudvalg blev orienteret om sagen ved supplerende grundnotat af 25. januar 2005.

Danmark meddelte Kommissionen den 26. januar 2005, at Danmark opretholdt sin begrundede indvending mod ansøgningen, idet omfanget af artikel 4, stk. 2, om brugen af antibiotikaresistensmarkorgener ikke afklaret da Kommissionens dokument herom endnu ikke er godkendt af medlemslandene.

Der er ikke kommet yderligere supplerende oplysninger til ansøgningen siden Danmark svarede Kommissionen i januar 2005.

Den 24. februar 2006 afgav den Europæiske Fødevarerikkerheds Autoritet (EFSA) sin udtalelse om markedsføringen af den genetisk modificerede kartoffel (klon EH92-527-1). EFSA konkluderede, at det er usandsynligt, at produktet vil have negative indvirkninger på menneskers eller dyrs sundhed eller miljøet i de foreslåede anvendelsesmuligheder.

Danmark modtog den 6. november 2006 Kommissionens udkast til afgørelse. Der blev stemt om forslaget ved et møde den 4. december 2006 i komiteén, der er nedsat under udsætningsdirektivet. Ved afstemningen i komiteén blev der ikke opnået kvalificeret flertal for beslutningsudkastet.

Selvom Kommissionen endnu ikke officielt har oversendt udkast til beslutning til Rådet forventes sagen at blive sat til afstemning på Rådsmødet (miljø) den 28. juni 2007.

2. Formål og indhold

Formålet med ansøgningen er at få godkendelse til at dyrke og forarbejde EH92-527-1 som enhver anden stivelseskartoffel. Dette omfatter produktion og teknisk anvendelse af stivelsen til papirindustrien, anvendelse af biproduktet pulp til foder og øvrige biprodukter til gødningsmiddel. Hverken hele kartofler eller den udvundne stivelse vil blive anvendt til human føde.

Hvis stivelseskartofflen skal anvendes som levnedsmiddel kræver det en godkendelse efter reglerne i forordning (EF) 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer. I øjeblikket behandler Familie- og forbrugerministeriet en ansøgning om godkendelse til at anvende stivelseskartofflen til fødevarer og foderbrug.

Stivelseskartofflen (klon EH92-527-1), der er afledt af kartoffelsorten "Prevalent", har fået indsat et gen (*gbss*-genet som stammer fra kartoffel) i anti-sense orientering, hvilket medfører, at ekspressionen af det naturlige *gbss*-gen i kartofflen reduceres og hermed også kartofflens enzym "granule bound starch synthase". Kartofflens indhold af stivelse bliver hermed domineret af stivelsestypen amylopectin, mens indholdet af stivelsestypen amylose reduceres. Stivelsesindholdet i moderkartoffelsorten "Prevalent" består af ca. 15 % amylose og 85 % amylopectin. Ved anvendelse af de genetisk modificerede kartofler er det muligt at forbedre udvindingen af amylopectin fra kartoflerne, idet amyloseindholdet i de genetisk modificerede kartofler er under 2 %.

Derudover er der ifølge de svenske myndigheder blevet introduceret et gen fra bakterien *E. coli* som selektiv markør. Genet, der koder for neomycin phosphotransferase (*nptII* også kendt som *aph (3')-II*), der medfører antibiotikaresistens overfor Kanamycin og muligvis Neomycin og Geneticin.

Ifølge de svenske myndigheder er indholdet af næringsstoffer og andre vigtige indholdsstoffer i forhold til menneske- og dyresundhed blevet undersøgt hos EH92-527-1, og der er med undtagelse af et højere indhold af C-vitamin, mono- og disaccharider og lavere indhold af glycoalcaloider ikke fundet nogle signifikante forskelle hos EH92-527-1 i forhold til moderplanten, når der er kompenseret for forskellene i udbytte.

De svenske myndigheder konkluderer at den foreslåede anvendelse er sikker, men at det er vigtigt at EH92-527-1 og produkter afledt heraf er holdt adskilt fra fødevarer, idet der ikke er taget stilling til eller ansøgt om at godkende kartoffelklonen til anvendelse som levnedsmiddel. De svenske myndigheder mener at kvalitetssikring og overvågning er tilstrækkelig til at konkludere at disse produkter vil blive holdt adskilt fra fødevarer.

Sække og forsendelser indeholdende kartofflen EH92-527-1 vil blive mærket eller have medfølgende dokumenter i henhold til kravene stillet i appendix IV i direktiv 2001/18/EC. Informationen vil inkludere blandt andet den unikke identifikationskode BPS-25271-9, navnet på transformationsbegivenheden, information om at kartofflen er genetisk modificeret og at den er beregnet til stivelsesproduktion og ikke som fødevarer.

Sverige indstiller, at der stilles følgende vilkår:

- At ansøger overholder kravene i ansøgningen.
- Hvis de svenske miljømyndigheder finder det nødvendigt, skal eksterne eksperter, på ansøgers regning, designe, udføre eller deltage i de studier der potentielt må blive affødt af overvågningsresultaterne.
- Ansøger skal bekræfte pålideligheden af detektionsmetoden før EH92-527-1 bliver frigivet på markedet. Yderligere et uafhængigt laboratorium skal derfor teste de parametre under punkt 5.1 og 5.2 i ansøgers rapport om detektionsmetode. Prøverne skal være uidentificerbare og alle trin i analysen, inklusiv DNA-ekstraktionen, skal udføres i dette laboratorie.
- Godkendelsen gælder i 10 år fra udstedelsen.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er ikke særskilt redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet. Der er tale om en ansøgning om godkendelse til markedsføring i henhold til en allerede vedtaget rådsretsakt (udsætningsdirektivet (2001/18/EF)).

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En godkendelse til markedsføring vil ikke få lovgivningsmæssige konsekvenser, idet der er tale om en ansøgning, der er reguleret af direktiv 2001/18/EF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer og om ophævelse af Rådets direktiv 90/220/EØF. Direktivet er implementeret i dansk ret med lovbekendtgørelse nr. 981 af 3. december 2002 og bekendtgørelse nr. 831 af 3. oktober 2002 om godkendelse af udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer.

Økonomiske og administrative konsekvenser

En godkendelse forventes ikke at få væsentlige stats- eller kommunaløkonomiske konsekvenser. Der forventes en mindre administrativ byrde i forbindelse med behandling af sagen samt tilsyn og kontrol i henhold til kapitel 5 i bekendtgørelse nr. 831 af 3. oktober 2002 om godkendelse af udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer i tilfælde af at kartofflen dyrkes i Danmark.

Beskyttelsesniveau

De hørte eksperter, jf. nedenfor, har foretaget en vurdering af konsekvenserne for menneskers og dyrs sundhed, og for natur og miljø, hvis kartofflen EH92-527-1 bliver dyrket og anvendt i den danske stivelsesproduktion. Skov- og Naturstyrelsen har anmodet eksperterne om at gennemføre vurderingerne i forhold til de svenske myndigheders indstilling, og har til deres vurdering fået stillet hele ansøgningen til rådighed. Det betyder, at vurderingerne primært koncentrerer sig om de mulige konsekvenser ved dyrkning og anvendelse af kartofflen til stivelsesproduktion samt kartoffelpulp som foder og restproduktet til gødningsmiddel. Som det fremgår af nedenstående udtalelser, vurderer eksperterne ikke, at der vil være miljø- og sundhedsmæssige konsekvenser forbundet med godkendelse til dyrkning og forarbejdning, samt anvendelse af restprodukterne til foder og gødningsmiddel.

Danmarks Miljøundersøgelser (DMU):

DMU har fundet at oplysningerne i det fremsendte materiale i ansøgningen var tilstrækkelige til at foretage en økologisk risikovurdering.

DMU vurderer samtidig at ansøgningen lever op til kravene i del C af det ny udsætningsdirektiv (Direktiv 2001/18/EF).

”DMU har således foretaget den økologiske risikovurdering på grundlag af en identifikation af uønskede konsekvenser af den genmodificerede plante og sandsynligheden for at disse vil indtræffe.

Den genmodificerede kartoffel, EH92-527-1, adskiller sig fra konventionelle kartofler ved at have indsat gener der ændrer sammensætningen af stivelse i knoldene fra amylose mod øget indhold af amylopectin. Samtidig er planten gjort antibiotikaresistent overfor kanamycin. Kartofflen søges godkendt til dyrkning og opformering. Anvendelsen er primært til produktion af stivelse sekundært til brug som dyrefoder. Dyrkning af EH92-527-1 kartofflen kan derfor potentielt have uønskede effekter på naturen og/eller forårsage tilfældig, utilsigtet spredning. Det må forventes at EH92-527-1 kartofflen også vil være relevant til dyrkning i Danmark som har en stor produktion af industriel stivelse.

Spredning af den genmodificerede kartoffel vil kunne ske i forbindelse med uheld med iblanding af genmodificerede kartofler i konventionelle kartofler før og efter import. Dette forventes dog ikke at få nogen uønskede miljømæssige konsekvenser. Hvis der skulle ske en tilfældig spredning af EH92-527-1 læggekartofler i Danmark, vil disse, som alle andre kartofler, ikke kunne krydse med vilde arter. Kartoffler etablerer heller ikke vedvarende bestande i naturen eller i markomgivelserne i Danmark, bl.a. fordi knoldene ikke tåler perioder med frost.

EH92-527-1 kartofflen har et øget indhold af sukkerstoffer i knoldene sammenlignet med den umodificerede sort Prevalent, hvilket potentielt kan give større frosttolerance. Sukkerindholdet i knoldene ligger dog indenfor den kendte variationsbredde hos dyrkede kartofler og forsøg med frosttolerance viste ingen forskel mellem den genmodificerede og den umodificerede sort. Det er dog kritisabelt at den statistiske behandling af forsøgsdata over frosttolerance er mangelfuld i anmeldelsen.

DMU's risikovurdering af de mulige økologiske konsekvenser for plante- og dyreliv af en eventuel tilfældig spredning af den genmodificerede kartoffel viser, at der ikke vil være nogen eller kun være ubetydelige miljømæssige risici, hvis der skulle ske en spredning.

DMU vurderer at kanamycinresistensen i kartofflen kun har en meget lille sandsynlighed for spredning til jordbakterier og at det ikke vil have nogen uønskede økologiske effekter. DMU vurderer samlet, at der ikke kan forventes uønskede økologiske konsekvenser for dyre- og plantelivet ved markedsføring og dyrkning af den genmodificerede kartoffel EH92-527-1.

DMU bifalder den i anmeldelsen foreslåede generelle overvågning med årlig rapportering over forekomst af spildplanter og persistens af genmodificerede kartofler i dyrkningsarealer og tilgrænsende områder samt af spredning i distributionsleddet. DMU foreslår dog at det skal specificeres hvem der udfører overvågningen nøjagtigt hvor og hvornår, samt hvem der kontrollerer at overvågningen udføres som beskrevet.”

Plantedirektoratet:

”Plantedirektoratet forholder sig i sin risikovurdering af anmeldelser af markedsføring af genetisk modificerede planter særligt til det indsatte genetiske materiale, de nye enzymer/proteiner og indholdsstoffer, som produceres som resultat af den genetiske modifikation, særlige dyrkningsmæssige aspekter forbundet med dyrkningen af den genmodificerede plante, den eventuelle foderanvendelse samt mærkning af frø og andre produkter.

Plantedirektoratets risikovurdering baserer sig på selve markedsføringsanmeldelsen, det supplerende fortrolige materiale samt yderligere videnskabelige oplysninger som bl.a. er fundet på Internettet.

Plantedirektoratet vurderer, at der i anmeldelsen samt i det fortrolige materiale til denne er fremlagt oplysninger, som sandsynliggør, at det nye genetiske materiale i EH92-527-1-kartofflen er indsat som beskrevet i anmeldelsen.

Herudover tyder resultaterne fra undersøgelserne af den kemiske sammensætning på, at restproduktet kartoffelkvas fra den genmodificerede kartoffel er substantielt ækvivalent med kvas fra konventionelle kartofler.

Plantedirektoratet vurderer på baggrund heraf samt på baggrund af resultaterne af fodringsforsøg med kvier, at fodring med kartoffelkvas fra EH92-5427-1-kartofflen ikke giver anledning til skadelige effekter på dyr. Tilstedeværelsen af kanamycinresistensgenet i kartofflen vurderes ikke at udgøre nogen risiko for menneskers eller dyrs sundhed.

Endvidere vurderer Plantedirektoratet, at dyrkning af EH92-527-1-kartofflen vil kunne foretages med meget lav risiko for sammenblanding med ikke modificerede kartofler under iagttagelse af de foranstaltninger, som er beskrevet i den med anmeldelsen følgende IP-plan (Identity Preservation, red.).

Som konsekvens af de svenske myndigheders udtalelse om nul-tolerance for iblanding af EH92-527-1-kartofler i andre sorter bør det bekræftes, at partier med konventionelle læggekartofler, hvori der med anvendelse af den kvalitative PCR-analysemetode konstateres forekomst af EH92-527-1-kartofler, enten vil blive kasseret eller mærket med GMO-forekomst.”

Danmarks Fødevarerforskning (nu Fødevarainstitutet på DTU):

”Ansøgningen vedrører en tidligere behandlet gensplejset kartoffel linie EH92-527-1 med højt indhold af amylopectin og lavt indhold af amylose i stivelsen. Kartofflen skal anvendes som industrikartoffel til fremstilling af en speciel stivelseskvalitet bl.a. til brug i papirfremstilling. Kartoffel pulp vil blive anvendt til dyrefoder, mens det angives at anvendelse af kartofflen til fødevarer ikke vil finde sted. Den nye opdaterede ansøgning indeholder i forhold til den tidligere flere nye oplysninger om den aktuelle indsatte DNA sekvens og besvarelser på spørgsmål stillet af den tidligere SCP-gruppe (red., Scientific Committee for Plants).

De nye oplysninger og resultater fra supplerende undersøgelser ændrer ikke ved de konklusioner DFVF tidligere er fremsendt med. Tidligere fremsendt vurdering er vedlagt som bilag 1. Undersøgelser af det indsatte DNA viser mindre ændringer i forhold til det umiddelbare forventede fra den anvendte vektor til transformation, men giver ingen anledning til ændring af risikovurderingen. Undersøgelser af mulige nye proteiner fra identificerede ORF (åben læseramme, red.) har ikke kunnet påvise disse i kartoflerne.

Samlet er det således stadig konklusionen at der ikke er sundhedsmæssig betænkelighed ved markedsføring og brug af den gensplejsede kartoffel som angivet i ansøgningen.”

Af den tidligere fremsendte vurdering af 9. juli 1998 fra Institut for Toksikologi (nuværende DFVF) fremgår det at:

”IFT vurderer at ansøgningen indeholder tilstrækkelig med dokumentation bl.a. i form af analysedata og billeder til at fastslå mængden og arten af det indsatte DNA i den gensplejsede kartoffel. Kartofflen indeholder kun 2 nye gener *nptII* og antisense-*gbss* som giver henholdsvis kanamycinresistens og nedsat amyloseindhold. Andre analyser og resultater fra observationer af de gensplejsede kartofler viser, at de kun adskiller sig fra de tilsvarende ikke gensplejsede kartofler ved, at de ikke indeholder eller har lavt indhold af amylose (og tilsvarende højere indhold af amylopectin) i knoldene samt besidder resistens overfor kanamycin. De forskelle i indhold af amylose i forhold til traditionel kartoffel gør at den gensplejsede kartoffel ikke i al væsentlighed er som –den traditionelle dvs. den er ikke ”substantial equivalent” til den ikke gensplejsede. Forskellen vurderes ikke at være af sundhedsmæssig betydning i denne sammenhæng.

Samlet er det derfor IFT's vurdering, at der ud fra de foreliggende oplysninger og analyser ikke er sundhedsmæssig betænkelighed ved markedsføring og brug af den gensplejsede kartoffel som angivet i ansøgningen."

De hørte eksperter har vurderet det supplerende materiale til ansøgningen. Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) vurderer, at de nye oplysninger ikke ændrer konklusionerne i deres oprindelige økologiske risikovurdering. Vedrørende Danmarks indvending om hvem der skal udføre overvågningen, samt hvor og hvornår det skal foregå, finder DMU at dette punkt nu er beskrevet tilstrækkeligt udførligt i det nye materiale.

Plantedirektoratet vurderer, at de nye oplysninger på tilfredsstillende vis besvarer Danmarks indvending vedrørende behov for bekræftelse på, at partier med konventionelle læggekartofler, hvori der konstateres forekomst af EH92-527-1 kartofler, enten vil blive kasseret eller mærket for GMO-forekomst. Det fremgår af de supplerende oplysninger, at sådanne kartoffelpartier vil blive skaffet af vejen til non-food formål, og at partierne, under håndteringen, vil blive mærket i henhold til reglerne.

Danmarks Fødevarerforsknin g vurderer, at de nye oplysninger ikke ændrer ved den tidligere fremsendte risikovurdering.

5. Høring

I perioden den 10. maj til den 2. juni 2004 gennemførte Skov- og Naturstyrelsen en høring af 55 danske interesseorganisationer, forskningsinstitutioner og myndigheder. Høringsmaterialet bestod af et af ansøger udarbejdet sammendrag af ansøgningen, en indholdsfortegnelse til hele ansøgningen samt de svenske myndigheders vurderingsrapport. Skov- og Naturstyrelsen har modtaget høringssvar fra nedennævnte:

- Den Danske Dyrlægeforening
- Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole
- Forbrugerrådet
- Greenpeace
- Hovedstadens UdviklingsRåd
- Landbrugsraadet
- Patent- og Varemærkestyrelsen
- Statens Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelige Forskningsråd
- Specialarbejderforbundet
- Økologisk Landsforening

Den Danske Dyrlægeforening har følgende kommentarer.

"Det fremgår af materialet, at kartofflen er afprøvet i generationsforsøg over 9 år og i den periode ikke fundet risikabel for det omgivende miljø (krydsmuligheder for beslægtede arter m.v.). Det fremgår endvidere af materialet, at kartofflen er forsynet med resistens over for flere antibiotika, bl.a. Kanamycin og formodentlig også Neomycin og Geneticin.

Det fremgår til gengæld ikke af materialet, om en evt. resistens kan videreføres via det biprodukt, som påtænkes brugt til foder til kreaturer (og andre ruminanter?). Såfremt det er tilfældet, at biproduktet fra kartofflen kan videreføre en resistens til mikrofloraen i ruminanten, uanset i hvilket omfang, vil Den Dansk Dyrlægeforening finde det uhensigtsmæssigt at benytte dette biprodukt som foder til dyr, der forventes at indgå i fødevarerækeden, idet der vil være risiko for krydsresistens med andre antibiotika i samme gruppe, der benyttes i husdyrproduktionen eller i human behandling.

Den Danske Dyrælgeforening er af den holdning, at hoved- eller biprodukter af genmodificeret materiale er en del af fødevarerkæden, såfremt det benyttes direkte eller indirekte til produktion af fødevarer (f.eks. opfedning), uagtet at det primære produkt ikke er tiltænkt til dette formål.”

Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole har ikke bemærkninger til ansøgningen.

Forbrugerrådet har af ressourcemæssige årsager ikke kunnet se nærmere på det tilsendte materiale. Forbrugerrådet mener imidlertid helt generelt, at Danmark bør arbejde for, at moratoriet opretholdes, så længe sameksistensregler, herunder regler om ansvar, ikke er på plads i EU.

Yderligere mener Forbrugerrådet ikke, at der overhovedet bør gives tilladelse til dyrkning af planter, der indeholder antibiotikaresistensgener, hvilket det fremgår af høringsbrevet, at denne kartoffel gør. Dette skyldes risikoen for udvikling af antibiotikaresistens hos mikroorganismer.

Forbrugerrådet kan således ikke støtte godkendelsen af ovennævnte genetisk modificerede kartoffel.

Greenpeace er imod bevidst udsætning af genmodificerede afgrøder uanset om udsætningen sker indenfor eller udenfor EU. Denne ansøgning vedrører dyrkning af en genmodificeret kartoffel til industriel anvendelse og til anvendelse som dyrefoder. Greenpeace finder at der er alvorlige implikationer for både miljøet og dyresundhed forbundet med denne kartoffel, som burde resultere i en afvisning af ansøgningen.

Greenpeace nævner specielt 7 grunde til at denne ansøgning bør afvises:

1. De molekylære data viser mange uregelmæssigheder, inklusiv omlejring (rearrangements), deletion og transskriberede læserammer. Greenpeace mener således, at det er muligt at andre proteiner end dem som der er analyseret for kan blive produceret i kartofflen, men at de ikke bliver opdaget, idet der ikke bliver undersøgt for dem.
2. Kompositionelle analyser. Greenpeace finder at der er flere signifikante forskelle fundet i den kemiske sammensætning i kartofflen udover den ønskede ændring i stivelsessammensætningen. Her henvises til indholdet af C-vitamin, glucose og fructose, nitrater m.v. Hvis kartoffelpulp skal anvendes til foder finder Greenpeace det meget vigtigt at se på disse kemiske ændringer og peger ydermere på, at der kan være sket andre kemiske ændringer, som man ikke ved af - fordi man ikke har undersøgt for dem.
3. De økologiske interaktioner er ikke blevet belyst tilstrækkeligt. Listen over insekter, bakterier og svampe der interagerer med kartofler i Europa er meget lang. Det er muligt at kartoffeldyrkning spiller en rolle i Europæisk agro-økologi. Men der er ingen analyser af mulige risici for biodiversiteten fra denne kartoffel. Greenpeace finder ikke at der er blevet udført biodiversitetsstudier feltforsøgene. Hvis frugtsaft og/eller kartoffelpulp bliver spredt ud på markerne, jorden, vil husdyr og vilde organismer blive udsat for genmodificeret kartoffel. Selvom der er registreret kemiske forskelle i den genmodificerede kartoffel, er dette potentiale blevet overset. Til trods for at enhver ændring i mikrobiel-økologi kan have en effekt på jordens fertilitet og være af stor vigtighed
4. Antibiotikaresistens. Der er mulighed for at DNA fra den genmodificerede kartoffel inklusiv det kanamycinresistens gen, *nptII*, kan blive spredt over markerne og således potentielt øge bakteriel resistens overfor dette antibiotika. At bruge antibiotika markør-gener er uacceptabelt.
5. Dyr foder. Det står klart beskrevet at kartoffel pulp skal bruges som dyrefoder. Greenpeace mener dog ikke at der er udført foderforsøg eller toksiske test. Dette finder Greenpeace uacceptabelt.
6. Kontaminering af ikke genmodificerede kartoffelafgrøder. Selvom kartofler ikke kan hybridisere med vilde slægtninge i EU, er der stadig en risiko for kontaminering af både ikke genmodificerede kartofler og kartofler beregnet til anvendelse for human og animal føde.
7. Kontaminering af human føde. Greenpeace finder det utroligt at EU overvejer at godkende en genmodificeret afgrøde til brug for industrien og dyrefoder, som ikke godkendes til human føde. Historien med andre afgrøder har vist at en afgrøde der ikke er godkendt til human føde, kan

ende som human føde. Genmodificerede afgrøder ikke kan kontrolleres, en risikovurdering kan ikke blive udført for ekstreme eller usædvanlige begivenheder eller menneskelige fejl. Forholdsregler burde tages og den genmodificerede kartoffel afvises efter Greenpeaces vurdering.

Hovedstadens UdvalgsRåd har ingen bemærkninger til ansøgningen.

Landbrugsraadet og Dansk Landbrug anbefaler, at der meddeles godkendelse forudsat de danske myndigheder vurderer, at den pågældende gensplejsede kartoffel giver samme sikkerhed for sundhed og miljø som traditionelle kartofler samt at de indsatte antibiotikaresistensgener ligger inden for rammerne af det reviderede udsætningsdirektiv. Landbruget anbefaler dog generelt at man udfaser brugen af antibiotikaresistensgener.

Specialarbejderforbundet (SID) finder ikke, at der skal gives tilladelse til markedsføring af denne genetisk modificeret kartoffel, idet SID finder, at der skal foretages en helhedsvurdering inden en eventuel tilladelse gives.

Ved helhedsvurdering mener SID, at den skal vurderes i alle led og alle konsekvenser skal vurderes og ikke, som det ifølge SID er tilfældet her, som delelementer.

Ligeledes finder SID, at der blandt forbrugerne er stor skepsis omkring GMO-fødevarer. Derfor skal der samtidig foretages en samfundsnyttig konsekvensberegning af denne genetisk modificeret kartoffel.

Statens Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelige Forskningsråd har følgende kommentarer til ansøgning C/SE/96/3501.

Ansøgning nr. C/SE/96/3501 er modtaget af Sverige og omhandler markedsføring af en genetisk modificeret kartoffel linje EH92-527-1 til dyrkning og anvendelse ved produktion af stivelse.

I overensstemmelse med indstillingen fra The Swedish Competent Authority og i henhold til de danske bekendtgørelser finder SJVF ingen videnskabelige grunde til at afvise brugen af kartofler modificeret til at indeholde mindre amylose. Den tekniske udførsel af modificationen og beskrivelsen af modifikationen kunne dog forbedres således at kartoffelen ikke indeholder antibiotikaresistensgener og således at integrations stedet for T-DNA segmentet blev karakteriseret ved sekvensbestemmelse.

Økologisk Landsforening har studeret det udsendte høringsmateriale omhandlende den genmodificerede kartoffel (C/SE/96/3501), som de svenske myndigheder foreslår godkendes til dyrkning og bearbejdning, herunder anvendelse af biproduktet pulp til dyrefoder og øvrige produkter til gødningsmiddel.

Økologiske og biodynamiske landbrug anvender ikke genmodificerede afgrøder og ønsker ikke at blive forurenede med sådanne. Principielt er Økologisk Landsforening imod brugen af genmodificering, da ingen kender de langsigtede konsekvenser og forurening vurderes til at være umulig at undgå på sigt. Brugen af GM-afgrøder vil påføre bl.a. økologerne øgede omkostninger til f.eks. kontrolanalyser, risiko for forurening, tilbagekaldelse af produkter mv. I forhold til mulighederne for at omlægge andre arealer end de nu økologisk drevne, er Økologisk Landsforening imod, at genetisk modificerede plantedele skulle kunne bruges til gødningsmiddel.

I netop denne sag skal det gennem mærkning af biproduktet til foderbrug sikres, at økologiske landmænd under ingen omstændigheder risikerer at anvende foderet. Det er på ingen måde påvist, hvad fodring over lang tid med den genmodificerede kartoffel vil betyde for f.eks. malkekøer og dermed slutprodukterne mælk og kød. Da der ikke er lavet omfattende og afgørende

sundhedsstudier, kan det ikke udelukkes, at de genmodificerede planter har negativ indflydelse på menneskers eller dyrs sundhed. Ligeledes vil Økologisk Landsforening igen påpege behovet for, at det tydeligt mærkes på animalske produkter, hvis produkterne er fremkommet ved brug, f.eks. fodring, med genmodificerede afgrøder, så forbrugerne får det frie valg.

Økologisk Landsforening kan derfor ikke støtte, at den genmodificerede kartoffel godkendes til dyrkning og bearbejdning og ej heller til dyrefoder eller gødningsmiddel.

I perioden den 13. maj til den 2. juni 2004 gennemførte Skov- og Naturstyrelsen parallelt en offentlig høring, idet der i landsdækkende aviser blev gjort opmærksom på, at man kunne finde høringsmaterialet på Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside eller rekvirere det fra Skov- og Naturstyrelsen. Der er ikke modtaget nogle svar fra borgere på denne høring.

Der er i perioden 17. til 22. juni 2004 gennemført en høring i EU-Specialudvalget vedrørende miljøspørgsmål, hvor der er kommet høringssvar fra Fødevarerindustrien og Specialarbejderforbundet Danmark.

Fødevarerindustrien finder at der ikke er grundlag for at afvise godkendelse af markedsføringsansøgningen og hæfter sig ved at de hørte eksperter ikke har sundhedsmæssige eller miljømæssige betænkeligheder ved at godkende GMO-kartofflen til markedsføring i EU. Fødevarerindustrien mener endvidere, at vedtagelsen af den danske sameksistenslov bør understøtte en godkendelse, idet der nu foreligger klare regler for dyrkning af GMO-afgrøder i Danmark. Fødevarerindustrien finder det problematisk hvis godkendelsen skal afvente arbejdet EU's arbejdsgruppe vedrørende antibiotikaresistensmarkørgener, idet de antibiotikaresistensmarkørgener, der er bygget ind i den aktuelle GMO-kartoffel, hører til den kategori der betegnes som ufarlig for mennesker og miljø.

Specialarbejderforbundet Danmark henviser til deres tidligere fremsendte høringssvar og oplyser at at organisationen ikke finder at der skal gives tilladelse til markedsføring den aktuelle GMO-kartoffel før der er foretaget en helhedsvurdering. Med henvisning til den store skepsis blandt forbrugerne i forhold til GMO-fødevarer, mener Specialarbejderforbundet Danmark at der bør foretages en samfundsmæssig konsekvensberegning af GMO-kartofflen.

Sagen har endnu engang været forelagt Miljøspecialudvalget. Landbrugsrådet henviser til tidligere høringssvar og tilkendegiver, at man finder at der bør meddeles godkendelse til den foreliggende ansøgning.

3F støtter den danske indstilling og finder at der skal foretages en helhedsvurdering inden der eventuelt meddeles godkendelse.

Sagen blev drøftet på møde i EU-Specialudvalget vedrørende miljøspørgsmål den 6. juni 2007, hvor Fælles Fagligt Forbund, NOAH og Greenpeace støttede at Danmark stemmer imod ansøgningen. Greenpeace tilføjede, at holdningen bør begrundes med en klar afvisning af GMO'er med antibiotikaresistens.

6. Dansk holdning

Ansøgningen er vurderet på baggrund af de svenske myndigheders indstilling til godkendelse, hvilket betyder, at der gives tilladelse til dyrkning, og produktion af stivelse til tekniske formål, samt anvendelse af kartoffelpulp til foder og øvrige biprodukter til gødningsmiddel. Hvis der efterfølgende skal gives en godkendelse ud over det, som de svenske myndigheder indstiller, vil dette kræve en fornyet dansk vurdering.

Ansøgningen har været forelagt Skov- og Naturstyrelsens sagkyndige rådgivere, der har vurderet at

der ikke kan forventes uønskede økologiske og/eller sundhedsmæssige konsekvenser for mennesker, dyre- og plantelivet ved markedsføring og dyrkning af den genmodificerede kartoffel i Danmark, samt teknisk anvendelse af stivelsen og anvendelse af biprodukterne til foder og gødningsmiddel.

Det skal dog fremhæves at Plantedirektoratet efterspørger en bekræftelse på at partier med konventionelle læggekartofler hvori der konstateres forekomst af EH92-527-1 enten vil blive kasseret eller mærket.

Der er med ansøgningen lagt op til en generel overvågning med en årlig afrapportering. I forlængelse heraf efterspørger DMU en specificering af hvem der udfører overvågningen hvor og hvornår, samt hvem der kontrollerer dette.

DMU og Plantedirektoratets samlede vurdering er dog, at der ikke kan forventes uønskede økologiske og sundhedsmæssige konsekvenser for dyre- og plantelivet ved markedsføring og dyrkning af den genmodificerede kartoffel EH92-527-1 i Danmark.

Det fremgår desuden af forordningen om sporbarhed og mærkning (1830/2003), at Kommissionen skal udarbejde tekniske retningslinier for prøvetagning og analyse af GMO'er. Indtil disse er offentliggjort, finder man fra dansk side ikke, at det er muligt at tage stilling til, hvorvidt de stillede betingelser for markedsføring er tilstrækkelige.

I den konkrete sag har de danske eksperter vurderet, at tilstedeværelsen af kanamycinresistensgenet ikke giver anledning til uønskede konsekvenser for natur, miljø og sundhed.

Det fremgår imidlertid af bekendtgørelse nr. 831 af 3. oktober 2002 om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer at der ikke meddeles godkendelse til forsøgsudsætning eller markedsføring af genetisk modificerede organismer, der indeholder gener, som giver resistens overfor antibiotika, der anvendes i human- og veterinærmedicinsk behandling. Bestemmelsen er en implementering af udsætningsdirektivets artikel 4, stk. 2, som foreskriver en udfasning af antibiotikaresistensmarkører i GMO'er, der kan have uønskede virkninger på menneskers sundhed og miljøet. Kommissionen nedsatte i 2002 en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra medlemslandene til nærmere at fastlægge indholdet af bestemmelsen. Arbejdsgruppen har holdt ét møde den 2. april 2003. Endvidere har EFSA (Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet) afgivet en udtalelse om brugen af antibiotikaresistensgener i genetisk modificerede planter fra 2. april 2004. Ifølge udtalelsen kan man opdele gener, som giver resistens overfor antibiotika, i tre kategorier. De antibiotikaresistensmarkørgener, der er bygget ind i den aktuelle genetisk modificerede kartoffel, hører til den kategori, der betegnes som ufarlig for mennesker og miljø. Kommissionen har lagt op til, at medlemslandene accepterer EFSA's udtalelse, i stedet for at fortsætte et parallelt forløb i den nedsatte arbejdsgruppe. Dette er endnu uafklaret.

Danmark kan ikke på nuværende tidspunkt tilslutte sig en godkendelse, idet arbejdet i den af EU nedsatte antibiotikaresistens arbejdsgruppe ikke er afsluttet. Derudover bør der redegøres for de yderligere oplysninger som - de nationale eksperter ønsker - og de tekniske retningslinier for prøvetagning og analyse af GMO'er bør være publiceret.

Høringssvaret fra Greenpeace rejser en række faglige spørgsmål til ansøgningen. Disse er blevet forelagt de eksperter, der har vurderet såvel ansøgningen som det supplerende materiale. Høringssvaret fra Greenpeace har ikke givet eksperterne anledning til at ændre deres vurdering af ansøgningen.

Det supplerende materiale, der er fremsendt vedrørende ansøgningen, imødekommer Danmarks begrundede indvendinger mod ansøgningen hvad angår håndtering og mærkning af partier konventionelle læggekartofler hvori der er sket iblanding af EH92-527-1 kartofler, samt hvad angår

indvendingen gående på manglende præcisering af hvem, hvor og hvornår overvågningen skal finde sted.

Endvidere blev de tekniske retningslinier for prøvetagning og detektion af GMO'er publiceret d. 24. november 2004 i De Europæiske Fællesskabers Tidende og derved er også denne indvending fra Danmark mod ansøgningen imødekommet.

Kommissionen har den 20. december 2004 fremsendt et dokument til medlemslandenes kompetente myndigheder under udsætningsdirektivet, hvoraf det fremgår, at EU arbejdsgruppen om antibiotikaresistens afsluttes for så vidt angår spørgsmålet om antibiotikaresistensgener i planter, hvor der søges om godkendelse til markedsføring, idet Kommissionen har accepteret EFSA's kategorisering af antibiotikaresistensmarkørgener. Det er Kommissionens henstilling, at dokumentet er vejledende og kan fungere som et ekstra værktøj i sag-til-sag risikovurderingen af GMO'er til markedsføring. Kommissionen henstiller, at dokumentet kan fungere som basis for medlemslandenes implementering af udsætningsdirektivets bestemmelse om udfasning af antibiotikaresistensmarkørgener i GMO'er godkendt til markedsføring i EU. Dokumentet er endnu ikke endeligt godkendt af medlemslandene. Det forventes, at dokumentet vil blive endeligt godkendt på næste møde for medlemslandenes kompetente myndigheder.

Ifølge dokumentet kan man opdele gener, som giver resistens overfor antibiotika, i tre kategorier. Kanamycinresistensgenet, som er indsat i den genetisk modificerede kartoffel, hører til den kategori der betegnes som ufarlig for mennesker og miljø.

Danmark noterer sig Kommissionens henstilling om, at EFSA's kategorisering af antibiotikaresistensmarkørgener kan fungere som basis for medlemslandenes implementering af udsætningsdirektivets bestemmelse om udfasning af antibiotikaresistensmarkørgener i GMO'er godkendt til markedsføring i EU. Idet EFSA's kategorisering ikke er endeligt godkendt af medlemslandene, ønsker Danmark at opretholde sin begrundede indvending mod ansøgningen.

Kommissionens dokument om antibiotikaresistensmarkørgener er endnu ikke fremsat til medlemslandenes godkendelse. Umiddelbart vurderes det ikke sandsynlig, at Kommissionen vil initiere en sådan godkendelse foreløbig. Dette skyldes hovedsageligt, at det er Kommissionens hensigt at gennemføre anden fase af arbejdet i den nedsatte arbejdsgruppe – dvs. en vurdering og kategorisering af de antibiotikaresistente markørgener der anvendes og forventes anvendt under indesluttede forhold – inden dokumenterne (evt. som ét samlet dokument) fremsættes til medlemslandenes godkendelse.

På den baggrund fastholder Danmark, at omfanget af artikel 4, stk. 2, om brugen af antibiotikaresistensmarkørgener ikke er afklaret idet Kommissionens dokument herom endnu ikke er godkendt af medlemslandene.

Punkt 10.

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om eksport og import af farlige kemikalier KOM(2006) 745

- Evt. 1. læsningsenighed

Revideret notat

Resumé

Kommissionen foreslår at revidere forordning (EF) Nr. 304/2003 om import og eksport af farlige kemikalier. Hovedelementerne i forslaget er ændring og præcisering af definitionerne – primært af definitionerne på "eksportør" og "produkt". Desuden ændres kravet om udtrykkeligt samtykke, som eksportøren af visse nærmere oplyste kemikalier skal indhente, før eksport kan finde sted. Endelig sker der ændringer for at styrke toldvæsenets kontrol med eksporterede kemikalier.

Forslaget vurderes ikke at få indflydelse på beskyttelsesniveauet i Danmark.

1. Status

Kommissionen sendte den 5. december 2006 ovennævnte forslag til Rådet og Europa-Parlamentet. Forslaget har hjemmel i TEF artikel 133 og artikel 175(1), og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i TEF artikel 251. Forslaget er endnu ikke behandlet i Rådet (miljø) eller i arbejdsgrupper herunder.

Der er oversendt et nærhedsnotat og grundnotat om forslaget til Folketinget henholdsvis den 14. og 22. december 2006.

Et revideret grundnotat er oversendt til Folketinget den 24. april 2007.

2. Formål og indhold

Forslaget skal erstatte den nuværende forordning (EF) 304/2003 om eksport og import af farlige kemikalier. Revisionen af 304/2003 sker på baggrund af EU-Domstolens dom i sagen C-178/03, som fastslog at forordning (EF) 304/2003, som udover miljøhensyn også regulerer handel, ikke havde et dækkende hjemmelsgrundlag. Forslaget implementerer - ligesom forordning (EF) 304/2003 - Rotterdamkonventionen, og pålægger desuden medlemslandene i EU yderligere forpligtelser i forbindelse med eksport og import af farlige kemikalier. Endvidere foreslås en række tekniske ændringer på baggrund af de erfaringer, der er opnået med forordningen siden vedtagelsen i 2003.

Hovedelementerne i det nye forslag er:

- Udvidelse af hjemmelsgrundlaget
- Ændring af definitionerne
- Ændringer i forpligtelser vedrørende eksport (udtrykkeligt samtykke)
- Ændring i kontrolsystemet

I forhold til den gældende forordning (EF) Nr. 304/2003 er de væsentligste ændringer således:

Ændring i hjemmelsgrundlaget

Hjemmelsgrundlaget udvides fra artikel 175, stk. 1, (miljø) til også at omfatte artikel 133 (den fælles handelspolitik).

Definitioner

Der sker primært ændringer i definitionerne af ”produkt” og ”eksportør”. Førstnævnte medfører ingen substansændring i forhold til gældende praksis, mens den ændrede definition af eksportører betyder, at de forpligtelser, der allerede er pålagt eksportører, som er etableret i Fællesskabet, også kommer til omfatte eksportører, der ikke er etableret i Fællesskabet.

Forpligtelser vedrørende eksport (udtrykkeligt samtykke)

Stoffer (og produkter) på forordningens bilag 1, del 2 og 3, må kun eksporteres, hvis det importerende land har afgivet udtrykkeligt samtykke hertil. Del 3 omfatter de stoffer, som er optaget som PIC-stoffer under Rotterdamkonventionen, mens del 2 omfatter stoffer, som EU betragter som PIC-kandidatstoffer. Stoffer der kun optræder på bilag 1, del 1, er strengt regulerede stoffer i EU, som dog ikke opfylder alle kravene til at blive optaget som PIC-stof på Rotterdamkonventionen. For sådanne stoffer kræves ikke forudgående samtykke fra importlandet, men kun at landet orienteres inden eksport (eksportanmeldelse). Der ændres med forslaget ikke på reglerne om eksportanmeldelse.

Som noget nyt foreslås det, at eksportørens nationale myndighed i samråd med Kommissionen kan beslutte, at samtykke ikke er nødvendigt i tilfælde, hvor importlandet trods gentagne henvendelser ikke har reageret på opfordringen til at tage stilling til samtykke om import efter de følgende tidsfrister:

- 60 dage, hvis der foreligger officiel dokumentation i form af importlicens, registrering eller tilladelse eller for at kemikaliet nyligt har været benyttet eller importeret, og der er ikke taget skridt til et forbud.
- 90 dage i alle andre tilfælde.

Specielt ved eksport til OECD-lande af stoffer på bilag 1, del 2, foreslås det, at eksportlandet og Kommissionen i samråd kan give tilladelse til eksport, hvis der foreligger officiel dokumentation i form af importlicens, registrering eller tilladelse eller for at kemikaliet for nyligt har været benyttet eller importeret, og der ikke er taget skridt til et forbud.

Forslaget er begrundet i, at en række lande også mellemindkomstlande konsekvent ikke svarer på forespørgsler om samtykke, således at der kun er modtaget svar på omkring 50 % af forespørgslerne. Det foreliggende udkast vil medføre, at der efter 60-dages fristen åbnes op for at benytte undtagelsesmuligheder i Rotterdam-konventionen, som EU ikke tidligere har anvendt.

Et udtrykkeligt samtykke er i dag ikke tidsbegrænset, med mindre importlandet har angivet en gyldighedsperiode. Dette ændres således, at udtrykkeligt samtykke gælder for en periode på tre år. Tilladelse til eksport af stoffer (og produkter) efter 60-dagsreglen skal fornys efter to år, mens tilladelse til at eksportere efter 90-dagsreglen foreslås kun at kunne gælde i et år uden mulighed for fornyelse. Herefter kan eksport kun ske, hvis der er indhentet udtrykkeligt samtykke eller efter 60-dagsreglen.

Administrativt inddrages Kommissionen fremover i processen med at anmode om samtykke. I dag er det myndighederne i de enkelte lande, som anmoder om og modtager samtykke fra importlandets udpegede myndighed. Kommunikationen med virksomheder sker dog stadig gennem de nationale myndigheder (i Danmark Miljøstyrelsen).

Toldvæsenets kontrol

Eksportører skal fremover anføre referencenumre som bekræftelse på, at de pågældende forpligtelser er opfyldt.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

4. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslaget er i fuld overensstemmelse med nærhedsprincippet, da forslagets mål kun kan nås gennem en harmoniseret indsats for at sikre, at fællesskabet som part i konventionen lever op til sine internationale forpligtelser. Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens vurdering og finder således, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser, da der er tale om en forordning, som er umiddelbart gældende i alle medlemslande og ikke kræver yderligere gennemførelsestiltag.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Forslaget forventes at få enkelte positive administrative lettelser for de nationale myndigheder, da Kommission overtager en del af arbejdet med at følge op på anmodninger om samtykke, og også toldvæsenets kontrol forenkles som følge af nye værktøjer.

Forslaget forventes ikke at få økonomiske konsekvenser for industri eller handelsvirksomheder. Danmark har kun få producenter, som eksporterer stoffer og produkter, som kræver udtrykkeligt samtykke, og indtil nu har eksport ikke været forhindret på grund af manglende samtykke.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget forventes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark.

6. Høring

Forslaget har været udsendt høring den 13. december 2006 til 42 interessenter. Der er ved høringsfristens udløb den 5. januar modtaget høringssvar fra i alt 4 høringsparter: Advokatrådet, Foreningen af vandværker i Danmark og Dansk Juletræsdyrkerforening. Ingen har bemærkninger til forslaget.

Forslaget er den 29. marts 2007 sendt i høring til EU-Specialudvalget vedrørende miljøspørgsmål. Der er ved høringsfristens udløb modtaget høringssvar fra de følgende høringsparter:

Dansk Industri (DI) opfordrer til at man fra dansk side sikrer, at der er konsistens mellem forslaget og REACH. DI anbefaler at Danmark støtter Kommissionens forslag, idet det opfylder målet om at mindske de administrative byrder og øge klarhed, gennemsækelighed og retssikkerhed samtidig med at det høje beskyttelsesniveau fastholdes. DI mener ikke at der er argumenteret overbevisende for behovet for stramning af Kommissionens forslag.

Fælles Fagligt Forbund, som kan støtte den foreslåede danske indstilling.

Forslaget er den 6. juni 2007 drøftet i EU-Specialudvalget vedrørende miljøspørgsmål, hvor der ikke var bemærkninger.

7. Forhandlingssituation

Forslaget har været genstand for en kort behandling på arbejdsgruppe niveau. Især har ændringerne i artikel 13 om i visse tilfælde at tillade eksport selv om der ikke foreligger et konkret samtykke fra importlandet, påkaldt sig et begrænset antal kommentarer, hvoraf Danmarks afstandstagen var skarpest. En række lande støttede i varierende omfang de danske synspunkter. Kommissionen har opfordret til at der indgås en 1. behandlingsaftale med Parlamentet. I givet fald vil dette være op til det indkommende Portugisiske formandskab.

8. Dansk holdning

Danmark accepterer, at hjemmelsgrundlaget udvides, således at artikel 133 (den fælles handelspolitik) medtages, jævnfør EF-domstolens afgørelse.

Danmark støtter, at definitionerne ændres, således at forpligtelser, der allerede er pålagt eksportører, som er etableret i Fællesskabet, også kommer til omfatte eksportører, der ikke er etableret i Fællesskabet.

Danmark er positiv over for, at Kommissionen fremover inddrages i formidlingen af udtrykkeligt samtykke, da det må forventes, at en bedre koordinering af kontakten til importlandenes myndigheder vil betyde en øget svarprocent.

Det er Danmarks holdning, at det er afgørende at fastholde et højt beskyttelsesniveau for miljø og sundhed også i forbindelse med eksport af farlige stoffer. Danmark anerkender problemerne som følge af, at mange lande ikke svarer på konkrete anmodninger. Miljøstyrelsen vurderer at problemerne med at opnå svar på forespørgsler om samtykke kan skyldes en række forskellige forhold, herunder:

- Rotterdam-konventionen vedrører pt. kun 39 stoffer, hvorimod EU's regler om udtrykkeligt samtykke tillige vedrører en lang række andre stoffer, som EU ønsker optaget under Rotterdamkonventionen. På dette område går EU derfor videre end Rotterdamkonventionen, og en række parter til Rotterdam-konventionen uden for EU ikke kan se formålet med, at de skal svare på anmodninger vedrørende en lang række stoffer, som ikke er omfattet af konventionen. Det samme gælder for lande som slet ikke har tiltrådt konventionen.
- Der foreligger ofte dokumentation for at importlandet konkret har taget stilling til et PIC-stof for eksempel i form af en nationalt registreret godkendelse af stoffet.
- EU-lovgivningen omfatter eksport til alle lande, og ikke kun til de lande der har tiltrådt konventionen. I øjeblikket har 110 lande ratificeret konventionen.

På den baggrund er man fra dansk side indstillet på at se på alternative muligheder for dokumentation for at et land har taget konkret stilling til import. Hvis det i EU besluttes at anvende undtagelsesmulighederne i Rotterdam-konventionen må dette dog ikke ske i strid med formålene med Rotterdam-konventionen. Formålet med konventionen er, at lande, der skal importere et farligt kemikalie, har taget kvalificeret stilling til stoffet, således at landet kan fravælge import, hvis det af miljø eller sundhedshensyn ønsker at forbyde anvendelsen af stoffet. Konventionen har primært til formål at beskytte udviklingslande og lande i overgangsökonomi. I mange tilfælde har disse lande ikke den nødvendige faglig og administrativ kapacitet til på egen hånd at regulere og håndhæve importen af disse mange stoffer.

Danmark kan tilslutte sig, at medlemslandene kan godkende eksport af stoffer på forordningens bilag 1, del 2 (PIC-kandidatstoffer) og del 3 (PIC-stoffer), hvis importlandet ikke svarer på gentagne anmodninger om samtykke, men der foreligger dokumentation for, at det pågældende land konkret har taget stilling til stoffet, fx i form af en godkendelse. Det svarer til den praksis, som Kommissionen har anbefalet i de senere år, og som også er fulgt i den danske administration. I disse tilfælde bør der dog atter søges indhentet samtykke senest efter 1 år og ikke som i forslaget, hvor det først skal ske efter to år.

Danmark kan ikke tilslutte sig, at der kan gives tilladelse til eksport af PIC-stoffer og PIC-kandidatstoffer, hvis der ikke foreligger en dokumentation for at det pågældende land konkret har taget positivt stilling til stoffet. Som følge af de administrative problemer med at indhente samtykke kan Danmark støtte at eksport dog undtagelsesvist tillades for en meget kort periode uden direkte konkret stilling, hvis der foreligger dokumentation fra importlandets nationale myndigheder for, at et stof for nyligt har været anvendt i eller importeret til det pågældende land, uden at der er foretaget reguleringsindgreb. Ved en sådan kort periode gives mulighed for at skabe den fornødne kontakt i importlandet, så der kan fås konkrete oplysninger om importlandets holdning til stoffet, uden at igangværende eksport fra EU erstattes af eksport fra lande uden for EU.

Danmark kan endvidere ikke tilslutte sig forslaget om at give myndighederne mulighed for efter 90 dage uden svar fra importlandet at meddele tilladelse til eksport. Dette vurderes umiddelbart at være i strid med Rotterdamkonventionen for så vidt angår PIC stoffer (bilag 1, del 3). Men det vil heller ikke være acceptabelt at give denne mulighed ved eksport til lande, som ikke har tiltrådt Rotterdamkonventionen.

Danmark kan støtte, at der gives mulighed for at eksportere PIC-kandidatstoffer til OECD-lande uden forudgående anmodning om samtykke. Disse lande har en infrastruktur, som giver mulighed for at sikre kontrollen med anvendelse af farlige stoffer. Det enkelte OECD-land vil fortsat hvert år inden første eksport få orientering om, at et stof påtænkes eksporteret til landet, og samtidig er det et krav, at der foreligger dokumentation for at det pågældende land har taget konkret stilling til stoffet. Hvis et OECD-land for eksempel har godkendt et stof, har det dermed foretaget en kvalificeret stillingtagen til anvendelsen af stoffet, hvorfor der ikke er grund til at landet tillige skal afgive et udtrykkeligt samtykke. De gældende regler indebærer, at eksport ikke kan finde sted, hvilket reelt kun vil betyde en belastning af EU-landenes erhvervsliv, som ikke kan begrundes miljø og sundhedsmæssigt.

Danmark er positiv over for, at der senest efter tre år skal indhentes et fornyet udtrykkeligt samtykke tidsbegrænset, da dette er en styrkelse af beskyttelsen. Dog bør der fastsættes en grænse for, hvor lang tid eksport kan fortsætte, mens der afventes svar fra importlandet.

Danmark kan tilslutte sig de ændringer, som vil forbedre muligheden for at føre kontrol med eksport af PIC stoffer.

Forslaget viderefører bestemmelserne i den gældende forordning om efterfølgende indberetning af import og eksport af alle stoffer, som er omfattet af forordningen, dvs. også bilag 1, del 1, stoffer, som ikke opfylder PIC-betingelserne i Rotterdamkonventionen. Det er den danske holdning, at det er hensigtsmæssigt fortsat at få oplysninger om den effektuerede eksport af alle stofferne på bilag 1, del 1, men at der ikke er særskilt behov for oplysningerne om import til EU af stoffer, som ikke er PIC-stoffer eller PIC-kandidater. Kontrollen med de regulerede stoffer foretages allerede i anvendelsesleddet og distributionsleddene som stikprøvekontrol. Hertil kommer at indsamlingen af importoplysninger indebærer, at en lang række virksomheder er omfattet af forordningens regler, og de administrative konsekvenser og håndhævelsen heraf vurderes ikke at være proportional med nytten af oplysningerne.